

การส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

สุชาติ อำนาจวิภาวี

การศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

PUBLIC POLICY FOR PROMOTION AND SUPPORT
OF MEDIUM AND SMALL ENTERPRISES

Suchart Amnatwipavee

Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration
College of Innovation Management
Rajamangala University of Technology Rattanakosin
Academic Year 2016

Copyright of Rajamangala University of Technology Rattanakosin

การส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

สุชาติ อำนาจวิภาวี

การศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

PUBLIC POLICY FOR PROMOTION AND SUPPORT
OF MEDIUM AND SMALL ENTERPRISES

Suchat Amnatwipavee

Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration
College of Innovation Management
Rajamangala University of Technology Rattanakosin
Academic Year 2016

Copyright of Rajamangala University of Technology Rattanakosin

ชื่อการศึกษาอิสระ

การส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐต่อวิสาหกิจขนาดกลาง
และขนาดย่อม

ชื่อผู้วิจัย

นายสุชาติ อำนางวิภาวี

ชื่อปริญญา

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา

รศ.ดร.เพ็ญศรี ฉirinง

ปีการศึกษา

2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐ 4 ประเด็น ดังนี้ (1) การดำเนินงานด้านนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (2) กลไกที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (3) ข้อมูลเชิงประชากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และ (4) การส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐบาล

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง สทนากลุ่มกับคณะกรรมการวิสามัญศึกษา จำนวน 21 คน และสัมภาษณ์เชิงลึกกับรองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานด้านนโยบายส่งเสริมในภาพรวม ยังไม่มีเอกภาพ ดังนั้นสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจและขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ควรเป็นหน่วยงานยุทธศาสตร์จัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2) สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่สามารถขับเคลื่อนงานส่งเสริมในระดับภูมิภาคและท้องถิ่นเนื่องจากมีบุคลากรจำกัด ดังนั้นควรเพิ่มบทบาทของ สสว. ในการดูแลการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด 3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่ทราบข้อมูลเชิงประชากรของผู้ประกอบการทั่วประเทศ ดังนั้น สสว.ควรเป็นหน่วยงานกลางในการรวบรวมข้อมูล 4) ขาดการบูรณาการด้านงบประมาณในการดำเนินงานด้านส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดทำแผนปฏิบัติงานให้ชัดเจน และส่งแผนดังกล่าวให้ สสว. เพื่อกำหนดกรอบการจัดสรรงบประมาณ

คำสำคัญ: วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, การส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาหลัก.....

Independent Study Title	Public Policy for Promotion and Support of Medium and Small Enterprises
Researcher	Mr.Suchart Amnatwipavee
Degree Sought	Master of Public Administration
Advisor	Associate Professor Pensri Chirinang, Ph.D.
Academic year	2016

Abstract

These researches aimed to study the conditional problems and approaches to support of the state on 4 issues which were; implementation of policy on supporting the SMEs; implementation mechanisms of Small and Medium Enterprises enhancement; exploration of the demographic information of the Entrepreneurs; promoting and supporting the Small and Medium Enterprises enhancement of the government.

This was a qualitative approach the key informant persons were the 21 extraordinary committee attached to national legislative committee that concerned on approving Small and Medium Enterprise legislation. The executive of Small and Medium Enterprises Administration office was the only one key informant person for in-depth interview. Content analysis and interpretation were applied as analytical means.

The findings were as follows; The policy implementation was lack of unity according to complication of government agencies that response for the mission; The Small and Medium Enterprise Administration bureau had limited personnel owing to Regional and local motivation; The Public could not verify demographic information of the entrepreneurs, it therefore could not elaborate the business registration and there were large members of non-business registration entrepreneurs. 4) There was a limited budget for implementation because of complication of jobs of relevant agencies.

Keywords: Small and Medium Enterprises, Promotion and supporting roles of the state

Advisor's Signature.....

ใบรับรองการศึกษาอิสระ
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ชื่อการศึกษาอิสระ	การส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐต่อวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม
ชื่อผู้วิจัย	นายสุชาติ อำนางวิภาวี
วิชาเอก	นวัตกรรมการบริหารและการจัดการรัฐกิจ
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศรี ฉิรินัง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีอนุมัติให้การศึกษาอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

..... ผู้อำนวยการวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
(นายรพี ม่วงนนท์)

คณะกรรมการสอบการศึกษาอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(ดร. วิทยา เจียรพันธุ์)

..... กรรมการ
(ดร. ศิริวัฒน์ เปลี้นบางยาง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญศรี ฉิรินัง)

Independent Study Certificate
College of Innovation Management
Rajamangala University of Technology Rattanakosin

Independent Study Title   Public Policy for Promotion and Support of
Medium and Small Enterprises

Researcher   Mr. Suchart Amnatwipavee

Major   Innovative Public Administration and Management

Advisor   Associate Professor Pensri Chirinang, Ph.D.

Rajamangala University of Technology Rattanakosin Approved this Independent Study in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Public Administration.

..... Director of College of Innovation Management
(Mr. Rapee Moungnont)

Independent Study Committee

..... Chairperson
(Wittaya Jiaraphan, Ph.D.)

..... Member
(Siriwat Plainbangyang, Ph.D.)

..... Member
(Associate Professor Pensri Chirinang, Ph.D.)

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาอิสระเรื่อง แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์ ดร.อำนาจ บุญรัตน์ไมตรี และรองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศรี ฉิรินัง อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระกรุณาให้คำปรึกษาและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จนกระทั่งการศึกษาอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้ศึกษาขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณคณะกรรมการวิสามัญศึกษาและเสนอแนะแนวทางแก้ไขกฎหมายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสภานิติบัญญัติแห่งชาติทุกท่านที่ผู้ศึกษาได้มีส่วนร่วมในการสนทนากลุ่มและได้นำข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั่วประเทศ เพื่อนำมาศึกษาและวิจัยในครั้งนี้ ตลอดจนเพื่อนๆ ปริญญาโทภาคพิเศษรุ่น 571 และรุ่น 572 ทุกท่านที่ให้การช่วยเหลือในการจัดเก็บข้อมูล และให้กำลังใจในการทำวิจัยฉบับนี้

ขอขอบพระคุณคณะอาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้และหวังใย อบรม บ่มเพาะตั้งแต่เริ่มศึกษาจนกระทั่งทำงานวิจัยการศึกษาอิสระจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายขอขอบคุณมหาวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ที่เป็นแหล่งให้เรียนรู้ชีวิตและสังคมของผู้คนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับปริญญาโททั้งนี้ เพราะเป็นองค์ประกอบสำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้การศึกษาสำเร็จลงอย่างสมบูรณ์ในทุกๆด้าน

สุชาติ อำนาจวิภาวี

มีนาคม 2560

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(2)
กิตติกรรมประกาศ.....	(3)
สารบัญ.....	(4)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	5
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.....	9
2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร.....	14
2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ.....	21
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย.....	36
3.1 แนวทางการศึกษาวิจัย.....	36
3.2 พื้นที่และผู้ให้ข้อมูลหลักทางการวิจัย.....	37
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
บทที่ 4 ผลการศึกษาวิจัย.....	40

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐ เรื่อง การดำเนินงานด้านนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.....	41
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐ เรื่อง กลไกที่ใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.....	43
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐ เรื่อง ข้อมูลเชิงประชากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.....	44
4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐ เรื่อง การส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐบาล.....	48
บทที่ 5 สรุปอภิปรายผลการศึกษาวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	50
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	50
5.2 การอภิปรายผลการศึกษาวิจัย.....	56
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	61
บรรณานุกรม.....	64
ภาคผนวก.....	68
ประวัติผู้เขียน.....	86

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กฎหมายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2543 เป็นกฎหมายเฉพาะที่ให้อำนาจหน้าที่แก่หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) โดยสืบเนื่องจากในปี พ.ศ.2542 คณะรัฐมนตรีในสมัยนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรีได้ให้ความสำคัญกับการประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศ กระทรวงอุตสาหกรรม โดยนายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ รัฐมนตรีว่ากระทรวงอุตสาหกรรมในสมัยนั้น จึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ..... ต่อคณะรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, ได้มีมติอนุมัติ เมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2542 และให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ..... ก่อนที่จะส่งให้สภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณาต่อไป ต่อมาภายหลังรัฐสภาได้พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ..... จากนั้นนายกรัฐมนตรีจึงได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลต่อพระมหากษัตริย์เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ทรงลงพระปรมาภิไธยในร่างพระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2542 และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้นำพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543 จึงมีผลบังคับใช้จากนั้นมา

จากสาเหตุที่รัฐบาลในสมัยนั้นต้องการให้มีพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามที่ยกมากล่าวข้างต้น ทำให้ทราบว่าเหตุผลหลักในการออกกฎหมายฉบับนี้ก็คือในสถานการณ์ขณะนั้นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นกลุ่มวิสาหกิจส่วนใหญ่ของประเทศที่มีความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติส่วนสภาพการณ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นปัญหาอยู่ก่อนที่จะมีการออกพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด

ย่อม พ.ศ. 2543 มาใช้บังคับที่สำคัญได้แก่ การที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังขาดความสามารถในการประกอบการทั้งทางด้านเทคโนโลยี การผลิต การจัดการ การตลาด และการเงิน ปัญหาเหล่านี้ได้ทำให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่ของประเทศจึงไม่อาจแข่งขันกับวิสาหกิจขนาดใหญ่ได้ ขณะเดียวกันประเทศไทยได้มีการเปิดเสรีทางด้านการลงทุน การบริการ และการค้ากับประเทศต่างๆ ทั่วโลก จึงทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประสบภาวะที่ต้องแข่งขันกับกิจการค้าทำนองเดียวกันมากยิ่งขึ้นทั้งระดับภายในประเทศและระดับต่างประเทศ ด้วยเหตุนี้รัฐบาลในขณะนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องออกพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ฉบับนี้ขึ้นมาเพื่อให้การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีมาตรการทางกฎหมายที่เป็นกระบวนการช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนในด้านต่างๆ ให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างครอบคลุม รวมทั้งสิทธิและประโยชน์ที่เหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้สามารถพัฒนากิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เกิดความเข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ และสามารถแข่งขันทั้งในระดับประเทศและระดับต่างประเทศได้ ตลอดจนเพื่อให้เป็นตัวจักรอันสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศสู่ความเจริญก้าวหน้าได้อย่างมั่นคงต่อไป ซึ่งในพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ดังกล่าวได้กำหนดให้มีการจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ขึ้นมาเพื่อเป็นหน่วยงานของรัฐและมีหน้าที่ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยใช้พรบ. ส่งเสริมนี้เป็นเครื่องมือในทางปฏิบัติ

จาก พ.ศ. 2543 จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2559) พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ได้ใช้บังคับมาแล้วเป็นเวลา 16 ปีเต็ม แต่การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐก็ยังไม่สามารถสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างทั่วถึงและตรงเป้าหมาย ทั้งนี้ จากการศึกษาวิเคราะห์จากผลการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ครั้งที่ 1/2557 เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2557 ที่ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล โดยมีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการและเป็นประธานที่ประชุม ในส่วนหนึ่งของผลการประชุมดังกล่าวได้มีข้อมูลที่เป็นการรายงานต่อที่ประชุมคณะกรรมการ สสว. ของรักษาการแทนผู้อำนวยการ สสว. (วิมลกานต์ โกสุมาศ, 2557, หน้า 1-11) ประกอบกับความคิดเห็นของที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญศึกษาและเสนอแนะแนวทางการแก้ไขกฎหมายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ 5/2558 เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558 ที่ห้องประชุม 105 อาคารรัฐสภา 2 ซึ่งผู้วิจัยขอสรุปถึงสภาพ

ปัญหาในการใช้บังคับกฎหมายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของ สสว. ผ่านมาในภาพรวมที่สำคัญมี 4 ประการคือ

ประการที่ 1 ปัญหาการดำเนินงานด้านนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาพรวมของประเทศยังไม่อาจดำเนินการได้อย่างมีเอกภาพ เพราะมีหลายส่วนราชการและหลายหน่วยงานดำเนินการในลักษณะต่างคนต่างทำถึงแม้ว่าในส่วนของสสว. จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสสว. ก็ตามแต่ส่วนราชการและหน่วยงานอื่นต่างก็มีหน้าที่หรือลักษณะงานส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในทำนองเดียวกันด้วย

ประการที่ 2 ปัญหาการขาดกลไกที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระดับภูมิภาคและท้องถิ่น เนื่องจากสสว. ไม่มีหน่วยงานสาขาประจำอยู่ในภูมิภาค ขณะเดียวกันบุคลากรของ สสว. เองมีจำนวนจำกัดและไม่อาจลงไปดำเนินการในระดับภูมิภาคได้อย่างทั่วถึง

ประการที่ 3 การขาดข้อมูลเชิงประชากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีอยู่ทั่วทุกพื้นที่ของประเทศว่ามีจำนวนที่แท้จริงเท่าใด เป็นผู้ประกอบกิจการลงทุนหรือผลิตสินค้าประเภทใด มีการส่งออกหรือไม่ มีการใช้แรงงานหรือไม่ และมีการจดทะเบียนการค้าหรือทะเบียนอื่นใดหรือไม่ เป็นต้น

ประการที่ 4 การขาดการส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐบาลอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากที่ผ่านมาเมื่อรัฐบาลเปลี่ยนนโยบายเรื่องการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมก็เปลี่ยนไปตามรัฐบาล ซึ่งบางรัฐบาลให้การส่งเสริมน้อยเงินงบประมาณที่รัฐบาลจะจัดสรรให้สสว. เพื่อดำเนินการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมก็ย่อมได้รับการจัดสรรน้อยลงไปด้วย จึงทำให้การดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของสสว. ที่กำหนดไว้ ไม่อาจดำเนินการต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง

ในปัจจุบันจำนวนประชากรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้เจริญเติบโตขึ้นมาตามขนาดเศรษฐกิจและเป็นที่ยอมรับว่ามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศ มีอัตราผลิตในผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) ถึงร้อยละ 40 จากข้อมูลของ สสว. (2559) และจากรายงานการพิจารณาศึกษา มาตรการขับเคลื่อน SMEs และการแก้ไขปัญหาอุปสรรคของคณะกรรมการพาณิชย์ การอุตสาหกรรมและแรงงาน (สภานิติบัญญัติแห่งชาติ: สนช.) พบว่า SMEs มีส่วนช่วยให้เกิดการจ้างงานมากถึงร้อยละ 80 ของการจ้างงานรวมของประเทศ และจำนวน

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในปี พ.ศ. 2557 พบว่ามีจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในประเทศไทยรวมทั้งสิ้น 2,761,342 ราย โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ตามการจดทะเบียน ดังนี้

1. เป็นนิติบุคคล จำนวน 610,472 ราย ประมวลข้อมูลจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้ากระทรวงพาณิชย์
2. ไม่ใช่นิติบุคคล จำนวน 2,079,267 ราย ประมวลข้อมูลจากสำมะโนธุรกิจการค้าและอุตสาหกรรม สำนักงานสถิติแห่งชาติ
3. วิสาหกิจชุมชน จำนวน 71,648 ราย ประมวลข้อมูลจากสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ในจำนวนวิสาหกิจดังกล่าวมีหน่วยงานของรัฐในประเทศไทยที่ทำงานด้านช่วยเหลือ สนับสนุน และส่งเสริมวิสาหกิจ (SMEs) นั้นมีจำนวนมาก อาทิ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการคลัง กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงการท่องเที่ยวกีฬา รวมทั้งสถาบันการเงินและองค์กรเอกชนต่างๆ อีกเป็นจำนวนมาก จากข้อมูลดังกล่าวทำให้การช่วยเหลือ สนับสนุนและการส่งเสริมวิสาหกิจ SMEs เป็นไปแบบไม่บูรณาการ เนื่องจาก SMEs หนึ่งรายอาจมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ตรงตามหลักเกณฑ์ของหน่วยงานในกระทรวงหนึ่ง แต่ไม่ตรงตามหลักเกณฑ์ของหน่วยงานในกระทรวงอื่นจึงไม่สามารถเข้ารับบริการที่ต่อเนื่องได้ หากมองในด้านของภาครัฐ การดำเนินนโยบายให้บรรลุเป้าหมายอาจไม่สามารถเป็นแนวทางเดียวกันได้

ดังนั้นในภาพรวมที่ผู้วิจัยได้นำเสนอจึงพอสรุปสิ่งที่น่าสนใจในการทำวิจัยนี้ได้ว่า ควรหาแนวทางการแก้ไข พรบ. ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ให้ทันยุคสมัยของการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจของประเทศที่เติบโตอย่างรวดเร็ว และมีการแข่งขันสูงทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศ โดยมองที่ปัญหาสำคัญเช่น รัฐควรมีนโยบายเป็นแนวทางเดียวกันในการส่งเสริมเพื่อให้เกิดเป็นเอกภาพ, รัฐควรมีเครื่องมือ กลไก หรือบุคลากรที่เพียงพอในการส่งเสริมให้ครอบคลุมทั่วถึง, รัฐควรจัดทำทะเบียนข้อมูลที่เป็นเจ้าของผู้ประกอบการเพื่อเข้าใจเข้าถึงและส่งเสริม, รัฐควรมีการส่งเสริมสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาในด้านนวัตกรรมต่างๆ ให้เข้มแข็ง ก้าวทันและดำรงอยู่ได้ในการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกยุคโลกาภิวัตน์

1.2 คำถามการวิจัย

จากการศึกษาข้อมูลในเบื้องต้นเพื่อเตรียมการเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อาจนำมาเป็นประเด็นในการตั้งคำถามในการศึกษาเรื่องนี้ได้ 4 ประการ ดังนี้

1.2.1 แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐเรื่อง การดำเนินงานด้านนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ควรเป็นอย่างไร

1.2.2 แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐเรื่อง กลไกที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ควรเป็นอย่างไร

1.2.3 แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐเรื่อง ข้อมูลเชิงประชากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ควรเป็นอย่างไร

1.2.4 แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐเรื่อง การส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐบาล ควรเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการศึกษาอิสระ เรื่อง แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ ดังนี้

1.3.1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐเรื่อง การดำเนินงานด้านนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาพรวมของประเทศยังไม่อาจดำเนินการได้อย่างมีเอกภาพ

1.3.2 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐเรื่อง กลไกที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระดับภูมิภาคและท้องถิ่น

1.3.3 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐเรื่อง ข้อมูลเชิงประชากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีอยู่ทั่วประเทศว่ามีจำนวนแท้จริงเท่าใด

1.3.4 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐเรื่อง การส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐบาลที่กำหนดไว้ยังไม่อาจดำเนินการต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัย เรื่องแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนี้เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นในเนื้อหาของพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 เป็นสำคัญ และข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นกับการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวทั้งทางการรับฟังจากการชี้แจงของผู้แทนส่วนราชการ หน่วยงาน และองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการศึกษาจากเอกสารข้อมูลที่รวบรวมได้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ อาทิ จากส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากระบบเครือข่าย Internet หนังสือพิมพ์ และจากการประชุมของคณะกรรมการวิสามัญศึกษาแนวทางการแก้ไขกฎหมายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สนช.) เป็นสำคัญ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

1.4.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก

1) ผู้วิจัยใช้การเก็บข้อมูลแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ของคณะกรรมการวิสามัญศึกษาและเสนอแนะแนวทางแก้ไขกฎหมายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) จำนวน 21 คน

2) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviewing) กับรองผู้อำนวยการสสว. ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมและสนับสนุนของภาครัฐ

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในด้านเนื้อหาได้มุ่งเน้นในการนำเสนอเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เห็นถึงสภาพปัญหาในการใช้บังคับกฎหมายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ผ่านมาการวิเคราะห์สภาพของปัญหาที่เกิดขึ้น และการเสนอแนะแนวทางการแก้ไขกฎหมายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 เป็นสำคัญ

1.4.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการวิจัย เรื่อง การเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม นี้ได้ใช้เวลาในการเก็บและรวบรวมข้อมูล การบันทึกข้อมูลจากการสนทนากลุ่มในช่วงเวลาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังกล่าวนี้ การนำข้อมูลมาวิเคราะห์และดำเนินการเขียนจนเสร็จสิ้น รวมเป็นเวลา 6 เดือน โดยเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่เดือนมกราคม 2559 จนแล้วเสร็จในเดือนมิถุนายน 2559

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาอิสระ เรื่อง การเสนอแนะแนวทางการแก้ไขกฎหมายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ฉบับนี้ผู้วิจัยได้นำคำนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมที่ควรทราบมาเขียนไว้ด้วย ดังนี้

วิสาหกิจ หมายถึง กิจการผลิตสินค้า กิจการให้บริการ กิจการค้าส่ง กิจการค้าปลีกที่เกี่ยวข้องกับการ อุตสาหกรรม การค้า การบริการ หรือการเกษตรหรือกิจการอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หมายถึง วิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และขนาดย่อม หรือเรียกรย่อว่า SMEs

การดำเนินงานด้านนโยบายส่งเสริม หมายถึง นโยบายหรือยุทธศาสตร์ของรัฐบาลในการ ส่งเสริม SMEs ที่กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ต้องนำไปเขียนเป็นกลยุทธ์ในทางปฏิบัติและดำเนินงานไป ตามวัตถุประสงค์

กลไกที่จะใช้ในการขับเคลื่อน สสว. หมายถึง หน่วยงานหรือบุคลากรของ สสว. ที่มีอยู่หรือ กำลังจะมีเพิ่มขึ้นจากทั้งภายในของสสว. เอง และภายนอกหน่วยงาน เพื่อเพียงพอในการปฏิบัติงานตาม นโยบาย และภาระหน้าที่ของ สสว.

ข้อมูลเชิงประชากรของผู้ประกอบการSME หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้ประกอบการ ทั้งหมดที่มีอยู่ในประเทศ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลของรัฐบาลและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

การส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐ หมายถึง รัฐมีนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนโดย หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและรัฐมีงบประมาณเพื่อการใช้จ่าย การรวมทุน การอุดหนุน การให้กู้ยืม ตลอดจนการค้ำประกันเงินกู้ และการพัฒนาด้านต่างๆให้กับผู้ประกอบการ SMEs

องค์การเอกชน หมายถึง องค์การของเอกชนที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือตามกฎหมายเฉพาะที่มีสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเป็น ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางหรือขนาดย่อม และให้หมายความรวมถึงองค์การเอกชนที่จัดตั้งขึ้นโดย การรวมตัวกันเองของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางหรือขนาดย่อม หรือที่รัฐส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ จัดตั้งขึ้น ที่มีการดำเนินกิจการตามความมุ่งหมายแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นใน ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด ภาค หรือ ประเทศ

ผู้แทนองค์การเอกชน หมายถึง ผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคลหรือไม่เป็นนิติบุคคลซึ่งได้รับเลือก จากสมาชิกขององค์การเอกชนที่ตนเป็นสมาชิกอยู่นั้นให้เป็นผู้แทนองค์การเอกชนนั้น

ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางหรือขนาดย่อมทั้งที่เป็นนิติบุคคลหรือไม่เป็นนิติบุคคล

กองทุน หมายถึง กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

คณะกรรมการวิสาหกิจจังหวัด หมายถึง คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัด

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 นำไปสู่แนวทางการปรับแก้กฎหมาย พรบ. วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่รัฐสามารถที่จะขับเคลื่อนนโยบายและส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs ได้ชัดเจนเป็นแนวทางเดียวกัน โดยสามารถรวมหน่วยงานของรัฐที่กระจายอยู่ตามกระทรวงหรือองค์กรต่างๆ ให้สามารถบูรณาการร่วมกันได้

1.6.2 นำไปสู่แนวทางการปรับแก้กฎหมาย พรบ. วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบโดยตรงคือ สสว. สามารถมีเครื่องมือในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม SMEs ได้อย่างทั่วถึงทุกพื้นที่ของประเทศทั้งในระดับ ตำบล อำเภอ จังหวัด และประเทศ

1.6.3 นำไปสู่แนวทางการปรับแก้กฎหมาย พรบ. วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่รัฐบาลโดยสสว. สามารถขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ SMEs ที่กระจัดกระจายอยู่ทั่วประเทศ เพื่อที่จะเข้าใจในทุกบริบทของผู้ประกอบการ SMEs สามารถเข้าถึงและพัฒนาได้

1.6.4 นำไปสู่แนวทางการปรับแก้กฎหมาย พรบ. วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพื่อให้รัฐบาลให้การสนับสนุนส่งเสริมด้านงบประมาณที่รัฐจะจัดสรรให้สสว. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม SMEs เป็นไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนและสามารถเป็นรากฐานทางเศรษฐกิจของชาติและเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาวิจัยมุ่งศึกษา เรื่องการเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสนับสนุนการศึกษานี้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสามารถ วิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ได้อย่างลึกซึ้งและมีลักษณะเป็นองค์รวมโดยมีประเด็นนำเสนอ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม SMEs
- 2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร
- 2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม SMEs

การศึกษาแนวคิดได้มีหน่วยงานของรัฐ เอกชน หนังสือพิมพ์ และนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความคิด ความหมาย และสาระสำคัญที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับ SMEs เป็นอย่างมาก ที่ผ่านมากำหนดทิศทางของ SMEs อาจยังไม่ชัดเจน จึงทำให้การเดินหน้าเรื่อง SMEs ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ณ วันนี้มีกำหนด ยุทธศาสตร์ใหม่ขึ้น ทั้งเรื่องการประกอบการ การลงทุน และการส่งเสริมความเข้มแข็งด้าน ต่างๆ ให้แก่ SMEs ซึ่งประเด็นดังกล่าวเป็นประเด็นสำคัญที่มีการหารือกันในการประชุมระดับประชาคมโลก ไม่ว่าจะเป็นการประชุม ASEM APEC และ ASEAN ว่าจะอย่างไรให้สามารถเชื่อมโยง SMEs เข้าสู่ห่วงโซ่ธุรกิจ ทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ (คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (เฉพาะกิจ), 2557, หน้า 3)

คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบข้อเสนอเรื่อง การสร้างสังคมผู้ประกอบการ และร่าง พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ฉบับที่..) พ.ศ.... ของสภาปฏิรูปแห่งชาติ

และมอบหมายให้สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นหน่วยงานหลักรับไปพิจารณา ร่วมกับกระทรวงการคลัง กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวม แล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับความแจ้งคำสั่ง เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป (มติคณะรัฐมนตรี (ครม.), 2558)

SMEs เป็นฟันเฟืองหลักที่สำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศ แต่ในปัจจุบันภาวะเศรษฐกิจของโลกและของไทยอยู่ในภาวะชะลอตัว รัฐบาลของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ออกมาตรการทางการเงินและภาษีสำหรับ SMEs เพื่อบรรเทาปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและช่วยเสริมสภาพคล่องให้ SMEs สามารถประกอบตัวให้อยู่รอด ในขณะที่เดียวกันรัฐบาลกำลังเร่งผลักดันมาตรการที่จะเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและขับเคลื่อน SMEs เพื่อจะขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยให้ก้าวไปข้างหน้า ด้วยความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน อย่างแท้จริง

รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณในการส่งเสริม SMEs ในเชิงบูรณาการสำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 จำนวนรวม 2,178 ล้านบาท ผ่าน 10 หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงยุติธรรม กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ SMEs (ประยุทธ์ จันทร์โอชา พบผู้ประกอบการ SMEs อิมแพคเมืองทองธานี 18 กันยายน 2558)

จากข้อมูลที่ว่า SMEs ทั้งประเทศไทยมีจำนวนมากกว่า 2.7 ล้านราย แต่สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยมีสมาชิกเพียง 9,000 ราย คิดเป็นสัดส่วน 1 ต่อ 2,700 ราย นั้น จำนวนกว่า 2.7 ล้าน เป็นข้อมูลภาพรวม SMEs ซึ่งนับรวมภาคอุตสาหกรรม ภาคการบริหาร ภาคการค้า ภาคการเกษตร ตลอดจนวิสาหกิจชุมชน และ SMEs ระดับไมโคร ซึ่งหากนับเฉพาะอุตสาหกรรมจำพวก 1-3 ซึ่งมีจำนวนเพียง 60,000 ราย จะอยู่อัตราส่วนเพียง 1 ต่อ 13 เท่านั้น

ในระหว่างเตรียมความพร้อมของการเข้าเป็นประชาคมอาเซียนของไทยได้มีแนวนโยบายที่จะใช้รูปแบบของสหภาพยุโรป (EU) เพื่อเป็นต้นแบบในการศึกษาและถอดบทเรียนเพื่อผู้ประกอบการ SMEs ของไทยที่มีบทบาทเข้าถึงระดับมาตรฐานการแข่งขันในอาเซียน เนื่องจากที่ผ่านมายังขาดการรวมกลุ่ม ซึ่งมีรายงานวิจัยระบุว่ามียุโรปมีจำนวนผู้ประกอบการ 80,000 ราย ที่มีข้อมูลในระบบซึ่งคิดเป็นจำนวนเพียงร้อยละ 5 ของที่มีอยู่จริงเท่านั้น จึงควรพิจารณาว่าจะทำอย่างไรให้มีการรวมกลุ่มสร้างเครือข่าย โดยแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) รายพื้นที่ 2) รายประเภทกิจการ 3) ความร่วมมือด้านอื่นๆ (คณะกรรมการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรมและแรงงาน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.), 2558, หน้า 9-10)

กานต์ ตระกูลสุน บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย หรือ เอสซีจี หัวหน้าทีมเอกชนคณะทำงานการยกระดับนวัตกรรมและผลิตภาพ เปิดเผยว่า การทำงานพลังประชารัฐของคณะทำงานวางไว้ 5 ด้าน เริ่มตั้งแต่ การยกระดับนวัตกรรมและผลิตภาพ โดยจัดกลุ่มความร่วมมือเพื่อการพัฒนาเทคโนโลยีเฉพาะด้าน (R&D Consortium) เพื่อสร้างความยั่งยืน 10 อุตสาหกรรม อาทิ ยานยนต์ เกษตร อีกทั้งผลักดันให้เกิดการลงทุนจัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาวัตกรรม

สำหรับแผนปี 2560-2564 เติมน้ำยกระดับผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ SMEs ผ่านทางโครงการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมไทย (ITAP) ควบคู่กับการใช้มาตรการยกเว้นภาษีเงินได้กับสตาร์ทอัพ ส่วนการดำเนินงานที่เหลือคือการปรับแก้กฎหมายที่ล้าสมัย ภายในปี 2560 (รัชนิย์ ศรีวัฒนชัย, 2559, หน้า 2)

เมื่อสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลง องค์กรย่อมต้องมีการปรับตัวที่เหมาะสม การปรับตัวจะมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับขนาดของผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันแวดล้อมต่างๆ ในกรณีที่ผลกระทบได้รับการคาดหมายว่าจะรุนแรง องค์กรก็จะต้องปรับรู้อะบบ ซึ่งก็คือ ปรับรู้อกระบวนการต่างๆ ที่อยู่ภายในเสียใหม่อย่างถูกต้องและด้วยแนวคิดสร้างสรรค์อันหลากหลาย ซึ่งเครื่องมือที่จะช่วยให้ องค์กรสามารถทำเช่นนั้นได้ ก็คือ การมีระบบสารสนเทศที่ถูกต้องและออกแบบไว้อย่างยืดหยุ่นเพื่อ เชื่อมต่อกับเทคโนโลยีทางอิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์ที่พัฒนารุดหน้าในอัตราเร่งที่รวดเร็วยิ่ง

กลยุทธ์ในการพัฒนาระบบธุรกิจจึงมุ่งเน้นที่การจัดทำฐานข้อมูลของธุรกิจ ซึ่งก็คือฐานข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรให้มีความถูกต้องครบถ้วนและมีความน่าเชื่อถือสูง อันจะนำไปสู่การได้รายงานเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรไปในการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ผู้บริหารใช้ประกอบการตัดสินใจต่อ (อัจฉรา ชิวะตระกูลกิจ, 2553 หน้า 153-156)

ตัวอย่างความสำเร็จในการยกระดับผลการวิจัยไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ได้แก่ ผลงานวิจัยหัวข้อ “ผู้ประกอบการระดับรากหญ้า (Grassroots Entrepreneur)” ของศูนย์วิจัยอาลีบาบา ซึ่งเป็นการศึกษาถึงเศรษฐศาสตร์การเงินของผู้ประกอบการในระดับรากหญ้าในประเทศจีน ที่ประสบปัญหาด้านการตลาดที่ไม่สามารถแข่งขันกับผู้ประกอบการรายใหญ่ได้ ขณะที่เศรษฐกิจโลกซบเซา คำสั่งซื้อลดลง ทำให้กิจการระดับครอบครัวล้มละลายและผลงานวิจัยชิ้นนี้เองที่เป็นจุดกำหนดระบบนิเวศทางธุรกิจของอาลีบาบา โดยแจ๊ค หม่า ที่มีมูลค่าเป็นรองแต่ Apple ในปัจจุบัน ขณะที่ e-bay ผู้ยิ่งใหญ่ก็พ่ายแพ้ในตลาดแดนมังกร รวมถึงผู้ค้าปลีกรายใหญ่อย่าง Makro และ K-mart ก็มียอดขายที่ลดลง นวัตกรรมอะไรที่ทำให้ Alibaba Group เป็นที่นิยมและทำให้เศรษฐกิจระดับรากหญ้ามียุคทองสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจระดับชาติ คำตอบคือ แพลตฟอร์มของ Alibaba Group ที่เป็นผู้ปลดล็อกและให้โอกาสผู้ประกอบการรายย่อยได้ทำการค้าแบบครบวงจร ซึ่งเท่ากับปลดล็อกพลังนวัตกรรมท้องถิ่นสู่ตลาด E-Commence อย่างไรก็ดีจำกัด (ซัชพล กาญจนกุล, 2559, หน้า 14)

ในส่วนของเรื่องนโยบายของรัฐบาลและการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดไว้ดังนี้ (มยุรี อนุมานราชธน, 2556, หน้า 228)

W. Williams (1971) ได้กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง ความสามารถขององค์การในการรวบรวมทรัพยากรทางการบริหารในองค์การให้สามารถปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ ซึ่งต้องมีการจัดหา ทรัพยากรวิธีการทั้งหลายเพื่อจะทำการดำเนินงานตามนโยบายสำเร็จลุล่วง โดยต้องใช้ความพยายามอย่างต่อเนื่องในช่วงระยะเวลาหนึ่งๆ จนสามารถดำเนินการได้สำเร็จ

J.L. Pressman และ A. Wildavsky (1973) ได้เน้นว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของรัฐบาลให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ดังนั้นจึงต้องมีนโยบายเกิดขึ้นก่อน แล้วจึงมีการนำนโยบายไปปฏิบัติให้เกิดผลลัพธ์ออกมา

C.E. Van Horn และ D.S. Van Meter (1976) ได้ให้ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า หมายถึงกิจกรรมทั้งหลายที่กระทำโดยรัฐบาลและเอกชน ซึ่งมีผลต่อการบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า จากการตัดสินใจกำหนดนโยบาย

E. Bardach (1977) ได้ชี้ให้เห็นว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการทางการเมืองที่จะนำการตัดสินใจเกี่ยวกับทางเลือกของนโยบายไปปฏิบัติให้สำเร็จ กิจกรรมในการนำนโยบายไปปฏิบัติที่มุ่งแก้ไขปัญหานั้นเป็นกิจวัตร ซึ่งรัฐบาลต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

D.A. Mazmanian และ P.A. Sabatier (1989) ได้ให้ความคิดเห็นว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การนำการตัดสินใจกำหนดนโยบายที่ได้กระทำไว้ ซึ่งอาจอยู่ในรูปของกฎหมายคำพิพากษาของศาล คำสั่งของรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ โดยมีกระบวนการซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้คือ การพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงปรารถนาตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย การยินยอมปฏิบัติตามของผู้ที่เกี่ยวข้อง และการพิจารณาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการรับรู้ของผู้ตัดสินใจ กำหนดนโยบาย และหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ

2.1.1 สรุปได้ว่าแนวคิดเรื่องวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม SMEs มีจุดมุ่งหมายดังนี้

- 1) รัฐบาลได้ให้ความสำคัญถึง SMEs เป็นอย่างมากและมีนโยบายส่งเสริมหลายด้านแต่ทิศทางอาจยังไม่ชัดเจน
- 2) หน่วยงานภาครัฐที่ทำงานด้านการส่งเสริม SMEs มีมากมายหลายกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณกระจุกกระจาย ยากต่อการกำหนดยุทธศาสตร์และบูรณาการร่วมกัน
- 3) รัฐสนใจเรื่อง การสร้างสังคมผู้ประกอบการและร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ..... แต่บทสรุปของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่ชัดเจน เพียงพอที่จะนำมาแก้ไขและใช้ในการปฏิบัติ
- 4) ปัจจุบันภาวะเศรษฐกิจของโลกและของไทยอยู่ในภาวะชะลอตัวการเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการ SMEs ของไทยให้มีบทบาทเข้าถึงระดับมาตรฐานการแข่งขันในอาเซียนและประชาคมโลก เป็นเรื่องยากเนื่องจากที่ผ่านมายังขาดการรวมกลุ่ม และข้อมูลของผู้ประกอบการยังมีน้อยกว่าความเป็นจริงหลายเท่า จึงยากที่จะเข้าถึงและส่งเสริมพัฒนา
- 5) รัฐบาลมีนโยบายร่วมกับภาคเอกชนและจัดให้มีคณะทำงานยกระดับนวัตกรรมและผลิตภาพ ผ่านนโยบายประชารัฐ โดยจัดกลุ่มความร่วมมือเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีและดำเนินการปรับแก้กฎหมายที่ล้าสมัย
- 6) เมื่อสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลง องค์กรย่อมต้องมีการปรับตัวที่เหมาะสม ในกรณีนี้ผลกระทบได้รับความคาดหวังว่าจะรุนแรงองค์กรจะต้องปรับหรือระบบ กลยุทธ์ในการพัฒนาระบบจึงมุ่งเน้นที่การจัดทำฐานข้อมูลของธุรกิจให้มีความถูกต้องครบถ้วนและมีความน่าเชื่อถือสูง
- 7) เมื่อมีฐานข้อมูลของผู้ประกอบการ SMEs ได้อย่างถูกต้องครบถ้วนเพียงพอแล้ว เครื่องมือที่จะช่วยได้คือ ระบบสารสนเทศที่ถูกต้องและออกแบบไว้อย่างยืดหยุ่นเพื่อเชื่อมต่อกับเทคโนโลยีทางอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ที่พัฒนารุดหน้าในอัตราเร่งที่รวดเร็ว ตัวอย่างความสำเร็จ

ได้แก่ผลงานวิจัยหัวข้อ “ผู้ประกอบการระดับรากหญ้า” ของศูนย์วิจัยอาลีบาบาในประเทศจีน ทำให้เศรษฐกิจระดับรากหญ้ามีความสำคัญระดับชาติ คำตอบคือแพลตฟอร์มของ Alibaba Group ที่เป็นผู้ปลดล็อกพลังนวัตกรรมท้องถิ่นสู่ตลาด E-Commerce อย่างไรก็ดีจำกัด

8) นโยบายของรัฐเมื่อนำไปปฏิบัติไม่ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้หลากหลายสรุปได้คือ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์กิจกรรมทั้งหลายที่กระทำโดยรัฐบาลและเอกชนต้องมีการจัดหาเตรียมวิธีการทั้งหลายการตัดสินใจกำหนดนโยบาย ซึ่งอาจอยู่ในรูปของกฎหมายโดยมีขบวนการซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ที่มุ่งแก้ปัญหาสังคมและมีผลต่อการบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าจากการตัดสินใจกำหนดนโยบาย

2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

2.2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารนั้นได้มีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวคิดและทฤษฎีไว้หลากหลาย ผู้วิจัยได้หยิบยกทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้มาอธิบายได้ดังนี้

เฮนรี ฟาโยล (Henri Fayol) ได้สรุปเป็นทฤษฎีว่า หากวันหนึ่งคุณต้องอยู่ในสถานะที่ต้องใช้คนจำนวนมากๆ ในการทำงานแล้วละก็หัวใจของการบริหารจัดการเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมายนั้น มีองค์ประกอบด้วยกัน 5 ปัจจัย เรียกว่า POCCC มีดังนี้

1. การวางแผน (Planning)
2. การจัดองค์การ (Organizing)
3. การบังคับบัญชาหรือการสั่งการ (Commanding)
4. การประสานงาน (Coordinating)
5. การควบคุม (Controlling)

หลักการจัดการ (Management principles)

Fayol ได้วางหลักทั่วไปที่ใช้ในการบริหารไว้ 14 ข้อ ซึ่งใช้สำหรับเป็นแนวทางปฏิบัติ (Guides) สำหรับผู้บริหาร หลักต่าง ๆ มีดังนี้คือ

1. หลักที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (Authority & Responsibility) เป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ ผู้ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ที่จะออกคำสั่งได้นั้น ต้องมีความรับผิดชอบต่อผลงานที่คนนำไปทำด้วย

2. หลักของการมีผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว (Unity of command) ในการกระทำใดๆ คนงานควรได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียวเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้เกิดความสับสนในคำสั่งด้วยการปฏิบัติตามหลักข้อนี้ ย่อมจะช่วยให้สามารถจัดสาเหตุแห่งการเกิดข้อขัดแย้งระหว่างแผนกงานและระหว่างบุคคลในองค์การให้หมดไป

3. หลักของการมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน (Unity of direction) กิจกรรมของกลุ่มที่มีเป้าหมายอันเดียวกันควรจะต้องดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน และสอดคล้องกัน เป็นไปตามแผนงานเดียวกัน

4. หลักของสายงาน (Scalar chain) สายงานอันนี้คือสายการบังคับบัญชาจากระดับสูงมายังระดับต่ำสุด ด้วยสายการบังคับบัญชาดังกล่าวจะอำนวยให้การบังคับบัญชาเป็นไปตามหลักของการมีผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว และช่วยให้เกิดระเบียบในการส่งทอดข่าวสารข้อมูลระหว่างกันอีกด้วย

5. หลักของการแบ่งงานกันทำ (Division of work or specialization) คือ การแบ่งแยกงานกันทำตามความถนัด เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ของบุคลากรในองค์การอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดตามหลักเศรษฐศาสตร์

6. หลักเกี่ยวกับระเบียบวินัย (Discipline) โดยถือว่าระเบียบวินัยในการทำงานนั้น เกิดจากการปฏิบัติตามข้อตกลงในการทำงาน ทั้งนี้โดยมุ่งที่จะก่อให้เกิดการเคารพเชื่อฟัง และทำงานตามหน้าที่ด้วยความตั้งใจ เรื่องดังกล่าวนี้ จะทำได้ก็โดยที่ผู้บังคับบัญชาต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต และเป็นตัวอย่างที่ดี ข้อตกลงระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ปฏิบัติงานจะต้องเป็นไปอย่างยุติธรรมมากที่สุด และจะต้องยึดถือเป็นหลักปฏิบัติอย่างคงเส้นคงวา

7. หลักของการถือประโยชน์ส่วนบุคคลเป็นรองประโยชน์ส่วนรวม (Subordination of Individual to general interest) หลักข้อนี้ระบุว่าส่วนรวมย่อมสำคัญกว่าส่วนย่อย เพื่อที่จะให้สำเร็จผลตามเป้าหมายของกลุ่ม (องค์การ) นั้น ผลประโยชน์ส่วนตัวเสียของกลุ่มย่อมต้องสำคัญเหนืออื่นใดทั้งหมด

8. หลักของการให้ผลประโยชน์ตอบแทน (Remuneration) การให้และวิธีการจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนที่ควรจะมียุติธรรม และให้ความพอใจมากที่สุดทั้งแก่ฝ่ายลูกจ้างและนายจ้าง

9. หลักของการรวมอำนาจไว้ส่วนกลาง (Centralization) หมายถึงว่าในการบริหารจะมีการรวมอำนาจไว้ที่จุดศูนย์กลาง เพื่อให้ควบคุมส่วนต่าง ๆ ขององค์การไว้ได้เสมอ และการกระจายอำนาจจะมากน้อยเพียงใดก็ย่อมแล้วแต่กรณี

10. หลักของความมีระเบียบเรียบร้อย (Order) ทุกสิ่งทุกอย่างไม่ว่าสิ่งของหรือคนต่างต้องมีระเบียบและรู้ว่าคนอยู่ในที่ใดของส่วนรวม หลักนี้ก็คือหลักมูลฐานที่ใช้ในการจัดสิ่งของและตัวคนในการจัดองค์การนั่นเอง

11. หลักของความเสมอภาค (Equity) ผู้บริหารต้องยึดถือความเอื้ออารีและความยุติธรรมเป็นหลักปฏิบัติต่อผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งความจงรักภักดีและการอุทิศตนเพื่องาน

12. หลักของความมั่นคง (Stability of tenure) ทั้งผู้บริหารและคนงานต้องใช้เวลาระยะหนึ่งเพื่อเรียนรู้งานจนทำงานได้ดี การที่คนเข้าออกมากย่อมเป็นสาเหตุให้ต้องสิ้นเปลือง และเป็นผลของการบริหารงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ

13. หลักของความคิดริเริ่ม (Initiative) เนื่องจากว่าคนฉลาดย่อมต้องการที่จะได้รับความพอใจจากการที่คนได้ทำอะไรด้วยตัวเอง ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาควรจะเปิดโอกาสให้ผู้ผู้น้อยได้ใช้ความคิดริเริ่มของตนบ้าง

14. หลักของความสามัคคี (Esprit de corps) เน้นถึงความจำเป็นที่คนต้องทำงานเป็นกลุ่มที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (teamwork) และชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการติดต่อสื่อสาร (communication) เพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มงานที่ดี

ทฤษฎีกระบวนการบริหาร POSDCoRB

กูลิค และ เออร์วิค (Luther Gulick and Lyndall Urwick) ได้รวบรวมแนวคิดทางด้านการบริหารต่างๆ เอาไว้ในหนังสือชื่อ “Paper on the Science of Administration” โดยเสนอแนวคิดกระบวนการบริหาร ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีชื่อว่า “POSDCoRB” ภาระหน้าที่ที่สำคัญของนักบริหาร 7 ประการ คือ

1. การวางแผน (Planning) เป็นการวางแผนโครงการกิจกรรมซึ่งเป็นการเตรียมการก่อนลงมือปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินการสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การจัดองค์การ (Organizing) เป็นการกำหนดโครงสร้างขององค์การ โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับงาน เช่น การแบ่งงาน (Division of Work) เป็นกรม กอง หรือแผนก โดยอาศัยปริมาณงาน คุณภาพงาน หรือจัดตามลักษณะเฉพาะของงาน (Specialization)

3. การจัดบุคลากรปฏิบัติงาน (Staffing) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์การนั่นเอง ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรมาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการจัดแบ่งหน่วยงานที่กำหนดไว้

4. การอำนวยการ (Directing) เป็นภารกิจในการใช้ศิลปะในการบริหารงาน เช่น ภาวะผู้นำ (Leadership) มนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) การจูงใจ (Motivation) และการตัดสินใจ (Decision making) เป็นต้น

5. การประสานงาน (Coordinating) เป็นการประสานให้ส่วนต่าง ๆ ของกระบวนการทำงานมีความต่อเนื่องกัน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และราบรื่น

6. การรายงาน (Reporting) เป็นกระบวนการและเทคนิคของการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาตามชั้นได้ทราบถึงผลการปฏิบัติงาน โดยที่มีความสัมพันธ์กับการติดต่อสื่อสาร (Communication) ในองค์การอยู่ด้วย

7. การงบประมาณ (Budgeting) เป็นภารกิจที่เกี่ยวกับการวางแผนการทำบัญชีการควบคุมเกี่ยวกับการเงินและการคลัง

สาระสำคัญของแนวคิดของ Gulick & Urwick เกี่ยวกับ POSDCoRB ก็คือ ประสิทธิภาพอันเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดของการบริหาร และเพื่อให้การบริหารงานในทุกหน่วยงานมีประสิทธิภาพจะต้องมีการแบ่งงานกันทำตามความเหมาะสมและความจำเป็น หรือความถนัดของคนงานโดยแบ่งหน่วยงานออกตามกระบวนการ วัตถุประสงค์ ลูกค้ำ และพื้นที่โดยทุกหน่วยงานจะต้องจัดรูปแบบองค์การเป็นรูปสามเหลี่ยมปิรามิด มีสายการบังคับบัญชาถอยหลั่นกันมา

การวิเคราะห์ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารในปัจจุบันควรพิจารณาองค์ประกอบที่สำคัญดังต่อไปนี้

นโยบายของรัฐบาลด้านกฎหมาย ด้านรัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ ตามปรัชญาและแนวคิดอนุรักษนิยม เสรีนิยม และประชานิยม		
ปรัชญาและแนวคิด 3 ประเภท	ด้านกฎหมาย	ด้านรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
1. อนุรักษนิยม (Conservative)	ยึดถือตัวบทกฎหมาย กฎ หรือระเบียบเป็นหลัก ให้ความสำคัญกับกฎหมายเอกชน ดีความกฎหมายตามตัวอักษรและตีความอย่างแคบ ยึดถือคำวินิจฉัยในอดีต ไม่นิยมการกลับคำวินิจฉัย และสนับสนุนการปกครองโดยใช้กฎหมายเป็นหลัก (Promote rule by law) ฯลฯ	ปกป้องรักษาอำนาจรัฐสนับสนุนการใช้อำนาจของรัฐ หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ สนับสนุนการรวมอำนาจไว้ที่รัฐบาล รวมตลอดถึงการยกย่องนับถือชนชั้นสูง ชนชั้นปกครอง และข้าราชการ ฯลฯ
2. เสรีนิยม (Liberal)	ให้ความสำคัญกับกฎหมายมหาชนที่ดี ความตามเจตนารมณ์และตีความอย่างกว้าง ไม่ยึดคำวินิจฉัยในอดีตตายตัว ยอมปรับคำวินิจฉัยให้เหมาะสมกับกาลสมัยได้เพื่อพัฒนาสังคมและสนับสนุนการปกครองที่สอดคล้องกับกฎหมาย (Promote the rule of law) ฯลฯ	สนับสนุนอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนรัฐธรรมนูญ และระบอบประชาธิปไตยขยายสิทธิ เสรีภาพของประชาชน สนับสนุนการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมของประชาชน สิทธิของชุมชนและสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

นโยบายของรัฐบาลด้านกฎหมาย ด้านรัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ ตามปรัชญาและแนวคิดอนุรักษนิยม เสรีนิยม และประชานิยม (ต่อ)		
ปรัชญาและ แนวคิด 3 ประเภท	ด้านกฎหมาย	ด้านรัฐศาสตร์และ รัฐประศาสนศาสตร์
3. ประชานิยม (Populist)	ไม่ยึดตัวบทกฎหมาย กฎเกณฑ์ หรือ ระเบียบอย่างตายตัว วินิจฉัยหรือตีความ รัฐธรรมนูญและกฎหมายตามกระแสความ ต้องการของประชาชนในขณะนั้น ฯลฯ	แนวคิดเปลี่ยนแปลงไปตามกระแส สนับสนุนการเปลี่ยนแปลง การ ปฏิรูปและให้ประชาชนมีอำนาจใน การปกครองหรือบริหารโดยตรง ฯลฯ
หมายเหตุ ปรัชญาและแนวคิดทั้ง 3 ประเภทนี้ ล้วนมีประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนโดยรวม ถ้านำไปใช้ให้เหมาะสมกับกาลเทศะหรือช่วงเวลาวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของประเทศ		

2.2.2 ทฤษฎีระบบ (อัมพร อารังลักษณ์, 2556, หน้า 17)

แนวคิดทฤษฎีระบบ เป็นแนวคิดที่เป็นสหวิทยาการ ลุดวิก วอน เบอ์ตาแลนฟี เป็นบุคคลแรก
ที่คิดค้นแนวความคิดการมองอย่างสรรพสิ่งโดยองค์รวม ในแง่ของทฤษฎีองค์การ องค์การประกอบด้วย
ส่วนย่อยต่างๆ หลายๆ ส่วนทำงานประสานร่วมมือกันเพื่อองค์ การโดยรวม

พัฒนาการแนวคิดทฤษฎีระบบที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการศึกษาทฤษฎีองค์การเริ่มเห็นเด่นชัด
ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่สอง เนื่องจากสาเหตุหลักสำคัญสองประการ คือ การรื้อฟื้นทฤษฎี
สิ่งมีชีวิตและทฤษฎีวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิตที่มองว่าองค์การเป็นผลผลิตของสภาพแวดล้อมที่องค์การอยู่
และประการที่สอง เนื่องมาจากการขยายการศึกษาวิจัยแนวคิดระบบให้ครอบคลุมถึงความสัมพันธ์ของ
ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องส่งผลต่อการทำงานขององค์การอย่างกว้างขวาง ได้แก่ ปัจจัยขนาด การแจกแจง
หน้าที่ตามแนวตั้งและในแนวนอน และปัจจัยเทคโนโลยี เป็นต้น ตามแนวคิดของทฤษฎีระบบสมัยดั้งเดิม
นักทฤษฎีมองว่าองค์การได้รับอิทธิพลมาจากสภาพแวดล้อม ในสมัยต่อมามองเห็นถึงศักยภาพของ
องค์การที่จะเปิดตัวเองเพื่อส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้ในสถานการณ์ที่เหมาะสม อิทธิพลแนวคิด
ทฤษฎีระบบนี้ได้รับการกล่าวขานมากขึ้นจากการเสนอของแคทซ์และคาร์ทน์ และธอมป์สัน

ในกลุ่มแนวการศึกษาองค์การทั้งหลาย ทฤษฎีระบบเห็นจะเป็นที่ยอมรับและนำมาใช้ในการ
อธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ขององค์การได้อย่างกว้างขวาง และลึกซึ้งมากกว่าแนวการศึกษาอื่นๆ ใน
ทัศนะของทฤษฎีระบบได้พิจารณาว่าองค์การประกอบด้วยส่วนต่างๆ ที่ได้มีการจัดระเบียบความสัมพันธ์
และพึ่งพิงกันตลอดเวลา และทุกๆ ระบบนั้นมีพลังอยู่ 2 พลังที่แตกต่างกันคือ พลังในการแบ่งแยก และ

พลังในการรวมตัวผสมผสานกล่าวคือ ในตัวของระบบองค์การเองมีการแบ่งออกเป็นส่วนต่างๆ ซึ่งทำหน้าที่เฉพาะด้าน จำแนกตามงาน แผนก หน่วยงาน กอง กรม แต่ขณะเดียวกันเพื่อให้เกิดเอกภาพในระหว่างส่วนต่างๆ ที่ได้แบ่งแยกออกไปเป็นระบบย่อย องค์การต้องมีกลไก หรือกระบวนการในการผสมผสานส่วนต่างๆ เหล่านี้ให้รวมเป็นหนึ่งเดียวกัน ซึ่งโดยส่วนใหญ่ขององค์การจะใช้วิธีการของสายการบังคับบัญชา (Hierarchy) การควบคุมสั่งการโดยตรง หรือการใช้กฎ ระเบียบ นโยบายข้อบังคับ

การศึกษาเชิงระบบนี้ สามารถแยกพิจารณาได้ 2 ประเภท คือ ทฤษฎีระบบปิด (Closed System) และทฤษฎีระบบเปิด (Open System)

1) ทฤษฎีระบบปิด

การมององค์การหนึ่งว่าเป็นระบบปิดที่สมบูรณ์แสดงว่า องค์การนั้นไม่เคยติดต่อกับสภาพแวดล้อมภายนอกขององค์การเลย ไม่เคยแม้แต่จะแสวงหาปัจจัยนำเข้า (Input) จากภายนอกเลย อาทิ ความสนับสนุนต่อนโยบายขององค์การ หรือหาลูกค้าเพื่อรับบริการจากองค์การ เป็นต้น ในทางปฏิบัติจะไม่พบว่าองค์การใดมีลักษณะดังกล่าวเลย ดังนั้นการนำทฤษฎีระบบปิดมาใช้ในการศึกษาองค์การจึงไม่มี

2) ทฤษฎีระบบเปิด

องค์การที่พบเห็นอยู่ทั่วไปในสังคม มีลักษณะเป็นระบบเปิดแทบทั้งนั้นองค์การในทัศนะมีความยืดหยุ่น และเป็นพลวัตสูง เพราะองค์การต้องติดต่อกับสภาพแวดล้อมภายนอกที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาด้วยการรับปัจจัยนำเข้า (Input) ประเภทต่างๆ จากภายนอก เช่น ความสนับสนุนจากลูกค้า ประชาชน งบประมาณ บุคลากร วัสดุ เครื่องมือเครื่องใช้ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เป็นต้น จากนั้นหน้าที่ขององค์การในฐานะที่เป็นกระบวนการแปรสภาพสิ่งต่างๆ (Transformation process) ให้ได้ผลผลิต (Output) ตามที่องค์การตั้งใจเอาไว้ เช่น มหาวิทยาลัยได้ผลิตบัณฑิตทางด้านต่างๆ และมีคุณสมบัติตามที่ตลาดต้องการ และสุดท้ายองค์การต้องได้รับข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) เพื่อนำผลจากการผลิตของตนเองมาแก้ไขปรับปรุงกระบวนการทำงานให้ดีขึ้น ซึ่งกระบวนการเหล่านี้สามารถสรุปได้ดังภาพในหน้าถัดไป

แผนภาพที่ 1 แสดงตัวแบบทฤษฎีระบบทั่วไป

การอธิบายทฤษฎีระบบด้วยวิธีการดังกล่าวคงจะไม่เป็นการเพียงพอ เพราะองค์การตามทฤษฎีระบบเปิดยังมีลักษณะอื่นเพิ่มเติมอีก (Kahn, 1978, อ้างถึงในอัมพร ชำรงลักษณ์, 2556, หน้า 20) คือ

1. ความตื่นตัวต่อสภาพแวดล้อมภายนอก นั่นคือองค์การมีอาณาเขตของตนเองและติดต่อกับสภาพแวดล้อมภายนอกเสมอ

2. การรักษาสภาพสมดุลของกิจกรรมภายในอยู่เสมอ และมีความสามารถในการปรับตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลง หรือสภาวะผูกพันของความต้องการทั้งภายในและภายนอกได้ตลอดเวลา

3. องค์การมีความสามารถหาช่องทางในการบรรลุเป้าหมายขององค์การได้หลายวิธี ทั้งนี้คำนึงถึงความแตกต่างในปัจจัยนำเข้า และสภาวะเงื่อนไขของการบริหารงานของกระบวนการแปรรูปขององค์การเอง นั่นหมายความว่า องค์การต้องสามารถใช้ประโยชน์จากปัจจัยนำเข้าในรูปแบบต่างๆ กันได้ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์เหมือนที่เคยผลิตมา

4. ลักษณะการทำงานขององค์การตามภาพนั้นจะเป็นวงจรที่ดำเนินไปเรื่อยๆ ไม่มีวันหยุด องค์การต้องแสวงหาปัจจัยนำเข้า ทรัพยากร วัตถุดิบ (Input) มาเพื่อใช้ในการผลิตผลงาน (Output) ได้แก่ สินค้าและการบริการ ให้ได้ทุกครั้งและตลอดเวลา ดังนั้นการทำงานจึงเป็นไปอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

กล่าวโดยสรุปทฤษฎีระบบช่วยให้นักบริหารได้ตระหนักถึงการทำงานเกี่ยวข้องกันของส่วนประกอบต่างๆ ขององค์การ ไม่มีส่วนใดทำงานอย่างโดดเดี่ยว ทุกส่วนต้องทำงานพึ่งพากันอยู่เสมอ ถ้าส่วนใดส่วนหนึ่งทำงานผิดพลาด ย่อมส่งผลถึงส่วนต่างๆ และองค์การโดยรวมในที่สุดนอกจากนี้ยังช่วยให้นักบริหารได้ตระหนักถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมขององค์การ ซึ่งมีหลายประเภทแตกต่างกันไปตามลักษณะเฉพาะขององค์การนั้นๆ เพื่อแสวงหาประโยชน์จากสภาพแวดล้อมภายนอก และเพื่อเตรียมสภาพแวดล้อมภายใน และระบบบริหารงานของระบบขององค์การให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลายของสภาพแวดล้อมภายนอกได้เสมอและทันการ

2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ (มยุรี อนุมานราชชน, 2556, หน้า 16-18)

นักวิชาการหลายท่านได้ศึกษารูปแบบของนโยบายสาธารณะและได้ให้ความหมายไว้แตกต่างกัน ความหมายที่จะกล่าวต่อไปจะช่วยให้ทราบหลักการและขอบเขตของนโยบายสาธารณะได้ดังนี้

David Easton (1953) ให้คำนิยามของคำว่านโยบายสาธารณะว่า หมายถึง การแจกแจงคุณค่าต่างๆ อย่างถูกต้องตามกฎหมายให้แก่สังคมโดยรวม บุคคลและองค์การที่สามารถใช้อำนาจดังกล่าวได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายได้แก่ รัฐบาล และหน่วยงานต่างๆ ของ รัฐบาล ดังนั้น การกระทำต่างๆ ของรัฐบาลไม่ว่าด้านใด ย่อมก่อให้เกิดผลในการแจกแจงคุณค่าต่างๆ ของสังคมนั้นๆ

James Anderson (1970) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะคือ แนวทางการกระทำของรัฐบาลที่มีจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นโยบายอาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับการออกกฎหมาย การนำกฎหมายไปปฏิบัติ และการบังคับใช้กฎหมาย นอกจากนี้นโยบายต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งที่รัฐบาลกระทำจริง ไม่ใช่สิ่งที่ตั้งใจกระทำหรือกำลังจะกระทำ การกระทำจะก่อให้เกิดผลของนโยบาย แนวความคิดเกี่ยวกับผลของนโยบายนี้ทำให้นโยบายแตกต่างจากการตัดสินใจในทางเลือกต่างๆ นโยบายของรัฐบาลอาจเป็นเรื่องที่ได้กระทำการหรืองดเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งโดยมีกฎหมายรองรับและมีอำนาจในการบังคับการกระทำนั้น

Thomas Dye (1984) ให้คำนิยามของนโยบายสาธารณะว่า เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่รัฐบาลจะต้องทำ เหตุผลที่ต้องกระทำเช่นนั้น และสิ่งที่เป็นการแตกต่างที่รัฐบาลได้กระทำนโยบายสาธารณะจึงหมายถึงสิ่งใดก็ตามที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำ

Louis Koenig (1986) กล่าวว่า นโยบายของรัฐบาลคือ กิจกรรมที่รัฐบาลกระทำหรือไม่กระทำ ซึ่งมีผลกระทบต่อความกินอยู่ดีของประชาชน เช่น นโยบายควบคุมกำลังอาวุธ นโยบายกำลังทหาร นโยบายควบคุมมลภาวะในอากาศ นโยบายสวัสดิการและสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น นโยบายสาธารณะมีเนื้อหาและผลของนโยบายที่ตามมาในการกำหนดชีวิตและอนาคตของประชาชน

William Greenwood (1965) ให้ความหมายของนโยบายสาธารณะไว้ว่า หมายถึงการตัดสินใจขั้นต้นที่จะกำหนดแนวทางกว้างๆ เพื่อนำไปเป็นแนวทางของการปฏิบัติงานต่างๆ ให้เป็นไปอย่างถูกต้องและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

Lynton Caldwell (1970) ได้ให้ความหมายของนโยบายของรัฐบาลว่า บรรดาการตัดสินใจอย่างสัมฤทธิ์ผลที่เกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ที่สังคมอนุญาตหรือห้ามมิให้กระทำการ การตัดสินใจดังกล่าวอาจออกมาในรูปคำแถลงการณ์ กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ หรือคำพิพากษา เป็นต้น

Heinz Eulau และ Kenneth Prewitt (1973) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะเป็นการตัดสินใจที่ไม่ใช่การตัดสินใจชั่วขณะ แต่เป็นการตัดสินใจที่แน่นอน การตัดสินใจนี้มีลักษณะของการกระทำที่ไม่เปลี่ยนแปลงและกระทำซ้ำๆ เป็นเรื่องที่ทำเนิกรในระยะเวลายาวมากกว่าระยะสั้นในระบอบประชาธิปไตย การตัดสินใจกระทำโดยผู้ซึ่งกำหนดนโยบายและผู้ซึ่งปฏิบัติตามนโยบายแม้ว่าผู้ซึ่งกำหนดนโยบายจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือเป็นผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง การตัดสินใจของบุคคลดังกล่าวมักเป็นผลมาจากปฏิกิริยาของบุคคลและกลุ่มบุคคล การตัดสินใจเป็นผลผลิตของความเข้าใจและความคิดการปฏิสัมพันธ์และการผลักดัน ด้วยเหตุนี้ นโยบายสาธารณะที่สำคัญจึงประกอบด้วยผู้เกี่ยวข้องจำนวนมาก

C.Althaus, P. Bridgman และ G.Davis (2007) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะเป็นเครื่องมือสำหรับการปกครอง เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับทรัพยากรสาธารณะเพื่อดำเนินการให้เป็นไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง หลังจากมีการระดมความคิดที่อาจจะต้องแข่งขันกัน นโยบายยังเป็นผลมาจากการประสานผลประโยชน์และอุดมการณ์ทางการเมืองที่มีอยู่หลากหลายในระบบการเมือง

Charles Jacop (1996) ได้ให้คำนิยามว่า นโยบายสาธารณะหมายถึง หลักการแผนงาน หรือแนวทางการกระทำต่างๆ

Harold Lasswell และ Abraham Kaplan (1970) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะ หมายถึง แผนหรือโครงการที่ได้กำหนดขึ้นอันประกอบด้วย เป้าหมายปลายทาง คุณค่า และการปฏิบัติต่างๆ

ทินพันธ์ นาคะตะ (1973) ได้อธิบายว่า นโยบายสาธารณะหมายถึง โครงการที่รัฐบาลบัญญัติขึ้นเป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติในการจัดสรรคุณค่าต่างๆ ให้แก่สังคม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (1999) ให้ความหมายของนโยบายสาธารณะว่า หมายถึงหลักการและวิธีปฏิบัติซึ่งถือเป็นแนวดำเนินการที่เกี่ยวกับประชาชน

2.3.1 วงจรนโยบายสาธารณะ (Public Policy Cycle)

วงจรนโยบายสาธารณะ ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอนดังนี้

1. การก่อตัวนโยบาย (Policy Formation)
2. การกำหนดนโยบาย (Policy Formation)
3. การตัดสินใจนโยบาย (Policy Decision)
4. การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation)
5. การประเมินผลนโยบาย (Policy Evaluation)

1) การก่อตัวนโยบาย (Policy Formation) เป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการนโยบาย เริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์ลักษณะสภาพของปัญหาสาธารณะว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาอะไร เกิดขึ้นกับคนกลุ่มใด มีผลกระทบต่อสังคมอย่างไร จนเกิดเป็น Public Issue/Public Problem (การระบุปัญหาที่ชัดเจน เป็นพื้นฐานในการกำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา)

การก่อตัวนโยบายสาธารณะจึงเริ่มต้นจากสถานการณ์ที่เกิดนโยบาย (Public Issue/Public Problem) โดยการตระหนักและระบุถึงปัญหา กลั่นกรองปัญหา จัดระเบียบวาระนโยบาย กำหนดวัตถุประสงค์ปัญหาสาธารณะจะกลายเป็นประเด็นเชิงนโยบายหรือเข้าสู่วาระและได้รับความสนใจจากผู้กำหนดนโยบายสาธารณะและเมื่อทราบลักษณะปัญหานโยบายที่ชัดเจนแล้ว จะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ในการแก้ไขปัญหาให้ชัดเจน โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบาย สามารถทำให้ทราบถึงลำดับความสำคัญของนโยบายที่จะต้องทำ และการเลือกใช้นโยบายให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ นอกจากนี้วัตถุประสงค์ยังเป็นปัจจัยกำหนดทิศทางของทางเลือกนโยบายที่จะนำไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ และเป็นเกณฑ์ในการประเมินผลสำเร็จของนโยบายว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด

2) การกำหนดนโยบาย (Policy Formation) เป็นขั้นตอนที่ 2 ของกระบวนการนโยบาย ซึ่งการกำหนดนโยบายถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้น ซึ่งจะก่อให้เกิดพฤติกรรมการเมือง และการบริหารอื่นๆ ตามมา การกำหนดนโยบายสาธารณะในปัจจุบันมิใช่เป็นภารกิจผูกขาดที่เป็นของรัฐโดยเฉพาะผู้มีบทบาทในการกำหนดนโยบายสาธารณะ ประกอบด้วย ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ และองค์กรอิสระต่างๆ

การกำหนดนโยบายต้องศึกษาในเรื่องของกลุ่มบุคลากรในกระบวนการนโยบายสาธารณะ (Stakeholder) และตัวแบบเพื่อการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ (Model) โดยกลุ่มบุคลากรในนโยบายสาธารณะสามารถแบ่งกลุ่มได้ดังนี้

1. กลุ่มบุคลากรในภาครัฐ
2. กลุ่มบุคลากรในภาคสังคม
3. กลุ่มบุคลากรในระบบประเทศ

3) การพิจารณาทางเลือกนโยบาย (Policy Decision) หมายถึง การเลือกวิถีทางหรือแนวนโยบายที่เหมาะสมที่สุด ซึ่งสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ตามต้องการ ซึ่งหลักจริยธรรม หรือคุณธรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อค่านิยมที่เป็นรากฐานสำคัญในการเลือกนโยบาย

การพิจารณาทางเลือกนโยบายจะมีองค์ประกอบต่อไปนี้

1. ประสิทธิภาพ (Effectiveness) ความสามารถในการบรรลุเป้าหมายของทางเลือก
  2. ประสิทธิภาพ (Efficiency) ความสามารถในการผลิตผลผลิต โดยเปรียบเทียบจากต้นทุน
  3. ความพอเพียง (Adequacy) ความสามารถของการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายภายใต้เงื่อนไขของทรัพยากรที่มีอยู่
  4. ความเป็นธรรม (Equity) การกระจายตัวของผลการดำเนินการตามนโยบายต่อประชาชนในสังคม
  5. การตอบสนอง (Responsiveness) ความสามารถในการเติมเต็มความต้องการของประชาชนกลุ่มต่างๆ
  6. ความเหมาะสม (Appropriateness) การพิจารณาเชิงคุณค่าและความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ
- 4) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation)

Thomas R. Dye กล่าวว่า ความต่อเนื่องของกระบวนการนโยบายสาธารณะมีได้สิ้นสุดที่การผ่านกฎหมายโดยสภานิติบัญญัติ แต่อยู่ที่การนำนโยบายไปปฏิบัติจากที่ทำงานของผู้นำประเทศไปสู่ระบบราชการ สู่หน่วยงานต่างๆ ผู้เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ ได้แก่ ฝ่ายนิติบัญญัติ, ฝ่ายบริหารหรือระบบราชการ, กลุ่มกดดัน และองค์กรชุมชนหรือภาคประชาสังคม

การนำนโยบายไปปฏิบัติมีกระบวนการดังต่อไปนี้

1. เมื่อได้รับนโยบายจากรัฐบาล ส่วนราชการจะต้องนำนโยบายมาวิเคราะห์เพื่อดูว่าอยู่ในพันธกิจของส่วนราชการในเรื่องใด ก่อนที่จะนำพันธกิจมากำหนดเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่จะต้องตอบสนองรัฐบาล
2. ส่วนราชการมอบหมายหน่วยงานในสังกัดให้นำเอาประเด็นยุทธศาสตร์ของส่วนราชการไปแปลงเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ในระดับกรม
3. กรมจะต้องแปลงยุทธศาสตร์ระดับกระทรวงให้เป็นประเด็นยุทธศาสตร์ระดับกรม โดยพิจารณาจากพันธกิจและวิสัยทัศน์ของกรม
4. จากประเด็นยุทธศาสตร์ กรมจะต้องกำหนดเป้าประสงค์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และกลยุทธ์ที่จะต้องใช้ในการให้บรรลุเป้าประสงค์และได้ตัวชี้วัดตามที่กำหนดไว้
5. จากกลยุทธ์ที่กำหนด กรมจะต้องกำหนดโครงการเพื่อตอบสนองแต่ละกลยุทธ์ที่วางไว้

6. แต่ละโครงการจะมีเป้าหมายที่แน่นอนในการส่งมอบผลผลิตตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ การนำนโยบายไปปฏิบัติ จะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการเช่น

- ความยากง่ายของสถานการณ์
- ปัญหาที่เผชิญอยู่
- โครงสร้างตัวบทของนโยบายสาธารณะ
- โครงสร้างนอกเหนือตัวบทของนโยบายสาธารณะ

กระบวนการที่เป็นปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่

- ปัญหาทางด้านสมรรถนะ เช่น ปัจจัยบุคลากร เงินทุน เครื่องจักร วัสดุ ข้อมูลข่าวสาร เวลา เทคโนโลยี เป็นต้น

- ความสามารถในการควบคุม
- การไม่ให้ความร่วมมือ หรือการต่อต้าน
- การประสานงานระหว่างองค์กรรับผิดชอบกับองค์กรอื่นๆ
- การไม่ให้ความสนับสนุนทางผู้เกี่ยวข้อง แต่กลับสร้างอุปสรรคในแง่ต่อต้านคัดค้านด้าน

นโยบายเช่น กลุ่มผลประโยชน์ กลุ่มการเมือง ข้าราชการ สื่อมวลชน เป็นต้น

ปัจจัยความสำเร็จ ล้มเหลว ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่

- ลักษณะของนโยบาย
- วัตถุประสงค์ของนโยบาย
- ความเป็นไปได้ทางการเมือง
- ความเป็นไปได้ทางเทคนิค
- ความเพียงพอของทรัพยากร
- ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ
- ทศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ
- ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกต่างๆ ที่นำนโยบายไปปฏิบัติ

5) การประเมินผลนโยบาย (Policy Evaluation) คือ ขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการนโยบาย ซึ่งจะให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินตามนโยบาย หรือผลการดำเนินการตามนโยบายว่าตอบสนองความต้องการหรือมีคุณค่าหรือไม่เพียงใด

Andersons กล่าวว่า การประเมินผลนโยบาย หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการ ประเมินการณ์ การเปรียบเทียบผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติกับสิ่งที่คาดว่าจะเกิดขึ้น กิจกรรมเหล่านี้ เป็นกิจกรรมที่ทำอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

Dye กล่าวว่า การประเมินนโยบาย หมายถึง การเรียนรู้ที่เกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นเนื่องจาก นโยบายสาธารณะ

ประเภทของการประเมินผลนโยบาย มี 2 ประเภท คือ

1. การประเมินเพื่อกำหนดนโยบาย (Formative Evaluation) หมายถึง การประเมิน ก่อนการกำหนดนโยบาย ส่วนมากเป็นการประเมินความต้องการ หรือประเมินความเป็นไปได้ของ นโยบายที่จะเกิดขึ้น

2. การประเมินผลเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว (Summative Evaluation) หมายถึง การ ประเมินหลังนำนโยบายไปปฏิบัติในรูปของแผนกลยุทธ์ โดยมีการจัดทำโครงการตามแผนกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ การประเมินดังกล่าวเป็นการติดตามแผนกลยุทธ์ว่าสามารถทำได้ในระดับใด มีคุณค่าตัดสินใจได้ในระดับไหน

เกณฑ์ที่นิยมใช้ในการประเมินนโยบาย

เกณฑ์การประเมินที่นำเสนอโดย OECD ของธนาคารโลก

- ประสิทธิภาพ Effectiveness บรรลุผลตามเป้าประสงค์หรือไม่
- ประสิทธิภาพ Efficiency ต้องใช้ความสามารถเท่าใดเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์
- ความพอเพียง Adequacy ต้องใช้ทรัพยากรเท่าใด จึงจะได้ผลลัพธ์ตรงตามวัตถุประสงค์
- ความเป็นธรรม Equity ผลที่ได้รับกระจายอย่างเป็นธรรมหรือไม่
- การตอบสนอง Responsiveness ผลลัพธ์สร้างความพึงพอใจให้กับกลุ่มต่างๆ ได้หรือไม่
- ความเหมาะสม Appropriateness ผลลัพธ์ที่ต้องการมีคุณค่าจริงหรือไม่

เกณฑ์การประเมินที่นำเสนอโดย Harvard Business School (Balance Score –card หรือ BSC โดยมีมุมมอง 4 มิติ คือมิติด้านการเงิน ลูกค้า กระบวนการภายใน และการเรียนรู้และการ เจริญเติบโต ซึ่งปัจจุบันหน่วยงานราชการไทยใช้กรอบนี้เป็นแนวทางในการกำเนิตตัวชี้วัดในการประเมินผล การปฏิบัติงานของหน่วยงาน โดยมีมุมมอง 4 มิติ เช่นเดียวกัน ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ คุณภาพ การให้บริการและการพัฒนาองค์กร

แนวคิดในการประเมินแบบ CIPP Model เป็นการประเมินภาพรวมของโครงการ ตั้งแต่ บริบทปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต (Context Input Process and product)

การประเมินด้านบริบท เป็นการประเมินก่อนการดำเนินการโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการเหตุผลความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ

การประเมินปัจจัยนำเข้า เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม และความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ

การประเมินกระบวนการเป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การประเมินผลผลิต เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ (ชอวิทย์ ลับโพธิ์, 2558)

2.3.2 ตัวแบบนโยบายสาธารณะ

1. ตัวแบบชนชั้นนำ (Elite Model)
2. ตัวแบบดุลยภาพระหว่างกลุ่ม (Group Equilibrium Model)
3. ตัวแบบเชิงระบบ (System Model)
4. ตัวแบบสถาบัน (Institutional Model)
5. ตัวแบบหลักเหตุผล (Rational Model)
6. ตัวแบบการเปลี่ยนแปลงเพียงบางส่วน (Incremental Model)
7. ตัวแบบกระบวนการ (Process Model)

1) ตัวแบบชนชั้นนำ (Elite Model) ให้ความสำคัญกับบทบาท หรืออิทธิพลของชนชั้นนำ หรือชนชั้นปกครองที่มีอำนาจในการตัดสินใจนโยบายอย่างเด็ดขาดโดยยึดถือความพึงพอใจ หรือค่านิยมของตนเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจนโยบาย

2) ตัวแบบดุลยภาพระหว่างกลุ่ม (Group Equilibrium Model) จะถือว่า นโยบายสาธารณะ คือผลของความสมดุลของการต่อสู้ระหว่างกลุ่ม ความสมดุลนี้เกิดจากอิทธิพลระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ที่ตกลงประนีประนอมกัน โดยนโยบายจะเปลี่ยนทิศทางไปสู่กลุ่มที่มีอิทธิพลมากกว่า ส่วนกลุ่มที่มีอิทธิพลน้อยกว่าจะเป็นผู้เสียผลประโยชน์ และผู้กำหนดนโยบายจะเป็นผู้ที่ได้รับอิทธิพลจากกลุ่มผลประโยชน์เหล่านี้ด้วย

3) ตัวแบบเชิงระบบ (System Model) นโยบายสาธารณะ คือ ผลผลิตของระบบการเมืองซึ่งเกิดจากอำนาจในการจัดสรรค่านิยม หรืออำนาจในการตัดสินใจนโยบายของระบบการเมืองภายใต้สิ่งแวดล้อมต่างๆ

4) ตัวแบบสถาบัน (Institutional Model) การวิเคราะห์การกำหนดนโยบายสาธารณะภายใต้กรอบความคิดของตัวแบบสถาบันนั้นจะยึดคติที่สำคัญว่า นโยบายสาธารณะ คือ ผลผลิตของสถาบันทางการเมือง อันได้แก่ สถาบันนิติบัญญัติ สถาบันบริหาร และสถาบันตุลาการ

5) แบบหลักเหตุผล (Rational Model) คือ ตัวแบบในการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะในฐานะที่เป็นผลประโยชน์สูงสุดทางสังคม หมายถึง การตัดสินใจนโยบายใดๆ รัฐบาลควรจะเลือกนโยบายที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนทางสังคมมากกว่าต้นทุนที่ใช้จ่ายไป เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สังคม และรัฐบาลควรจะยกเลิก หรือหลีกเลี่ยงการใช้นโยบายที่มีต้นทุน หรือค่าใช้จ่ายสูงกว่าผลตอบแทน ทั้งนี้รัฐบาลต้องพิจารณาถึงปัจจัย และเครื่องมือที่จะนำมาใช้ด้วย

6) ตัวแบบการเปลี่ยนแปลงเพียงบางส่วน (Incremental Model) นโยบายสาธารณะมีลักษณะของการกระทำกิจกรรมของรัฐบาลที่ต่อเนื่องมาจากอดีตโดยมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเพียงบางส่วน หรือเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

7) ตัวแบบกระบวนการ (Process Model) นโยบาย เป็นผลลัพธ์ของกิจกรรมทางการเมือง โดยถือว่ากระบวนการและพฤติกรรมทางการเมือง คือ ศูนย์กลางของการศึกษานโยบาย นโยบายสาธารณะส่วนใหญ่ถูกกำหนดและนำไปปฏิบัติภายใต้กรอบความคิดตัวแบบกระบวนการทั้งสิ้น แต่จะมีความครอบคลุมแค่นั้น ขึ้นอยู่กับระดับการพัฒนาของสังคม (ศิริวัฒน์ เปลี่ยนบางยาง, 2558)

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 งานวิจัยเรื่อง โครงการวิเคราะห์นโยบายและแผน ภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริม SMEs เสนอต่อสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ (2551) พบว่า: ประเทศต่างๆ โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นกำลังขับเคลื่อน ที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโต และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากในประเทศกำลังพัฒนา หรือ แม้ในประเทศที่พัฒนาแล้ว วิสาหกิจส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการขนาดย่อมและขนาดกลาง ซึ่งมีความสำคัญในหลายด้าน นอกจากจำนวน หรือสัดส่วนของสถานประกอบการแล้ว ยังมีส่วนสำคัญต่อการสร้างรายได้ การจ้างงาน

และการได้มาหรือการประหยัดเงินตราต่างประเทศ จากการผลิตสินค้าหรือบริการ ที่สามารถส่งออก หรือทดแทนการนำเข้า

นอกจากนี้การพัฒนา SMEs ยังมีส่วนเกี่ยวพัน ต่อการพัฒนาชนบทและการกระจายความเจริญ ไปสู่ภูมิภาค เนื่องจาก SMEs มักมีการเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจของท้องถิ่นต่างๆ มีการอาศัยตลาดสินค้าและบริการของประชาชนในท้องถิ่น จ้างแรงงานที่มีพื้นเพจากภาคชนบท และใช้วัตถุดิบจากภาคการเกษตร ในการส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค การพัฒนาชนบท และการแก้ไขความยากจนของประชาชน จึงต้องมีการพิจารณานโยบายการส่งเสริม SMEs ควบคู่กันไปด้วย

ในช่วงเวลาที่ผ่านมา รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญกับ การพัฒนา SMEs มากขึ้น โดยมีการตรา พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ขึ้น และมีการจัดตั้งสำนักงาน ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขึ้นเป็นแกนกลางในการส่งเสริม SMEs ของประเทศ อย่างไรก็ตาม ในการส่งเสริมและพัฒนา SMEs นั้น ยังมีหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่มีบทบาท และมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนา SMEs ในด้านต่างๆ อยู่เป็นจำนวนมาก หน่วยงานเหล่านี้ มีหน้าที่และความรับผิดชอบแตกต่างกันไป

ในแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550-2554) มีการ แบ่งกลุ่มกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนา SMEs ตามรูปแบบความต้องการออกเป็น 8 ด้านประกอบด้วย ด้านการเงิน ด้านการตลาด ด้านพื้นที่ประกอบการ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านโลจิสติกส์ ด้าน กฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และด้านการพัฒนาระบบข้อมูลและระบบการ เตือนภัยล่วงหน้า

ในเวลาที่ผ่านมา ยังไม่มีผู้ใดรวบรวมและประมวลอย่างเป็นระบบว่า หน่วยงานที่มีส่วนต่อการ พัฒนาส่งเสริม SMEs แต่ละด้านในประเทศประกอบด้วยหน่วยงานอะไรบ้าง มีหน้าที่อะไร มีการ ปฏิบัติงานในลักษณะใด และการปฏิบัติงานของหน่วยงานเหล่านี้มีการประสานเชื่อมโยงกันอย่างไร

นอกจากนี้สถานประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่ซึ่งกระจุกกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ ก็ไม่ทราบว่า มีหน่วยงานใดในภาครัฐและเอกชน ที่สามารถจะช่วยเหลือส่งเสริมการประกอบการของเขา ทางด้านต่างๆ ได้อย่างครบถ้วน และจะเข้าถึงบริการหรือความช่วยเหลือที่มีอยู่ในหน่วยงานการส่งเสริม พัฒนา SMEs ในแต่ละด้านได้อย่างไร

สำนักงานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่การเสนอแนะ นโยบายการจัดทำแผนแม่บท แผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs และผลักดันให้หน่วยงานในส่วนราชการ

รัฐวิสาหกิจและภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนา SMEs จึงมีความคิดริเริ่มในการจัดทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภารกิจและบทบาทในการส่งเสริม SMEs ของหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้สสว. มีระบบฐานข้อมูล ที่ถูกต้องครบถ้วนมากขึ้น

เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของการปฏิบัติงานของหน่วยงานเหล่านี้ กับยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs ของประเทศ และทำให้สถานประกอบการ SMEs ที่มีความต้องการ การส่งเสริมพัฒนาทางด้านต่างๆ สามารถรับทราบถึงการบริการทั้งในภาครัฐและเอกชน ที่จะเอื้อประโยชน์ต่อการประกอบการของตนได้ นอกจากนี้ การมีฐานข้อมูลการส่งเสริมพัฒนา SMEs ที่มีความครบถ้วน ยังจะเป็นประโยชน์ต่อการประสานงาน และการบูรณาการแผนปฏิบัติการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

2.4.2 งานวิจัยเรื่องโครงการศึกษาวิจัยกฎหมายการจัดตั้งองค์กรภาครัฐที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ของประเทศไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศเสนอต่อสำนักส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดย วริยา ล้ำเลิศ และทีมงาน (2556) พบว่าเนื่องจากสสว. เป็นหน่วยงานหลักช่วยส่งเสริม SMEs โดยเป็นศูนย์กลางในการประสานงานกับองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุน SMEs การที่สสว. จะดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จได้ จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาความเกี่ยวข้องดังกล่าวได้จากกฎหมายที่ให้อำนาจจัดตั้งองค์กรภาครัฐอื่นๆ ซึ่งเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs

การประสานงานกับสสว. เพื่อขอความช่วยเหลือในการทำธุรกิจ และความจำเป็นที่สสว. จะต้องมีหน่วยงานศูนย์ภูมิภาค

เนื่องจากผู้ประกอบการหลายรายไม่รู้จักสสว. ว่ามีบทบาทและหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือและการส่งเสริมธุรกิจ SMEs จึงทำให้ไม่ทราบว่าต้องติดต่อสสว. ผ่านหน่วยงานใดหรืออย่างไร หากแต่เมื่อผู้สัมภาษณ์ได้อธิบายถึงหน้าที่และบทบาทของสสว. เพื่อให้ผู้ประกอบการได้รับทราบ ผู้ประกอบการหลายรายเห็นด้วยถึงความจำเป็นที่สสว. ควรมีหน่วยงานศูนย์ภูมิภาค ในขณะที่ผู้ประกอบการบางรายรู้จักสสว. การประสานงานและติดต่อ สสว. จึงมีหลายรูปแบบแตกต่างกันตามที่ผู้ประกอบการพึงพอใจ (1) อาทิตติดต่อผ่านหน่วยงานย่อยที่มีความสัมพันธ์และรู้จักชุมชนเป็นอย่างดี และเห็นด้วยว่ามีความจำเป็นที่สสว. ควรมีหน่วยงานศูนย์ภูมิภาค เพราะผู้ประกอบการและบุคคลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับ SMEs ยังไม่ค่อยรู้จัก สสว. (2) ติดต่อสสว. หรือเจ้าหน้าที่ สสว. โดยตรง ในด้านความจำเป็นจะต้องมีหน่วยงานภูมิภาคขึ้นอยู่กับอัตราการใช้บริการของประชาชน และขอบอำนาจหน้าที่ของสสว. ในกรณีที่ไม่

ประชาชนใช้บริการ การจัดตั้งศูนย์ภูมิภาคก็ไม่มี ความจำเป็น แต่หากเป็นกรณีดังที่แนะนำเบื้องต้น ถ้าสว. ผันตัวเองเป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสาร คอยให้ความช่วยเหลือและเป็นพี่เลี้ยงให้กับเอกชนที่จัดตั้งใหม่ เป็นกรณี ที่สมควรจัดตั้งศูนย์ภูมิภาคกระจายในทุกจังหวัด เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้ง่ายขึ้น

งบประมาณการสนับสนุนจากภาครัฐ ในปี พ.ศ.2550-2552 รัฐได้จัดสรรงบประมาณในการ ส่งเสริม SMEs ให้ในจำนวนที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ จำนวน 4,469,710,000 บาท ในปี พ.ศ.2550 จำนวน 3,154,190,000 บาท ในปี พ.ศ. 2551 และ 2,239,810,000 บาท ในปี พ.ศ. 2552 โดยเฉพาะ อย่างยิ่ง SMEs ในภาคการค้าได้รับงบประมาณส่งเสริม น้อย และยังคงจัดสรรงบประมาณลดลงอีกในปี พ.ศ. 2554 เหลือเพียง 940,760,600 บาท ต่อมาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 รัฐก็ได้จัดสรรงบประมาณ ให้เป็นจำนวนที่ใกล้เคียงกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 คือ 2,265,539,700บาท

จากการศึกษาเปรียบเทียบกับต่างประเทศ พบว่าประเทศญี่ปุ่นจะแยกหน่วยงานที่ทำหน้าที่ ส่งเสริมสนับสนุนระดับนโยบายออกจากระดับปฏิบัติ โดยที่สำนักงานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEA) จะเป็นผู้วางนโยบายระดับ ชาติด้าน SMEs ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีกระทรวง เศรษฐกิจการค้าและการอุตสาหกรรม (METI) และมีคณะกรรมการในสภาที่ให้คำปรึกษาในด้านนโยบาย เกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (The Small and Medium Enterprise Policy-Making Council) เป็นผู้ให้คำแนะนำ และถ่ายทอดนโยบายเข้าสู่หน่วยงานปฏิบัติ เช่น องค์การเพื่อวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมและนวัตกรรมในระดับภูมิภาคแห่งประเทศญี่ปุ่น (Organization for SMEs and Regional Innovation, Japan: SMRJ) สถาบันทางการเงินระดับนโยบาย และองค์กรธุรกิจที่ให้ หลักประกันสินเชื่อ ทั้งนี้ SMEA, SMRJ และ The Small and Medium Enterprise Policy-Making Council ได้อาศัยกฎหมายในการจัดตั้งองค์กรที่แตกต่างกัน ในขณะที่ประเทศไทยมี สสว. เป็นองค์กร หลักองค์กรเดียวที่ทำหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2543 ส่วนคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และ คณะกรรมการบริหารสำนักงานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ก็จัดตั้งภายใต้กฎหมายฉบับเดียวกัน และยังไม่ชัดเจนว่าจะทำหน้าที่ในระดับนโยบายเพียงอย่างเดียวหรือรวมระดับปฏิบัติด้วย โดยเฉพาะการ ดำเนินงานระดับปฏิบัติการส่งเสริม SMEs ในระดับภูมิภาค ในประเทศญี่ปุ่นก็จะมีเครือข่ายภายใต้ SMRJ ที่เรียกว่า SME Universities ด้วย แต่ประเทศไทยยังไม่มีหน่วยงานศูนย์ภูมิภาคของ สสว.

การจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ของประเทศญี่ปุ่นจะมีกระทรวง เศรษฐกิจการค้าและการอุตสาหกรรม (METI) และสำนักงานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEA)

เป็นองค์กรหลักที่ช่วงดำเนินการจัดสรรงบประมาณในระดับนโยบาย ส่งผ่านให้องค์กรปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับชาติและระดับภูมิภาค ในขณะที่ประเทศไทยจัดสรรงบประมาณให้แก่แต่ละองค์กรที่สังกัดกระทรวงแตกต่างกันไป การกระจายงบประมาณอยู่ในหลายองค์กรหลายกระทรวงของประเทศ ไทยทำให้ขาดเอกภาพ และทำให้ผู้ประกอบการ SMEs ต้องเสียเวลาติดต่อประสานไปยังหน่วยงานอื่น ๆ นอกจาก สสว.

งบประมาณของกระทรวงเศรษฐกิจ การค้า และอุตสาหกรรม (METI) จะมีการจัดสรรให้แก่ การส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ในเขตพื้นที่ภัยพิบัติที่ประสบภัยสึนามิ ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสำคัญในการส่งเสริม SMEs ของประเทศ

ประเทศญี่ปุ่นมีกฎหมาย และมาตรการภาครัฐที่บังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการส่งเสริม SMEs ประเทศเกาหลีใต้ ปัจจุบันนี้โครงสร้างของ SMBA ประกอบไปด้วยผู้บริหารระดับสูง (Administrator) ซึ่งมีระดับเป็นผู้ช่วยรัฐมนตรี ผู้บริหารที่มาจากผู้แทนจากรัฐสภา (Deputy-Administrator) และเจ้าหน้าที่ซึ่งทำงานอยู่ใน 7 สำนัก (Bureau) และ 25 แผนก (Division) อีกทั้ง SMBA ยังมีการบริหารจัดการในภูมิภาครวม 11 แห่งทั่วประเทศอีกด้วย จะเห็นได้ชัดเจนว่าโครงสร้างของ SMBA ไม่มีความ สลับซับซ้อนแต่อย่างใด การรวมศูนย์อำนาจการตัดสินใจทั้งส่วนกลางและภูมิภาค สามารถเกิดขึ้นโดยตัว ผู้บริหารระดับสูงเพียงคนเดียว ซึ่งผู้บริหารระดับสูงอาศัยสำนักงานย่อยที่มีอยู่ 7 สำนัก (Bureau) และ 25 แผนก (Division) เป็นเสมือนแขนขาในการปฏิบัติการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs กรณีดังกล่าวอาจ ก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และรวดเร็วในการตัดสินใจและไม่มีความซับซ้อนยุ่งยากมากนักในการ ดำเนินงาน

การจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ของสาธารณรัฐเกาหลี จะจัดสรรแก่ SMBA ซึ่งเป็นองค์กรหลักเพียงองค์กรเดียวที่ช่วยดำเนินการทั้งในระดับนโยบาย และกำหนดมาตรการ ระดับปฏิบัติการด้วยเหตุนี้ การจัดสรรงบประมาณแก่ SMBA องค์กรหลักเพียงองค์กรเดียวจึงไม่ก่อให้เกิด ความสับสน และเป็นเอกภาพ ในขณะที่ประเทศไทยจัดสรรงบประมาณให้หลายองค์กร งบประมาณจึง กระจายขาดเอกภาพ และทำให้ผู้ประกอบการ SMEs ต้องเสียเวลาติดต่อหลายหน่วยงาน

มาตรการในการส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ที่กำหนดโดย SMBA มีความเด่นชัดอย่างยิ่ง สามารถมองเห็นทิศทางหรือสิ่งที่สาธารณรัฐเกาหลีมุ่งเน้นอย่างชัดเจน กล่าวคือ สาธารณรัฐเกาหลี กำหนดให้มีการส่งเสริมวงจรชีวิตของธุรกิจ SMEs ในลักษณะที่ครบวงจร โดยเริ่มต้นตั้งแต่การช่วยเริ่มต้น กิจการ SMEs ไปจนถึงผลักดันกิจการ ผู้ประกอบการแข่งขันระดับนานาชาติ สามารถสังเกตได้จากมาตรการ

เกี่ยวกับการประกอบกิจการ ซึ่งมุ่งพัฒนา สร้างแรงจูงใจแก่บุคลากรผู้ที่สนใจประกอบธุรกิจ SMEs ตั้งแต่ระดับอุดมศึกษา การจัดหาเครื่องมือ การให้คำปรึกษาว่าจะเริ่มต้นกิจการอย่างไร หลังจากนั้น SMBA ยังมีมาตรการเพื่อรับรองเกี่ยวกับการประกอบกิจการอีกชั้นหนึ่ง โดยการส่งเสริมให้มีกองทุนประเภทต่างๆ มากมาย เช่นด้านเทคโนโลยี ด้านการวิจัยและพัฒนา

2.4.3 งานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เพื่อช่วยขับเคลื่อน SMEs เพราะ SMEs คือฐานรากที่สำคัญของเศรษฐกิจไทย 2 (2559) ซึ่งศาสตราจารย์ นายแพทย์สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) พบว่าปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายในการกำหนดให้การส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ SMEs เป็น "วาระแห่งชาติ" เนื่องด้วย ธุรกิจ SMEs คือฐานรากที่สำคัญของเศรษฐกิจไทย การส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจ SMEs จึงเป็นเรื่องเร่งด่วนที่รัฐบาลให้ความสำคัญเป็นลำดับแรก โดยการเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการให้เข้มแข็ง สามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการเพิ่มองค์ความรู้ในกระบวนการผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การบริหารจัดการภายในองค์กร รวมถึงการขับเคลื่อนธุรกิจ SMEs อย่างเป็นระบบและมีเอกภาพที่ชัดเจนทั้งในด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุน การบริการทางการเงิน และการลงทุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การตลาด และโอกาสในการลงทุนในต่างประเทศ ตลอดจนส่งเสริมให้ธุรกิจ SMEs ได้นำเทคโนโลยี นวัตกรรมมาใช้โดยความร่วมมือจากหน่วยงานและสถานศึกษาภาครัฐ

นพ.สุทธิพร กล่าวต่อว่า วช. เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการบริหารจัดการความรู้จากการวิจัย เพื่อการใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ ได้ผลักดันให้เกิดการนำผลงานวิจัย นวัตกรรม และสิ่งประดิษฐ์ไปสู่การต่อยอดและนำสู่ผู้ใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมและเพื่อเชื่อมโยงให้งานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมตรงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม SMEs และมีโอกาสต่อยอดสู่เชิงพาณิชย์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าและบริการ ตลอดจนพัฒนาธุรกิจ SMEs

สำหรับการสนับสนุนตลาดงานวิจัยเพื่อขับเคลื่อนเชื่อมโยง ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ SMEs ได้นำผลงานวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรม มาช่วยในการพัฒนาต่อยอดสินค้าและบริการในเชิงพาณิชย์นำสู่ตลาดการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน เพื่อจุดประกายแนวคิด มุมมอง โอกาสทางการตลาดการสร้างสรรค์งานในการสร้างความเติบโตของธุรกิจ SMEs เพื่อให้ผู้ประกอบการได้เลือกงานวิจัยที่มีศักยภาพและตรงกับความต้องการของตลาด และเวทีการวิจัยเพื่อตอบสนองภาคอุตสาหกรรม เพื่อเปิดรับโจทย์การวิจัยจากผู้ประกอบการเพื่อให้ได้งานวิจัยที่สามารถตอบสนองความต้องการของ SMEs

2.4.4 งานวิจัยของมูลนิธิสถาบันอนาคตไทยศึกษา Thailand Future Foundation: SME Agenda ยกระดับ SMEs ไทยเร่งพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน (2556) พบว่าในยุคโลกาภิวัตน์ที่นานาชาติล้วนเชื่อมโยง พึ่งพา และแข่งขันซึ่งกันและกัน ประเทศที่มีศักยภาพและมีขีดความสามารถที่พร้อมในการแข่งขันเท่านั้นที่จะเติบโตได้อย่างยั่งยืน ในหลายๆ ประเทศที่พัฒนาแล้ว กลไกสำคัญที่ช่วย

ผลักดันเศรษฐกิจของประเทศให้เติบโตได้อย่างก้าวกระโดดและยั่งยืน คือ บริษัท วิสาหกิจขนาดกลางที่เน้นผลิตสินค้านวัตกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ให้ความสำคัญกับการส่งออก ไม่เน้นการก่อกำเนิด และพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง สำหรับประเทศไทย SMEs ส่วนใหญ่ยังคงเป็นบริษัทขนาดเล็ก ยังไม่เติบโตไปเป็นบริษัท วิสาหกิจขนาดกลางมากเท่าใดนัก นอกจากนี้ บริษัทขนาดเล็กส่วนใหญ่จะอยู่ในภาคบริการ เช่น ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม เสื้อผ้า ฯลฯ มากกว่าภาคการผลิต เน้นการผลิตสินค้าต้นทุนถูก และใช้ราคาเป็นกลยุทธ์หลักในการแข่งขันมากกว่าที่จะใช้กลยุทธ์ด้านนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าให้แข่งขันได้ ดังนั้น หากเราต้องการให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตได้อย่างยั่งยืน เราต้องเร่งพัฒนา SMEs ของเราให้เติบโตจาก SMEs ขนาดเล็กไปเป็น SMEs ขนาดกลางที่มีศักยภาพและมีขีดความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเสนอแนะอันจะเป็นประโยชน์ต่อการยกระดับ SMEs ไทยด้วยการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน สถาบันอนาคตไทยศึกษา (“สถาบันฯ”) จึงได้ทำการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันของ SMEs ไทยผ่านแผนภาพ Diagnostic Framework เพื่อให้ทราบถึงลำดับความสำคัญของอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนา SMEs ไทยซึ่งควรต้องเร่งแก้ไข และจัดให้มีเวทีสนทนา (Roundtable) ระหว่างผู้รู้และผู้ที่มีประสบการณ์ในการกำหนดนโยบายเพื่อสนับสนุน SMEs และ/หรือเป็นผู้ที่คลุกคลีและเกี่ยวข้องในการทำงานกับ SMEs ไทยโดยตรง เพื่อร่วมแบ่งปันประสบการณ์ และนำมาซึ่งข้อสรุปของความเห็นร่วมกันใน 3 ประเด็นใหญ่ ๆ ดังนี้

อุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนา SMEs ไทยซึ่งต้องเร่งแก้ไขตามลำดับของความสำคัญมี 3 เรื่อง ได้แก่

1) การเข้าถึงข้อมูล: การไม่มีข้อมูลที่เพียงพอต่อการตัดสินใจทำให้ผู้ประกอบการไม่กล้าเสี่ยงที่จะลงทุนหรือขยายกิจการ นอกจากนี้การขาดข้อมูลยังทำให้ SMEs ไม่เดินหน้าเพื่อทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมและเทคโนโลยี ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

2) การเข้าถึงนวัตกรรม: การขาดความร่วมมือกันระหว่างมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัย (แหล่งความรู้) กับภาคเอกชน (ผู้นำความรู้ไปใช้) ทำให้เกิดสินค้าด้านนวัตกรรมน้อย อีกทั้งงานวิจัยที่ผลิตออกมายังเป็นงานเชิงวิชาการ ไม่สามารถนำไปต่อยอดเพื่อใช้ในเชิงพาณิชย์ได้มากนัก

3) การเข้าถึงแหล่งเงินทุน: ข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนโดยเฉพาะแหล่งเงินทุนในระบบ ซึ่งได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ของทั้งภาครัฐและเอกชน ส่งผลต่อการขยายกิจการของ SMEs สาเหตุไม่ใช่เพราะความไม่พร้อมในการปล่อยสินเชื่อ แต่เป็นเพราะระบบการจัดการ เช่น ระบบบัญชี การวางแผนธุรกิจ หรือรายละเอียดธุรกิจที่ซับซ้อนของ SMEs บางรายที่ไม่เพียงพอต่อการตัดสินใจอนุมัติสินเชื่อของธนาคาร

การทำงานของภาครัฐในปัจจุบันไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา SMEs เท่าใดนักเพียงแต่หน่วยงานที่สนับสนุน SMEs ทั้งหลายยังทำงานแบบไม่มี “บูรณาการระหว่างกัน” ซึ่งนอกจากจะลดทอนประสิทธิภาพในการทำงานแล้ว ยังทำให้เกิดปัญหางานซ้ำซ้อนโดยไม่จำเป็น และบางงานก็ขาดผู้รับผิดชอบ ในขณะที่การช่วยเหลือและสนับสนุน SMEs ให้แข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนจะต้องทำในรูปแบบองค์กร

รวมและครบวงจร ดังนั้น เพื่อให้ประเทศสามารถแก้ไขอุปสรรค 3 เรื่องข้างต้นได้อย่างสัมฤทธิ์ผลและมีประสิทธิภาพ ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับการทำงานแบบ “บูรณาการร่วมกัน” ใน 5 เรื่องต่อไปนี้

1) สนับสนุนกลไกการทำงานภาคเอกชนที่มีประสิทธิภาพการทำงานในบางเรื่องที่ดีกว่า โดยภาครัฐไม่จำเป็นต้องเล่นบทบาทหลักในทุกเรื่อง

2) ยกกระดับหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบเรื่องการพัฒนา SMEs ให้เป็นเสมือน “เจ้าภาพ” เพื่อทำหน้าที่เชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ให้เป็นไปอย่างบูรณาการ

3) ทบทวนวิธีการจัดสรรงบประมาณให้ผ่านช่องทางหลักเพียงทางเดียว และลดการจัดสรรแบบกระจุกตัวในบางด้าน เพื่อกระจายให้กับงานด้านอื่นๆ ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนา SMEs เช่นกัน

4) จัดลำดับความสำคัญของอุตสาหกรรมเพื่อเลือกส่งเสริมธุรกิจของ SMEs ที่มีโอกาสแห่งความสำเร็จทางธุรกิจสูง และสร้างเป็นตัวอย่างต้นแบบ (success model) ที่สามารถนำไปขยายผลต่อในระดับอุตสาหกรรม

5) กำหนดให้มีตัวชี้วัด (KPI) เพื่อวัดผลการทำงานในเชิงคุณค่า (outcome) และตามความคุ้มค่าของงบประมาณที่ได้รับการส่งเสริม

2.4.5 งานวิจัยวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ได้ดำเนินการโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) (2558) พบว่าในด้านกรอบการวิจัยแผนการทำให้กิจกรรมส่งเสริม และสนับสนุนการวิจัยที่มุ่งเป้าตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ ด้านวิสาหกิจชุมชน รวมทั้งวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มุ่งเน้นการวิจัยที่มีผลผลิตที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ อุตสาหกรรมและสาธารณสุขได้ทันทีโดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1) เพื่อก่อให้เกิดการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่สำคัญในด้านต่างๆ ในการยกระดับขีดความสามารถของผู้ประกอบการโอท็อป (OTOP) ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน รวมทั้งผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์เชิงอุตสาหกรรม เชิงสาธารณสุข เชิงวิชาการอื่นๆ เช่น หัตถกรรม ตามลำดับความสำคัญ

2) เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ เพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพ ลดต้นทุนของกระบวนการผลิตทางการเกษตรและอุตสาหกรรมและเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยแก่สังคมได้อย่างเหมาะสม

3) เพื่อให้เกิดการวางแผนและกลยุทธ์การส่งเสริมและพัฒนากลุ่มโอท็อป (OTOP) วิสาหกิจชุมชนและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

หมายเหตุ ในปีงบประมาณ 2559 วช. มีนโยบายในการวิจัยด้านวิสาหกิจชุมชน รวมทั้งวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้มุ่งเน้นงานวิจัยอันมีผลผลิตที่สามารถจะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ อุตสาหกรรม หรือสาธารณสุขได้ทันที

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยประกอบด้วย แนวทางการศึกษาวิจัยพื้นที่และประชากรการศึกษาวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 แนวทางการศึกษาวิจัย

3.1.1 การวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ของคณะกรรมการวิสามัญศึกษาและเสนอแนะแนวทางการแก้ไขกฎหมายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) โดยผู้วิจัยมีโอกาสร่วมทำงานด้วยประกอบกับการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารหน่วยงานของรัฐที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงตลอดจนพิจารณาศึกษาข้อมูลจากนโยบายของรัฐบาล แนวคิดภาครัฐและภาคเอกชนนักวิชาการทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจะนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ดังกล่าวมาเพื่ออภิปรายผลและทำการเสนอแนะแนวทางการแก้ไขกฎหมายพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2543 ให้เกิดประโยชน์ต่อภาครัฐและเอกชนผู้ประกอบการ SMEs ได้มากยิ่งขึ้นต่อไป

3.1.2 พิจารณาศึกษานโยบายและมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิวัฒนาการของนโยบายการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในช่วงที่ผ่านมาของประเทศไทย ทั้งระบบ ตั้งแต่ในระดับรัฐบาล รัฐมนตรีที่กำกับดูแล หน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และองค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องโดยการศึกษาจากภาพรวมของนโยบายและมาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของทุกฝ่าย ที่เกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและการช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ในด้านต่างๆ อาทิ ด้านการเงิน การลงทุน การค้าการตลาด การบริการ และการพัฒนาบุคลากร รวมทั้งการใช้บังคับกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นอยู่ปัจจุบัน และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการใช้บังคับกฎหมายดังกล่าว

3.2 พื้นที่และผู้ให้ข้อมูลหลักทางการวิจัย

3.2.1 พื้นที่ของการศึกษาวิจัย ห้องประชุมคณะกรรมการวิชาการ อาคารรัฐสภา 2 รัฐสภา กรุงเทพมหานคร

3.2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการสนทนากลุ่ม (Focus group) ของการวิจัย คือคณะกรรมการวิชาการ วิสามัญศึกษาและเสนอแนะแนวทางแก้ไขกฎหมายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน 21 คนประกอบด้วย

1. นายกรรณภว์ ธนภรรรณภวิน - นักธุรกิจ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
2. รองศาสตราจารย์กิตติชัย ไตรรัตน์ศิริชัย - รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. นายกุลพล นาคพรหม - อดีตนายธนาคาร
4. นายฉัตรชัย ปิยะสมบัติกุล - นักธุรกิจ
อดีตผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
5. นายชนินทร์ เผ่าวิริยะ - ทนายความ
6. นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ - สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
อดีตเลขาธิการกฤษฎีกา
7. รองศาสตราจารย์ชูศักดิ์ ลิ้มสกุล - คณะบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
8. นางสาวณรินทร์ทิพย์ วิริยะบัณฑิตกุล - ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
บริษัทพีเพิลมีเดีย กรุ๊ป
9. รองศาสตราจารย์นิเวศน์ นันทจิต - อธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
10. พันตำรวจโทพงษ์ชัย วราชาติ - ประธาน กมธ.วิสามัญพิจารณาร่าง พรบ.
กองทุนยุติธรรม
11. พลตำรวจตรีพจน์ บุญมาภาคย์ - นายตำรวจ
12. นายพจน์ อร่ามวัฒนานนท์ - กรรมการรองเลขาธิการหอการค้าไทย
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิชัย อัญมมงคล - ผู้อำนวยการศูนย์นวัตกรรม
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
14. พลตำรวจเอก วัชรพล ประสารราชกิจ - ประธานกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติ ปปท.

15. นางวิทรานันท์ ยามาโมโต	- ผู้ทรงคุณวุฒิด้าน SMEs ญี่ปุ่น
16. นายวิฑูรย์ บุญญสถิตย์	- นักธุรกิจ (เจ้าของกิจการ) อดีตสมาชิกวุฒิสภา
17. นายศิวกร ไกรฤกษ์กองบุญ	- นักธุรกิจ (เจ้าของกิจการ) อดีตนายธนาคาร
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สันติพัฒน์ อรุณธานี	- ผู้บริหาร ปตท. อาจารย์มหาวิทยาลัยมหิดล
19. พลเอกสิงห์ศึก สิงห์ไพร	- สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ อดีตนายทหาร
20. นายสุชาติ ปลื้มอารมณ์	- ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบัญชี
21. นายสุพันธุ์ มงคลสุธี	- ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

3.2.3 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interviewing) ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ รองผู้อำนวยการสว. นางสาววิมลกานต์ โกสุมาต เป็นผู้มีความรู้ความสามารถเคยรักษาการณ์ในตำแหน่งผู้อำนวยการสว. และมีประสบการณ์ในด้าน SMEs มาเป็นระยะเวลาอันยาวนานเป็นตัวแทน SMEs ของไทยในการประชุมระดับนานาชาติ และ UN มาหลายครั้ง ประกอบกับสว. เป็นหน่วยงานหลักของภาครัฐในการสนับสนุนและส่งเสริม SMEs โดยตรงจึงนับว่ามีความเหมาะสมสำหรับการให้ข้อมูลเป็นอย่างมาก

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูล และการประเมินผลการวิจัย ในการวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

3.3.1 การเก็บและรวบรวมข้อมูล และกลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการ SMEs ที่มาให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม

3.3.2 การเก็บบันทึกและรวบรวมข้อมูล จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในการประชุมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้างต้น การบันทึกวันเวลาและวาระการประชุม ตลอดจนผลและรายงานการประชุม เพื่อรวบรวมข้อเท็จจริง และนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.3.3 การเก็บและรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interviewing) โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานภาครัฐที่ใช้บังคับกฎหมายพรบ. ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยการสัมภาษณ์เป็นคำถามปลายเปิดซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดของการวิจัย

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยรวบรวมข้อมูลและอธิบายขยายความพรรณนาตามข้อเท็จจริง เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริง กับประเด็นของปัญหาและคำถามของการวิจัย โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาและจากการสังเกตเพื่อให้สอดคล้องตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ดังนี้

3.4.1 สรุปรูปข้อมูลจากเอกสารข่าวสาร และข้อมูลเชิงประจักษ์จากภาครัฐ เอกชนและตัวแทนของผู้ประกอบการ SMEs ตามประเด็นของตัวแปรต้นคือ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและตัวแปรตามคือแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐ

3.4.2 สรุปรูปข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม เพื่อรวบรวมข้อเท็จจริงในการเขียนบรรยายตามประเด็นของปัญหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.4.3 สรุปรูปข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อรวบรวมข้อเท็จจริงในการเขียนบรรยายตามประเด็นของปัญหา และวัตถุประสงค์ของการวิจัย

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผลการศึกษาวเคราะห์ข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งได้จากการสนทนากลุ่มในนาม คณะกรรมการวิสามัญศึกษาและเสนอแนะแนวทางแก้ไขกฎหมายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) จำนวน 21 คน จากการสัมภาษณ์เชิงลึก รองผู้อำนวยการสสว. จำนวน 1 คน และจากการชี้แจงต่อคณะกรรมการฯ ของผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนคือ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์กระทรวงการคลัง กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข ธนาคารแห่งประเทศไทยธนาคาร SME BANK และกลุ่มองค์กรภาคเอกชนที่ได้จากการสนทนากลุ่มดังกล่าวซึ่งผู้วิจัยขอนำมาวิเคราะห์สรุปดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการดำเนินงานด้านนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของรัฐบาล

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐเรื่อง การดำเนินงานด้านนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐเรื่อง กลไกที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐเรื่อง ข้อมูลเชิงประชากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐเรื่อง การส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐบาล

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐ

เรื่องการดำเนินงานด้านนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการดำเนินงานด้านนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของรัฐบาลพบว่าในภาพรวมของประเทศยังไม่อาจดำเนินการได้อย่างมีเอกภาพ เพราะมีหลายส่วนราชการและหลายหน่วยงานดำเนินการในลักษณะต่างคนต่างทำถึงแม้ว่าในส่วนของ สสว. จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของ สสว. ก็ตามแต่ส่วนราชการและหน่วยงานอื่นต่างก็มีหน้าที่หรือลักษณะงานส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในทำนองเดียวกันด้วย

4.1.1 จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลพบว่า เนื่องจากที่ผ่านมา สสว. เป็นหน่วยงานที่ส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม SMEs และยังมีหน่วยงานของรัฐอีก 10 กระทรวง 24 กรม ที่ทำงานในลักษณะเดียวกันกับ สสว. และยุทธศาสตร์การทำงานก็ต่างคนต่างทำประกอบกับร่างพร.ฉบับเก่า (พรบ.ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมพ.ศ. 2543) มีเจตนารมณ์ให้อำนาจส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดอยู่ที่คณะกรรมการบริหาร ซึ่งมีปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นประธานซึ่งเป็นการยากที่จะใช้อำนาจคาบเกี่ยวไปยังกระทรวงอื่น ในร่างพร. ใหม่ควรใช้แนวทางที่คสช. ได้พิจารณาดำเนินการไปแล้ว กล่าวคือในช่วงคสช. ได้เคยมีการตั้งอนุบริหาร สสว. ขึ้นโดยมอบหมายรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธานและมีการแยกอำนาจของบอร์ดบริหารเดิมบางส่วนไว้ที่คณะกรรมการส่งเสริมฯ บางส่วนไว้ที่อนุฯ และ สสว. เคยได้รับข้อคิดเห็นจากสำนักเลขาธิการ รัฐมนตรีฯ ให้ปรับแก้เป็น "ให้สำนักงาน สสว. เป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบการบริหารราชการแผ่นดิน และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น ให้สำนักงานมีฐานะเป็นนิติบุคคลและอยู่ภายใต้การกำกับของนายกรัฐมนตรี" แต่หากเห็นว่า สสว. ควรทำหน้าที่เป็นสภาพัฒน์ฯ ของ SMEs ที่ทำหน้าที่ประสานทุกกระทรวง ทบวงกรมที่เกี่ยวข้องบูรณาการให้งานส่งเสริมกระจายตัวไปทั่วประเทศก็ควรปรับแก้กฎหมายที่เกี่ยวข้องในพรบ. เดิม

4.1.2 แนวทางการแก้ไขจากการสนทนากลุ่มพบว่า

- 1) สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรเป็นหน่วยงานยุทธศาสตร์ โดยจัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการให้แก่หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อโครงการต่างๆ ของหน่วยปฏิบัติงานนั้น
- 2) เพิ่มบทบาทสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการดูแลการดำเนินงานแต่ละหน่วยงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด

3) พิจารณาถึงความร่วมมือของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs เช่นกรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์กับกรมพัฒนาชุมชนกระทรวงมหาดไทยและกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นต้น

4) การประกอบธุรกิจไม่ว่าจะเป็น SMEs หรือ OTOP จะมีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือศูนย์ราชการจังหวัด แต่มีการทำงานที่ซ้ำซ้อนกันซึ่งเกิดจากการแบ่งหน้าที่ไม่ชัดเจน ซึ่งจะนำไปสู่ความขัดแย้ง เกี่ยวกับการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบในการทำงานภายในองค์การ

5) ในบอร์ดนโยบายให้มีคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสิบสองคนซึ่งแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรีเป็นกรรมการ และผู้อำนวยการสสว. เป็นกรรมการและเลขานุการ โดยมีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ ดังนี้

กำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อเสนอขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบแล้ว ให้รัฐมนตรีดำเนินการประกาศในราชกิจจานุเบกษา

กำกับการดำเนินงานของคณะกรรมการวิสาหกิจจังหวัดให้ปฏิบัติตามนโยบายและแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และกำกับการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหาร

แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และนอกจากการการแต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าวแล้ว ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหา และแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐ

เรื่อง กลไกที่จะใช้ป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการขาดข้อมูลเชิงประชากรของผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมพบว่าในระดับภูมิภาคและท้องถิ่น สสว. ไม่มีหน่วยงานสาขาประจำอยู่ในภูมิภาค ขณะเดียวกันบุคลากรของ สสว. เองมีจำนวนจำกัดและไม่อาจลงไปดำเนินการในระดับภูมิภาคได้อย่างทั่วถึง

4.2.1 จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลพบว่าภาครัฐควรจัดตั้งหน่วยงานศูนย์กลางของจังหวัด เพื่อดูแลผู้ประกอบการธุรกิจในการให้ความรู้ความเข้าใจและให้การสนับสนุนงบประมาณพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้า เพื่อส่งเสริมการประกอบธุรกิจให้ประสบความสำเร็จและควรจัดให้มีศูนย์ประสานงานและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการรับทราบข้อมูลในด้านต่างๆ เช่น การตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์ กฎหมายการประกอบธุรกิจในต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

แนวทางของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ควรมีดังนี้

- 1) การฟื้นฟูด้านการค้าให้เป็นกลไกที่จะช่วยผู้ประกอบการ SMEs ให้เติบโตได้
- 2) ปรับโครงสร้าง คือคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พร้อมทั้งกำกับกำกับการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- 3) ตั้งศูนย์บริการ SMEs ครบวงจร (One stop Service Center: OSS) ได้แก่รับเรื่องความต้องการของผู้ประกอบการ SMEs ให้คำปรึกษาแนะนำทั้งด้านพัฒนาสินค้าและบริการการตลาด การเงิน การเพิ่มความสามารถในด้านต่างๆ ฯลฯ ขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ SMEs เพื่อประโยชน์ในการรับบริการที่หน่วยงานภาครัฐและเอกชนจะจัดให้ และส่งเสริม SMEs สู่อุตสาหกรรม
- 4) สสว. มีเจ้าหน้าที่ 200 คน ปัจจุบันเหลือ 170 คน เมื่อเปรียบเทียบกับหน่วยงานของรัฐอื่นๆ แล้วถือว่าน้อยมากสำหรับแนวทางในการปรับโครงสร้างอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแผนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำเป็นต้องมีอัตรากำลังเพื่อรองรับ

อนึ่ง การปรับโครงสร้าง อัตรากำลังของสสว. เพื่อรองรับอำนาจหน้าที่ในกรณีดังกล่าวเป็นอำนาจพิจารณาของคณะกรรมการซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

4.2.2 แนวทางการแก้ไขจากการสนทนากลุ่มพบว่า

- 1) สสว. ต้องประสานงานหารือ และพิจารณาแผนงานและโครงการ ตลอดจนงบประมาณของโครงการ ของกระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็น

กระทรวง ทบวง หรือกรม ให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทยสำหรับทุกช่วงระยะสิบสองเดือนใดๆ ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว และทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการให้แก่คณะกรรมการอิสระที่ตั้งขึ้นโดยคณะรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ สำหรับการติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์ของ กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกระทรวง ทบวง หรือกรม ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2) เพิ่มอำนาจการกำหนดให้มีการบูรณาการร่วมกันระหว่างส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ หรือองค์การเอกชนที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศในการดำเนินการตามโครงการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว

3) ภาครัฐควรจัดตั้งหน่วยงานศูนย์กลางของจังหวัด เพื่อดูแลผู้ประกอบการธุรกิจในการให้ความรู้ความเข้าใจและให้การสนับสนุนงบประมาณพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้า เพื่อส่งเสริมการประกอบธุรกิจให้ประสบความสำเร็จภาครัฐควรจัดให้มีศูนย์ประสานงานและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการรับทราบข้อมูลในด้านต่างๆ เช่น การตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์ กฎหมายการประกอบธุรกิจในต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

4) หนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจจังหวัด เพื่อให้หน่วยงานของรัฐได้ส่งเสริมวิสาหกิจในทุกระดับอย่างทั่วถึง

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหา และแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐ

เรื่อง ข้อมูลเชิงประชากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสภาพปัญหาของรัฐเรื่องข้อมูลเชิงประชากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีอยู่ทั่วทุกพื้นที่ของประเทศ ได้แก่ ปัญหาข้อมูลจำนวนที่แท้จริงว่าเท่าใด ปัญหาการเป็นผู้ประกอบกิจการลงทุนหรือผลิตสินค้าประเภทใด ปัญหาการส่งออกหรือไม่ ปัญหาการใช้แรงงานหรือไม่ และปัญหาการจดทะเบียนการค้าหรือทะเบียนอื่นใดหรือไม่ เป็นต้น

4.3.1 จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลพบว่าควรกำหนดให้สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เป็นหน่วยงานศูนย์กลางหรือหน่วยงานหลักเพื่อสั่งการและกำกับดูแลหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนส่งเสริมและช่วยเหลือผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยหน่วยงานที่ให้การสนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ควรมีการบริหาร

จัดการฐานข้อมูลให้เป็นฐานข้อมูลเดียวกัน เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ โดยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการดำเนินการและการจัดการ เพื่อให้มีการบริหารจัดการแบบบูรณาการทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างเป็นระบบครบวงจรและมีมาตรฐาน มีเครือข่ายรองรับระบบงานการเงินการคลังทั้งระบบงบประมาณ ระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ระบบบัญชีการเงิน ระบบสินทรัพย์ถาวร ระบบบัญชีต้นทุน และระบบบริหารทรัพยากรบุคคล เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้ รวมทั้งมีข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องครบถ้วน เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารงานการเงินการคลังภาครัฐ

ฐานข้อมูล SMEsแห่งชาติที่ต้องการทราบ คือ

- 1) ผู้ประกอบการSMEs มีจำนวนกี่ราย
- 2) นวัตกรรมพัฒนาที่มีการพัฒนาแล้วกี่ราย
- 3) การจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐมีจำนวนกี่ราย

ผู้ประกอบการ SMEs ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลจะส่งบรายได้ให้ทราบความเคลื่อนไหวของผู้ประกอบการSMEsว่ามีการพัฒนาสินค้าอย่างไรบ้าง จึงเห็นว่าฐานข้อมูลทั้งหมดสามารถวางแผนการส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs ได้ดีเช่น

- 1) การขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ SMEs
- 2) SMEs เข้าถึงตลาดการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ
- 3) การลดอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ

ด้านส่งเสริมและพัฒนา SMEsโดยมุ่งเน้นการพัฒนาตามวงจรธุรกิจ (Progress)

- 1) ศูนย์ให้บริการ SMEsครบวงจรหรือ One Stop Service Center: OSS
- 2) ศูนย์เรียนรู้ธุรกิจSMEsออนไลน์ (SME University)
- 3) สนับสนุนและพัฒนา SMEs ที่มีศักยภาพสูง (SME National Champion)

ด้านสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าและบริการของ SMEs (Product) คือการพัฒนาเกี่ยวกับการออกแบบสินค้าหรือการพัฒนานวัตกรรม ซึ่งหน่วยงานที่จะช่วยผู้ประกอบการ SMEs ในการพัฒนาสินค้ามีจำกัด จากการศึกษาจากนานาชาติในการให้มหาวิทยาลัยเข้าไปช่วยผู้ประกอบการ SMEs จึงเห็นว่าประเทศไทยควรจัดทำโครงการ คือ

- 1) โครงการ 1 มหาวิทยาลัย / 1 อาชีวะ: 100 SMEs

2) มีฐานข้อมูลหรือทำเนียบผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนาและนวัตกรรมให้ SMEs สามารถสืบค้นได้

4.3.2 แนวทางการแก้ไขจากการสนทนากลุ่มพบว่า

1) ภาครัฐไม่มีข้อมูลรายได้ที่แน่นอนของผู้ประกอบการธุรกิจ และผู้ประกอบการธุรกิจที่อยู่นอกระบบเป็นจำนวนมากที่ไม่ได้เข้าไปอยู่ในระบบ จึงทำให้ไม่สามารถกำหนดลักษณะของผู้ประกอบการธุรกิจได้อย่างชัดเจนว่า ผู้ประกอบการธุรกิจเข้าลักษณะกิจการใด ภาครัฐจึงไม่สามารถกำหนดงบประมาณเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการธุรกิจได้อย่างทั่วถึง

2) หน่วยงานที่สนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ควรมีการบริหารจัดการฐานข้อมูลให้เป็นฐานข้อมูลเดียวกัน เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ โดยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการดำเนินการและการจัดการ เพื่อให้มีการบริหารจัดการแบบบูรณาการทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างเป็นระบบครบวงจรและมีมาตรฐานมีเครือข่ายรองรับระบบงานการเงินการคลังทั้งระบบงบประมาณ ระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ระบบบัญชีการเงิน ระบบสินทรัพย์ถาวร ระบบบัญชีต้นทุน และระบบบริหารทรัพยากรบุคคลเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้ รวมทั้งมีสารสนเทศที่ถูกต้องครบถ้วน เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารงานการเงินการคลังภาครัฐ

3) พิจารณาในการลงทะเบียนผู้ประกอบการกิจการวิสาหกิจรายย่อย ควรดำเนินการได้ง่าย รมิให้ผู้ประกอบการกังวลเรื่องการจัดเก็บภาษี และรัฐควรสร้างสิ่งจูงใจให้บุคคลเหล่านั้นมาลงทะเบียนเพื่อให้เข้าถึงการช่วยเหลือและการพัฒนาของรัฐ

4) สสว. จะต้องนำข้อมูลที่ได้มาศึกษา และวิเคราะห์ภาวะของความสามารถในการแข่งขันการเข้าสู่ตลาดในประเทศและต่างประเทศ การเงิน การถ่ายทอดเทคโนโลยี ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีการจดทะเบียน เพื่อกำหนดแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทยทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยเฉพาะสำหรับทุกช่วงระยะสิบสองเดือนเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาเสนอขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีต่อไป ทั้งนี้ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์อาจแยกเป็นรายเครือข่ายธุรกิจตามที่คณะกรรมการเห็นสมควรก็ได้

5) สสว. จะต้องทำหน้าที่ประสานร่วมกับสถาบันการศึกษาต่างๆ ในส่วนกลางและท้องถิ่น ทางด้านการวิจัยด้านข้อมูล งบประมาณ การวิเคราะห์ และการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อส่งเสริม

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยแผนปฏิบัติการนั้น ต้องกำหนดให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่องภายในแต่ละรายเครือข่ายธุรกิจ รวมถึงจัดให้มีศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในแต่ละสถาบันการศึกษา เพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถสร้าง หรือพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ สำหรับผลิตภัณฑ์และการตลาดตามแผนปฏิบัติการได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

6) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขาดการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งไม่สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับปรุงกระบวนการผลิตได้เท่าที่ควร เนื่องจากการผลิตสินค้าในปัจจุบันมีปัจจัยสำคัญหลายอย่าง อาทิ ต้นทุนการผลิตสินค้า กระบวนการผลิตที่รวดเร็วและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า การขนส่งเชิงพาณิชย์ การเช่าโรงงาน คลังสินค้า หรือแม้แต่การสั่งซื้อสินค้าของผู้บริโภคแล้วแต่เป็นปัจจัยที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ จึงเป็นที่มาของการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology: IT) ในการบริหารจัดการการผลิตให้เกิดความคุ้มค่า ประหยัด ลดต้นทุนการผลิต ตั้งแต่กระบวนการจัดการการผลิตต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ รวมถึงยังเป็นการตรวจสอบทั้งการผลิตและความต้องการของผู้บริโภค (Demand Supply) ได้อีกด้วย

นอกจากนี้ การนำกระบวนการแบบ Digital Economy เข้ามาบริหารจัดการระบบการซื้อขายสินค้าเชิงพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce) ซึ่งเป็นการขายสินค้าในตลาดออนไลน์ (E-marketplace) เพื่อการบูรณาการในทุกส่วนของการบริหารงานของกิจการอย่างเป็นระบบให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดขององค์กร อีกทั้ง ปัญหาธุรกิจข้ามชาติ เชิงพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น เว็บไซต์อะโกดา (www.agoda.com) เว็บไซต์บูคคิง (www.booking.com) เป็นเว็บไซต์ให้บริการ การจองห้องพักในกิจการโรงแรมทั่วโลก ซึ่งเว็บไซต์เหล่านี้นำปัญหามาสู่ธุรกิจ SMEs ไทยในธุรกิจท้องถิ่นจำนวนมาก สำหรับกิจการโรงแรมที่เปิดบริการมายาวนานก็ไม่สามารถขายห้องพักได้ เมื่อเทียบกับธุรกิจรายใหม่ที่มีพื้นที่ในเว็บไซต์ดังกล่าว ซึ่งเป็นจุดอ่อนของการจัดเก็บรายได้เข้าประเทศ รัฐบาลต้องส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มสำหรับกิจการโรงแรม นำความรู้ด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ มาพัฒนาให้สามารถแข่งขันกับธุรกิจข้ามชาติได้

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหา และแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐ

เรื่อง การส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐบาล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสภาพปัญหาของรัฐเรื่อง การส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐบาลอย่างต่อเนื่อง พบว่าเนื่องจากที่ผ่านมาเมื่อรัฐบาลเปลี่ยนนโยบาย เรื่องการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมก็เปลี่ยนไปตามรัฐบาล ซึ่งบางรัฐบาลให้การส่งเสริม น้อยเงินงบประมาณที่รัฐบาลจะจัดสรรให้ สสว. เพื่อดำเนินการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อม ก็ย่อมได้รับการจัดสรรน้อยลงไปด้วย จึงทำให้การดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติการ ส่งเสริมวิสาหกิจมิได้มุ่งหวังจะได้ข้อค้นพบใหม่ ได้ฝึกฝนและรวบรวมข้อมูลที่เป็นระบบ เป็นกรอบแนวคิด ที่สมบูรณ์พร้อม ทั้งรากฐานที่มาแห่งแนวคิด และปัจจุบันกาลของแนวคิดเพื่อให้เข้าใจกรอบแนวคิดแห่ง การวิจัย

4.4.1 จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลพบว่าหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม ช่วยเหลือประกอบการ ธุรกิจภายในกำกับดูแลของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ควรจัดทำ แผนปฏิบัติงานให้ชัดเจน และส่งแผนปฏิบัติงานดังกล่าวนี้ไปให้ สสว. เพื่อกำหนดกรอบแผนงานหลักที่มี การจัดสรรงบประมาณในแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับแผนงานปฏิบัติได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

สสว. ต้องประสานงานหารือ และพิจารณาแผนงานและโครงการ ตลอดจนงบประมาณของ โครงการ ของกระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกระทรวง ทบวง หรือกรมให้เป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย สำหรับทุกช่วงระยะสิบสองเดือนใด ๆ ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว และทำหน้าที่เป็นฝ่าย เลขาธิการให้แก่คณะกรรมการอิสระที่ตั้งขึ้นโดยคณะรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ สำหรับการติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์ของ กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียก ชื่ออย่าง อื่นที่มีฐานะเป็นกระทรวง ทบวง หรือกรมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ต้องมีการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการให้ สสว. เพื่อจะได้เป็นหน่วยงานที่กำหนด แผนยุทธศาสตร์และงบประมาณ รวมถึงการจัดทำตัวชี้วัด และเป็นศูนย์กลางในการรวมกลุ่มของวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างแท้จริง

4.4.2 แนวทางการแก้ไขจากการสนทนากลุ่มพบว่า

1) เห็นควรให้ สสว. เป็นหน่วยงานที่กำหนดแผนยุทธศาสตร์และงบประมาณในภาพรวม รวมถึงการจัดทำตัวชี้วัด และผลสัมฤทธิ์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะได้เกิดการบูรณาการและเป็น ศูนย์กลางให้กับกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างแท้จริง

2) หน่วยงานที่ให้การส่งเสริม ช่วยเหลือผู้ประกอบการธุรกิจภายในกำกับดูแลของ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ควรจัดทำแผนปฏิบัติงานให้ชัดเจน และส่ง แผนปฏิบัติงานดังกล่าวนี้ไปให้ สสว. เพื่อกำหนดรอบแผนงานหลักที่มีการจัดสรรงบประมาณในแต่ละ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับแผนงานปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ให้มีกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประกอบด้วยเงินอุดหนุนที่ รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสม หรือจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้ เพื่อสมทบกองทุน ค่าธรรมเนียม ค่าตอบแทน หรือค่าบริการจากการดำเนินกิจการของสำนักงาน ดอกผล หรือรายได้ของกองทุน และเงินอื่นที่ได้รับมาเพื่อดำเนินการกองทุน ให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการดังต่อไปนี้

ให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกู้ยืม สำหรับดำเนินการก่อตั้ง ปรับปรุง และพัฒนากิจการของวิสาหกิจ หรือกลุ่มวิสาหกิจนั้นให้มีประสิทธิภาพ และขีดความสามารถเพิ่มขึ้น

ให้ความช่วยเหลือส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การเอกชน เพื่อนำไปใช้ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือตามแผนปฏิบัติการ ที่คณะกรรมการวิสาหกิจจังหวัดจัดทำขึ้นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

เป็นเงินอุดหนุนในการร่วมทุน หรือการลงทุน หรือการดำเนินการใด ที่เกี่ยวข้องกับการ ก่อตั้ง การขยายกิจการ การวิจัย พัฒนาและการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มี ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นโดยรวม

เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสำนักงานและการบริหารกองทุนให้มีแผนปฏิบัติการ ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยคำนึงถึง ความเห็นของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือองค์การเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและ ผลการวิจัยและพัฒนา

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลการศึกษาวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การเสนอแนะแนวทางการแก้ไขกฎหมายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ทราบถึงแนวทางการดำเนินงานด้านนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐให้สามารถบูรณาการร่วมกันได้อย่างไร 2) ทราบถึงแนวทางการแก้ปัญหาการขาดกลไกที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระดับภูมิภาคและท้องถิ่นได้อย่างไร 3) ทราบถึงแนวทางการแก้ปัญหาการขาดข้อมูลเชิงประชากรของผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรทำอย่างไร 4) ทราบถึงแนวทางการแก้ปัญหาการขาดการส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐอย่างต่อเนื่องควรเป็นอย่างไร ซึ่งในบทนี้ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นสำคัญดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.2 การอภิปรายผลการศึกษาวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

ผลจากการศึกษาพบว่า

5.1.1 ปัญหาการดำเนินงานด้านนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของรัฐบาลยังไม่สามารถบูรณาการร่วมกันได้อย่างมีเอกภาพนั้นพบว่า แนวทางการแก้ไขควรเพิ่มบทบาทสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ให้มีหน้าที่กำกับดูแลและเป็นหน่วยงานยุทธศาสตร์ โดยจัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการให้แก่หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และพิจารณาให้ความเห็นชอบโครงการต่างๆในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แต่ทั้งนี้ด้วยศักยภาพของ สสว. เองยังไม่สามารถกำหนดแผนดำเนินงานร่วมหรือขอความร่วมมือไปยังกระทรวงต่างๆที่เกี่ยวข้องได้โดยง่าย ด้วยเหตุนี้บอร์ดนโยบายของรัฐบาลจึงควรให้นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการและมีกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

เป็นกรรมการ ตลอดจนผู้แทนจากภาคเอกชนเป็นกรรมการร่วมโดยมีอำนาจหน้าที่สำคัญคือ กำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกำกับการดำเนินงานของวิสาหกิจจังหวัด และแต่งตั้งอนุกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และทั้งหมดมีงมวณนี้ไม่ว่าด้วยอำนาจหรือการเพิ่มบทบาทของ สสว. หรือจัดตั้งบอร์ดนโยบาย ก็เป็นเรื่องจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2543 ก่อน คณะกรรมการบอร์ดนโยบายและ สสว. จึงมีอำนาจในการใช้บังคับกฎหมายได้

5.1.2 ปัญหาการขาดกลไกที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระดับภูมิภาคหรือท้องถิ่นนั้นพบว่า แนวทางแก้ไข ภาครัฐควรปรับโครงสร้างอัตรากำลังของ สสว. และจัดตั้งหน่วยงานศูนย์กลางของจังหวัดเพื่อดูแลผู้ประกอบการ และจัดให้มีศูนย์ประสานงานและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดย สสว. ต้องประสานงานหารือ และพิจารณาแผนงานและโครงการ ตลอดจนงบประมาณโครงการและเพิ่มอำนาจในการกำหนดให้มีการบูรณาการร่วมกันระหว่างราชการ รัฐวิสาหกิจหรือองค์การเอกชนที่เกี่ยวข้อง ที่สำคัญคือกำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจจังหวัด เพื่อให้หน่วยงานของรัฐได้ส่งเสริมวิสาหกิจในทุกระดับ โดยเริ่มจากจังหวัดลงไปเป็นอำเภอ ตำบล และขึ้นไปเป็น ภาค และระดับประเทศ และรัฐควรจัดตั้งศูนย์บริการ SMEs ครบวงจร (One stop Service Center: OOS) เพื่อรับเรื่องราวของผู้ประกอบการ SMEs ในทุกภูมิภาคของประเทศหรือทุกจังหวัดเพื่อเป็นจุดในการให้คำปรึกษา แนะนำและเป็นแหล่งข้อมูล จำเป็นสำหรับผู้ประกอบการ SMEs

5.1.3 ปัญหาการขาดข้อมูลเชิงประชากรของผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนี้พบว่า แนวทางการแก้ไขควรให้สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เป็นหน่วยงานศูนย์กลางหน่วยงานหลักในการลงทะเบียนผู้ประกอบการวิสาหกิจโดยเฉพาะรายย่อยที่อยู่นอกระบบเป็นจำนวนมากให้เข้ามาอยู่ในระบบ จึงสามารถกำหนดลักษณะของผู้ประกอบธุรกิจได้อย่างชัดเจนว่าเข้าลักษณะกิจการใด ภาครัฐจึงสามารถบ่มเพาะ พัฒนา หรือกำหนดงบประมาณเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการได้อย่างทั่วถึง และเมื่อมีข้อมูลประชากรของผู้ประกอบวิสาหกิจเพียงพอแล้วก็สามารถกำกับดูแลให้การสนับสนุนและช่วยเหลือผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้ง่ายขึ้น ตลอดจนภาครัฐยังมีแนวโน้มที่จะเก็บภาษีจากผู้ประกอบวิสาหกิจ SMEs ได้เพิ่มขึ้นแต่ทั้งนี้ รัฐควรพิจารณาในการลงทะเบียนผู้ประกอบการวิสาหกิจรายย่อย ควรดำเนินการได้ง่าย มิให้ผู้ประกอบกิจการกังวลเรื่องภาษี และรัฐควรสร้างสิ่งจูงใจให้บุคคลเหล่านั้น มาลงทะเบียนเพื่อให้เข้าถึงการช่วยเหลือและ

พัฒนาของรัฐ และสิ่งที่จะได้จากการส่งเสริมของรัฐ เช่น ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การประสานร่วมมือกับสถาบันการศึกษาต่างๆ ด้านการวิจัยที่เกี่ยวข้อง การถ่ายทอดเทคโนโลยี และวิเคราะห์ภาวะของความสามารถในการแข่งขันการเข้าสู่ตลาดในประเทศและต่างประเทศ เป็นต้น

5.1.4 ปัญหาการขาดการส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างต่อเนื่องนั้นพบว่า แนวทางแก้ไขต้องมีการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ให้ สสว. เป็นหน่วยงานที่กำหนดแผนยุทธศาสตร์และงบประมาณในภาพรวม หน่วยงานส่งเสริมช่วยเหลือผู้ประกอบการธุรกิจทุกหน่วยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ สสว. ทุกหน่วยต้องจัดทำแผนปฏิบัติงานให้ชัดเจน และส่งแผนปฏิบัติงานดังกล่าวไปให้ สสว. เพื่อกำหนดกรอบแผนงานหลักเพื่อการจัดสรรงบประมาณ เพื่อสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจัดให้มี “กองทุน” ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยได้รับเงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสมหรือจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี และเงินอื่นที่ได้รับมาเพื่อดำเนินการกองทุนและให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการดังต่อไปนี้

1) ให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกู้ยืมสำหรับการก่อตั้ง ปรับปรุง และพัฒนา

2) ให้ความช่วยเหลือส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การเอกชน เพื่อนำไปใช้ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการส่งเสริม

3) เป็นเงินอุดหนุนในการร่วมทุนหรือการลงทุนเกี่ยวกับการก่อตั้ง การขยายกิจการ การวิจัย พัฒนาและการส่งเสริม

ทั้งนี้ให้คำนึงถึงความเห็นของส่วนราชการ หน่วยงานรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และผลการวิจัยและพัฒนา

กล่าวโดยสรุปเมื่อกฎหมายให้อำนาจในการตั้งกองทุนและได้รับการสนับสนุนเงินอุดหนุนจากรัฐบาลแล้ว ก็เชื่อได้ว่า ความต่อเนื่องของการส่งเสริมจะมีแนวทางที่ชัดเจนและสามารถพัฒนาไปได้อย่างยั่งยืน

สรุปผลการวิจัย

สภาพปัญหา	แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐ
<p>1. การดำเนินงานด้านนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม</p> <p>1.1 ในภาพรวมการดำเนินงานด้านนโยบายส่งเสริม ยังไม่อาจดำเนินการได้อย่างมีเอกภาพ เพราะมีหลายหน่วยงานในหลายกระทรวง ต่างมีหน้าที่ในลักษณะงานส่งเสริมในทำนองเดียวกัน</p> <p>1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสังกัดในหลายกระทรวง มีการทำงานที่ซ้ำซ้อนกัน การแบ่งหน้าที่ไม่ชัดเจนซึ่งนำไปสู่ความขัดแย้งเกี่ยวกับการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ</p> <p>1.3 ปัญหาเรื่องนโยบายของคณะกรรมการส่งเสริม ซึ่งอำนาจส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดอยู่ที่คณะกรรมการบริหาร มีปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นประธาน จึงเป็นการยากที่จะใช้อำนาจคาบเกี่ยวไปยังกระทรวงอื่นๆ ได้</p>	<p>1.1 สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรเป็นหน่วยงานยุทธศาสตร์ โดยจัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการให้แก่หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1.2 ควรเพิ่มบทบาทสสว. ในดูแลการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดและปรับแก้ พรบ. ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2543 ให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่</p> <p>1.3 ในคณะกรรมการส่งเสริม ควรประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีและปลัดกระทรวงที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการเพื่อสามารถใช้อำนาจได้ครอบคลุม และสามารถกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน</p>
<p>2. กลไกที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม</p> <p>2.1 สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่สามารถขับเคลื่อนงานส่งเสริมในระดับภูมิภาคและท้องถิ่นเนื่องจากมีบุคลากรจำกัดไม่อาจลงไปดำเนินการได้อย่างทั่วถึง</p>	<p>2.1 รัฐควรปรับโครงสร้าง อัตรากำลังของสสว. เพื่อรองรับอำนาจหน้าที่ในกรณีดังกล่าว ภาครัฐควรจัดตั้งหน่วยงานศูนย์กลางของจังหวัดเพื่อดูแลผู้ประกอบการ SMEs ในการประกอบธุรกิจให้มีความรู้ความเข้าใจและให้การสนับสนุนงบประมาณพัฒนาในด้านต่างๆ</p>

สภาพปัญหา (ต่อ)	แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐ (ต่อ)
<p>2.2 ส่วนราชการอื่นที่ทำงานในลักษณะส่งเสริม เช่นเดียวกัน และกระจายอยู่ตามภูมิภาคต่างๆ แต่ขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกันเพราะมีฐานะเป็นหน่วยงานต่างกระทรวงกัน</p>	<p>2.2 รัฐควรเพิ่มอำนาจของสสว. ในการกำหนดให้มีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานส่วนราชการที่ทำงานส่งเสริมด้วยกันโดยการกำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริม “วิสาหกิจจังหวัด” เพื่อให้หน่วยงานของรัฐได้ส่งเสริมวิสาหกิจในทุกระดับอย่างทั่วถึง</p>
<p>2.3 การขาดศูนย์บริการ SMEs ครบวงจรที่จะให้คำปรึกษาแนะนำทั้งด้านพัฒนาสินค้าและบริการ การตลาด การเงิน การเพิ่มขีดความสามารถปัญหาสามารถในด้านต่างๆ ตลอดจนประโยชน์ในการรับบริการที่หน่วยงานของรัฐ และเอกชนจะจัดให้ และการส่งเสริม SMEs สู่อุตสาหกรรมโลก</p>	<p>2.3 รัฐควรจัดตั้งศูนย์บริการ SMEs ครบวงจร (One stop Service Center: OOS) เพื่อรับเรื่องราวของผู้ประกอบการ SMEs ในทุกภูมิภาคแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐของประเทศหรือทุกจังหวัด เพื่อเป็นจุดในการให้คำปรึกษาแนะนำและเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบการ SMEs</p>
<p>3. ข้อมูลเชิงประชากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม</p> <p>3.1 ภาครัฐยังไม่ทราบข้อมูลเชิงประชากรของผู้ประกอบการ SMEs ที่มีอยู่ทั่วทุกพื้นที่ของประเทศว่ามีจำนวนแท้จริงเท่าใด ผลิตภัณฑ์ประเภทใดมีการส่งออกหรือไม่ มีการจดทะเบียนการค้าหรือทะเบียนอื่นหรือไม่ แต่พบว่าผู้ประกอบการอยู่นอกระบบเป็นจำนวนมาก</p>	<p>3.1 ควรกำหนดให้สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นหน่วยงานศูนย์กลางหรือหน่วยงานหลักในการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ SMEs และบริหารจัดการให้เป็นฐานข้อมูลเดียวกัน เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศตลอดจนนำไปสู่การจัดการแบบบูรณาการทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างเป็นระบบครบวงจรและมีเครือข่ายรองรับ</p>

สภาพปัญหา (ต่อ)	แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐ (ต่อ)
<p>3.2 เอกชนผู้ประกอบการ SMEs ที่ยังไม่เข้าระบบกังวลเรื่องการจัดเก็บภาษีของภาครัฐ จึงทำให้เสียโอกาสในการเข้าถึงการส่งเสริมของภาครัฐในขณะที่เดียวกันภาครัฐเองก็ขาดฐานข้อมูลของผู้ประกอบการ</p>	<p>3.2 รัฐควรพิจารณาในการลงทะเบียนผู้ประกอบการวิสาหกิจรายย่อย ควรดำเนินการได้ง่าย มิให้ผู้ประกอบกิจการกังวลเรื่องภาษี และรัฐควรสร้างสิ่งจูงใจให้บุคคลเหล่านั้น มาลงทะเบียน เพื่อให้เข้าถึงการช่วยเหลือและพัฒนาของรัฐ และสิ่งที่จะได้จากการส่งเสริมจากรัฐ เช่น ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การประสานร่วมมือกับสถาบันการศึกษาต่างๆ ด้านการวิจัยที่เกี่ยวข้อง การถ่ายทอดเทคโนโลยี และวิเคราะห์ภาวะของความสามารถในการแข่งขันการเข้าสู่ตลาดในประเทศและต่างประเทศ เป็นต้น</p>
<p>4. การส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐบาล</p> <p>4.1 งบประมาณในการส่งเสริมของรัฐบาล ถูกขอโดยหลายหน่วยงานและหลายกระทรวงที่เกี่ยวข้องทำให้ต่างคนต่างทำไม่มีการบูรณาการร่วมกันทำให้ยากในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์และงบประมาณร่วมกัน</p>	<p>4.1 ต้องมีการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ให้สสว. เพื่อให้เป็นหน่วยงานกำหนดแผนยุทธศาสตร์ และงบประมาณในภาพรวมรวมถึงการจัดทำตัวชี้วัดและผลสัมฤทธิ์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะได้เกิดการบูรณาการและเป็นศูนย์กลางให้กับกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างแท้จริง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกกระทรวงควรจัดทำแผนปฏิบัติงานให้ชัดเจนและส่งแผนดังกล่าวให้สสว. เพื่อกำหนดกรอบการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนงานปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>

สภาพปัญหา (ต่อ)	แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐ (ต่อ)
4.2 การขาดเงินกองทุนในการช่วยเหลือ ผู้ประกอบวิสาหกิจ SMEs ในการกู้ยืม สำหรับดำเนินการก่อตั้งปรับปรุงพัฒนา การร่วมทุน ขยายกิจการและรวมถึงแผนปฏิบัติการที่วิสาหกิจจังหวัดจัดทำขึ้น เป็นต้น	4.2 ควรให้มีกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประกอบด้วยเงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้หรือจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือเงินรายได้อื่นๆ เพื่อให้เป็นทุนสำหรับให้กู้ยืมสำหรับกลุ่มวิสาหกิจเพื่อการพัฒนากิจการ เพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถหรือเป็นเงินอุดหนุนในการร่วมทุนและให้ความช่วยเหลือส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือ องค์กรเอกชน เพื่อนำไปใช้ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

5.2 การอภิปรายผลการศึกษาวิจัย

5.2.1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมของรัฐ เรื่องการดำเนินงานด้านนโยบายส่งเสริมในภาพรวมของประเทศ พบว่าการดำเนินงานด้านนโยบายส่งเสริม ยังไม่อาจดำเนินการได้อย่างมีเอกภาพทั้งนี้เพราะมีหน่วยงานหลายกระทรวงต่างมีหน้าที่ในลักษณะงานส่งเสริมในทำนองเดียวกัน การทำแผนยุทธศาสตร์ในภาพรวมจึงเป็นเรื่องยาก หน่วยงานทั้งหลายนี้สังกัดในหลายกระทรวง มีการทำงานที่ซ้ำซ้อนกันการแบ่งหน้าที่ไม่ชัดเจน ซึ่งอาจนำไปสู่ความขัดแย้งเกี่ยวกับการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ

รวมถึงปัญหาเรื่องบอร์ดนโยบายคณะกรรมการส่งเสริม ซึ่งอำนาจส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดอยู่ที่คณะกรรมการบริหาร มีปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นประธาน จึงเป็นการยากที่จะใช้อำนาจคาบเกี่ยวไปยังกระทรวงอื่นๆ ได้

ปัญหาเหล่านี้มีแนวทางแก้ไขดังนี้ เฮนรี ฟาโยล (Henri Fayol) เขียนเป็นหลักทฤษฎีไว้ว่า หลักของการมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน (Unity of direction) กิจกรรมของกลุ่มที่มีเป้าหมายอันเดียวกันควรจะต้องดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน และสอดคล้องกัน เป็นไปตามแผนงานเดียวร่วมกัน

หลักของความสามัคคี (Esprit de corps) เน้นถึงความจำเป็นที่คนต้องทำงานเป็นกลุ่ม ที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (teamwork) และชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการติดต่อสื่อสาร (communication) เพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มงานที่ดี

หลักของการมีผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว (Unity of command) ในการกระทำใด ๆ พนักงานควรได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียวเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้เกิดความสับสนในคำสั่งด้วยการปฏิบัติตามหลักข้อนี้ย่อมจะช่วยให้สามารถจัดสาเหตุแห่งการเกิดข้อขัดแย้งระหว่างแผนงานและระหว่างบุคคลในองค์การให้หมดไป

หลักของการรวมอำนาจไว้ส่วนกลาง (Centralization) หมายถึงว่าในการบริหารจะมีการรวมอำนาจไว้ที่จุดศูนย์กลาง เพื่อให้ควบคุมส่วนต่างๆ ขององค์การไว้ได้เสมอ และการกระจายอำนาจจะมากน้อยเพียงใดก็ย่อมแล้วแต่กรณี

สอดคล้องกับผลงานวิจัยเรื่องโครงการวิเคราะห์นโยบายและแผน ภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริม SMEs เสนอต่อสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยศูนย์บริการวิชาการ เศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่าในเวลาที่ผ่านมามีผู้ใดรวบรวมและประมวลอย่างเป็นระบบว่า หน่วยงานที่มีส่วนต่อการพัฒนาส่งเสริม SMEs แต่ละด้านในประเทศประกอบด้วยหน่วยงานอะไรบ้าง มีหน้าที่อะไร มีการปฏิบัติงานในลักษณะใด และการปฏิบัติงานของหน่วยงานเหล่านี้มีการประสานเชื่อมโยงกันอย่างไร

5.2.2 ผลการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนของรัฐเรื่องกลไกที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระดับภูมิภาคและท้องถิ่น พบว่า สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่สามารถขับเคลื่อนงานส่งเสริมในระดับภูมิภาคและท้องถิ่นเนื่องจากมีบุคลากรจำกัดไม่สามารถดำเนินการได้อย่างทั่วถึง ส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้องกระจายอยู่ตามภูมิภาคต่างๆ แต่ขาดการบูรณาการ การทำงานร่วมกัน และยังขาดศูนย์บริการ SMEs ครบวงจรในการที่จะช่วยเหลือผู้ประกอบการตลอดจนประโยชน์ในการรับบริการจากหน่วยงานของรัฐ ปัญหาเหล่านี้มีแนวทางแก้ไขดังนี้ กุลิค และ เออร์วิค (Luther Gulick and Lyndall Urwick) เขียนเป็นหลักทฤษฎีไว้ว่า การจัดบุคลากรปฏิบัติงาน (Staffing) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์การนั่นเอง ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรมาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการจัดแบ่งหน่วยงานที่กำหนดไว้

แนวคิดทฤษฎีระบบสามารถอธิบายได้ว่า เป็นแนวคิดที่เป็นสหวิทยาการลุดวิก วอน เบอ์ตาแลนฟี (Ludwig Von Bertalanffy, 1968) เป็นบุคคลแรกที่คิดค้นแนวความคิดการมองอย่างสรรพสิ่ง โดยองค์รวมในแง่ของทฤษฎีองค์การ องค์การประกอบด้วยส่วนย่อยต่างๆ หลายๆ ส่วน ทำงานประสานร่วมมือกันเพื่อองค์การโดยรวม

ทฤษฎีระบบช่วยให้นักบริหารได้ตระหนักถึงการทำงานเกี่ยวข้องกันของส่วนประกอบต่างๆ ขององค์การ ไม่มีส่วนใดทำงานอย่างโดดเดี่ยว ทุกส่วนต้องทำงานพึ่งพากันอยู่เสมอ ถ้าส่วนใดส่วนหนึ่งทำงานผิดพลาด ย่อมส่งผลถึงส่วนต่างๆ และองค์การโดยส่วนรวมในที่สุดนอกจากนี้ยังช่วยให้นักบริหารได้ตระหนักถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมขององค์การ ซึ่งมีหลายประเภทแตกต่างกันไปตามลักษณะเฉพาะขององค์การนั้นๆ เพื่อแสวงหาประโยชน์จากสภาพแวดล้อมภายนอก และเพื่อเตรียมสภาพแวดล้อมภายใน และระบบบริหารงานของระบบองค์การให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลายของสภาพแวดล้อมภายนอกได้เสมอและทันการ

สอดคล้องกับผลงานวิจัยเรื่อง ยกระดับ SMEs ไทยเร่งพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน (2556) พบว่า การทำงานของภาครัฐในปัจจุบันไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา SMEs เท่าใดนักเพียงแต่หน่วยงานที่สนับสนุน SMEs ทั้งหลายยังทำงานแบบไม่มี “บูรณาการระหว่างกัน” ซึ่งนอกจากจะลดทอนประสิทธิภาพในการทำงานแล้ว ยังทำให้เกิดปัญหางานซ้ำซ้อนโดยไม่จำเป็น และบางงานก็ขาดผู้รับผิดชอบ ในขณะที่การช่วยเหลือและสนับสนุน SMEs ให้แข่งขันได้อย่างมีศักยภาพและยั่งยืนจะต้องทำในรูปแบบองค์รวมและครบวงจร

สอดคล้องกับผลงานวิจัยเรื่อง โครงการศึกษาวิจัยกฎหมายการจัดตั้งองค์กรภาครัฐที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ของประเทศไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศเสนอต่อสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (2556) พบว่า การประสานงานกับสสว. เพื่อขอความช่วยเหลือในการทำธุรกิจ และความจำเป็นที่สสว. จะต้องมีหน่วยงานศูนย์ภูมิภาค

เนื่องจากผู้ประกอบการหลายรายไม่รู้จักสสว. ว่ามีบทบาทและหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือ และการส่งเสริมธุรกิจ SMEs จึงทำให้ไม่ทราบว่าต้องติดต่อสสว. ผ่านหน่วยงานใดหรืออย่างไร หากแต่เมื่อผู้สัมภาษณ์ได้อธิบายถึงหน้าที่และบทบาทของสสว. เพื่อให้ผู้ประกอบการได้รับทราบ ผู้ประกอบการหลายรายเห็นด้วยถึงความจำเป็นที่สสว. ควรมีหน่วยงานศูนย์ภูมิภาค ในขณะที่ผู้ประกอบการบางรายรู้จักสสว. การประสานงานและติดต่อสสว. จึงมีหลายรูปแบบแตกต่างกันตามที่ผู้ประกอบการพึงพอใจ อาทิติดต่อผ่านหน่วยงานย่อยที่มีความสัมพันธ์และรู้จักชุมชนเป็นอย่างดี และเห็นด้วยว่ามีความจำเป็นที่

สสว. ควรมีหน่วยงานศูนย์ภูมิภาค เพราะผู้ประกอบการและบุคคลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับ SMEs ยังไม่ค่อยรู้จักสสว. การที่จะติดต่อสสว. หรือเจ้าหน้าที่สสว. โดยตรงในด้านความจำเป็นจะต้องมีหน่วยงานภูมิภาค ขึ้นอยู่กับอัตราการใช้บริการของประชาชน และขอบอำนาจหน้าที่ของสสว. ในกรณีที่ไม่มีประชาชนใช้บริการ การจัดตั้งศูนย์ภูมิภาคก็ไม่มีความจำเป็น แต่หากเป็นกรณีดังที่แนะนำเบื้องต้น ถ้าสสว. ฝั่งตัวเองเป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารคอยให้ความช่วยเหลือและเป็นพี่เลี้ยงให้กับเอกชนที่จัดตั้งใหม่ เป็นกรณีที่สมควรจัดตั้งศูนย์ภูมิภาคกระจายในทุกจังหวัด เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้ง่ายขึ้น

5.2.3 ผลการศึกษาสภาพปัญหาแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐเรื่องข้อมูลเชิงประชากรของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีอยู่ทั่วทุกพื้นที่ของประเทศ พบว่า ภาครัฐยังไม่ทราบข้อมูลเชิงประชากรของผู้ประกอบการ SMEs ที่มีอยู่ทั่วทุกพื้นที่ของประเทศว่ามีจำนวนแท้จริงเท่าไรเอกชนผู้ประกอบการ SMEs ที่ยังไม่เข้าระบบกังวลเรื่องการจัดเก็บภาษีของภาครัฐจึงทำให้เสียโอกาสในการเข้าถึงการส่งเสริมของภาครัฐในขณะเดียวกันรัฐเองก็ขาดฐานข้อมูลของผู้ประกอบการเมื่อเป็นเช่นนี้รัฐควรมีนโยบายที่ชัดเจนเพื่อใช้ในทางปฏิบัติและเพื่อจูงใจผู้ประกอบการ SMEs ให้เข้ามาในระบบดังที่

เพรสแมน (J.L. Pressman และ A. Wildavsky, 1973) ได้เน้นว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึงกระบวนการดำเนินงานของรัฐบาลให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ดังนั้นจึงต้องมีนโยบายเกิดขึ้นก่อน แล้วจึงมีการนำนโยบายไปปฏิบัติให้เกิดผลลัพธ์ออกมา

บาร์ แดช (E. Bardach, 1977) ได้ชี้ให้เห็นว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการทางการเมืองที่จะนำการตัดสินใจเกี่ยวกับทางเลือกของนโยบายไปปฏิบัติให้สำเร็จ กิจกรรมในการนำนโยบายไปปฏิบัติที่มุ่งแก้ไขปัญหาสังคมนี้เป็นกิจวัตร ซึ่งรัฐบาลต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

สอดคล้องกับผลงานวิจัยเรื่องโครงการวิเคราะห์นโยบายและแผน ภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริม SMEs เสนอต่อสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยศูนย์บริการวิชาการ เศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัทธิธรรมศาสตร์ (2551) พบว่าสถานประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่ซึ่งกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศก็ไม่ทราบว่า มีหน่วยงานใดในภาครัฐและเอกชน ที่สามารถจะช่วยเหลือส่งเสริมการประกอบการของเขาทางด้านต่างๆ ได้อย่างครบถ้วน และจะเข้าถึงบริการหรือความช่วยเหลือที่มีอยู่ในหน่วยงานการส่งเสริมพัฒนา SMEs ในแต่ละด้านได้อย่างไรสำนักงานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่การเสนอแนะนโยบายการจัดทำแผนแม่บท แผนปฏิบัติการส่งเสริม SMEs และผลักดันให้หน่วยงานในส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและภาคเอกชนให้มี

ส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนา SMEs จึงมีความคิดริเริ่มในการจัดทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภารกิจและบทบาทในการส่งเสริม SMEs ของหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้ สสว. มีระบบฐานข้อมูล ที่ถูกต้องครบถ้วนมากขึ้น เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของการปฏิบัติงานของหน่วยงานเหล่านี้ กับยุทธศาสตร์การส่งเสริม SMEs ของประเทศ และทำให้สถานประกอบการ SMEs ที่มีความต้องการ การส่งเสริมพัฒนาทางด้านต่างๆ สามารถรับทราบถึงการบริการทั้งในภาครัฐและเอกชน ที่จะเอื้อประโยชน์ต่อการประกอบการของตนได้ นอกจากนี้ การมีฐานข้อมูลการส่งเสริมพัฒนา SMEs ที่มีความครบถ้วน ยังจะเป็นประโยชน์ต่อการประสานงาน และการบูรณาการแผน ปฏิบัติการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

5.2.4 ผลการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐเรื่องการส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของรัฐบาลที่กำหนดไว้ พบว่างบประมาณในการส่งเสริมของรัฐบาลถูกขอโดยหลายหน่วยงานหลายกระทรวงทำให้ต่างคนต่างทำไม่มีการบูรณาการร่วมกัน และการขาดเงินกองทุนในการช่วยเหลือผู้ประกอบการวิสาหกิจ SMEs ในการกู้ยืม การร่วมทุน การขยายกิจการ และรวมถึงแผนปฏิบัติการต่างๆปัญหาเหล่านี้ มีแนวทางแก้ไข ดังที่ กุลิค และ เออร์วิค (Luther Gulick and Lyndall Urwick) เขียนเป็นหลักทฤษฎีไว้ว่า

การประสานงาน (Coordinating) เป็นการประสานให้ส่วนต่างๆ ของกระบวนการทำงานมีความต่อเนื่องกัน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และราบรื่น

การงบประมาณ (Budgeting) เป็นภารกิจที่เกี่ยวกับการวางแผนการทำบัญชีการควบคุมเกี่ยวกับการเงินและการคลัง งบประมาณถือว่าเป็นปัจจัยในการบริหาร การดำเนินงานต้องอาศัยเงินงบประมาณทั้งสิ้น รัฐจึงควรจัดเตรียมงบประมาณสนับสนุนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องได้อย่างเหมาะสม

สอดคล้องกับผลงานวิจัยเรื่องโครงการศึกษาวิจัยกฎหมายการจัดตั้งองค์กรภาครัฐที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ของประเทศไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศพบว่าการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ของประเทศญี่ปุ่นจะมีกระทรวงเศรษฐกิจการค้าและการอุตสาหกรรม (METI) และสำนักงานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEA) เป็นองค์กรหลักที่ช่วงดำเนินการจัดสรรงบประมาณในระดับนโยบาย ส่งผ่านให้องค์กรปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับชาติและระดับภูมิภาค ในขณะที่ประเทศไทยจัดสรรงบประมาณให้แก่แต่ละองค์กรที่สังกัดกระทรวงแตกต่างกันไป การกระจายงบประมาณอยู่ในหลายองค์กรหลายกระทรวงของประเทศไทยทำให้ขาดเอกภาพ และทำให้ผู้ประกอบการ SMEs ต้องเสียเวลาติดต่อประสานไปยังหน่วยงานอื่นๆ นอกจากสสว.

การจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ของสาธารณรัฐเกาหลี จะจัดสรรแก่ SMBA ซึ่งเป็นองค์กรหลักเพียงองค์กรเดียวที่ช่วยดำเนินการทั้งในระดับนโยบาย และกำหนดมาตรการระดับปฏิบัติการด้วยเหตุนี้ การจัดสรรงบประมาณแก่ SMBA องค์กรหลักเพียงองค์กรเดียวจึงไม่ก่อให้เกิดความสับสน และเป็นเอกภาพ ในขณะที่ประเทศไทยจัดสรรงบประมาณให้หลายองค์กร งบประมาณจึงกระจายขาดเอกภาพ และทำให้ผู้ประกอบการ SMEs ต้องเสียเวลาติดต่อหลายหน่วยงาน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1) จากผลการศึกษาวิจัยในหัวข้อ การดำเนินงานด้านนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐให้สามารถบูรณาการร่วมกันได้อย่างไรนั้น สามารถมองในเชิงประจักษ์ได้จากงานวิจัยของ สสว. เรื่องรายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) ในใจความหนึ่งว่า ในเวลาที่ผ่านมายังไม่มีผู้ใดรวบรวมและประมวลอย่างเป็นระบบว่า หน่วยงานที่มีส่วนต่อการพัฒนาส่งเสริม SMEs ในแต่ละด้านในประเทศ ประกอบด้วยหน่วยงานอะไรบ้าง มีหน้าที่อะไร มีการปฏิบัติงานลักษณะใด และการปฏิบัติงานของหน่วยงานเหล่านี้มีการประสานเชื่อมโยงกันอย่างไร และงานวิจัยของมูลนิธิธนาศตไทยศึกษามีข้อความหนึ่งระบุว่า หน่วยงานที่สนับสนุน SMEs ทั้งหลายยังทำงานแบบไม่มี “บูรณาการระหว่างกัน” ซึ่งนอกจากจะลดทอนประสิทธิภาพในการทำงานแล้ว ยังทำให้เกิดปัญหางานซ้ำซ้อนโดยไม่จำเป็นและบางงานก็ขาดผู้รับผิดชอบ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะให้แก้กฎหมายที่เกี่ยวข้องคือ พรบ. ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 เสียใหม่ เพื่อสามารถใช้บังคับให้ทำงานบูรณาการร่วมกันและมีเจ้าภาพที่รับผิดชอบชัดเจน

2) จากผลการศึกษาวิจัยในหัวข้อกลไกที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระดับภูมิภาคและท้องถิ่นได้อย่างไรนั้นสามารถมองในเชิงประจักษ์ได้ดังนี้ สสว. ซึ่งเป็นหน่วยงานโดยตรงที่ขับเคลื่อน SMEs มีเจ้าหน้าที่ทำงานประมาณ 200 คนเศษ เมื่อเทียบกับกระทรวงขนาดเล็ก เช่น กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา 632 คน กระทรวงวิทยาศาสตร์และ

เทคโนโลยี 736 คน ในขณะที่ประชากรของ SMEs มีอยู่กระจายทั่วประเทศ สสว. จึงไม่มีกำลังคนเพียงพอสำหรับการทำงานในทุกพื้นที่และทุกจังหวัด

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะให้มีการแก้กฎหมายให้มีการจัดตั้ง “วิสาหกิจจังหวัด” โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ประกอบด้วยส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ และตัวแทนของผู้ประกอบการ SMEs เป็นกรรมการร่วมเพื่อเป็นกลไกที่จะใช้ในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมวิสาหกิจ SMEs ในทุกจังหวัดทั่วประเทศ

3) จากผลการวิจัยในหัวข้อ การขาดข้อมูลเชิงประชากรของผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรทำอย่างไรนั้น สามารถมองในเชิงประจักษ์ได้ดังนี้ งานวิจัยของสถาบันอนาคตไทยศึกษาตอนหนึ่งได้เขียนถึงอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนา SMEs ไทยคือ การเข้าถึงข้อมูล การไม่มีข้อมูลที่เพียงพอต่อการตัดสินใจที่ให้ผู้ประกอบการไม่กล้าเสี่ยงที่ต้องลงทุนหรือขยายกิจการ นอกจากนี้การขาดข้อมูลยังทำให้ SMEs ไม่เดินหน้าเพื่อทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมและเทคโนโลยี ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน แต่ในความเป็นจริงในปัจจุบันไม่มีหน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประชากรทั้งหมดของ SMEs ภายในประเทศ มีเพียงข้อมูลที่สำรวจมาว่ามี SMEs ในประเทศไทยรวมทั้งสิ้นประมาณ 2.7 ล้านราย แต่เมื่อสืบค้นลึกลงไปใบรายละเอียดกลับไม่พบข้อมูลที่ชัดเจนว่าเป็นใคร ทำอะไร ที่ชัดเจนคือวิสาหกิจที่จดทะเบียนนิติบุคคลชัดเจนกับกระทรวงพาณิชย์จำนวน 610,472 ราย (ข้อมูลจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้ากระทรวงพาณิชย์) เมื่อเป็นเช่นนี้จึงเป็นเรื่องยากที่ภาครัฐจะเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนาได้

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะให้สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เป็นหน่วยงานศูนย์กลางหน่วยงานหลักในการลงทะเบียนผู้ประกอบการวิสาหกิจ โดยเฉพาะรายย่อยที่อยู่นอกระบบเป็นจำนวนมากให้เข้ามาอยู่ในระบบ จึงสามารถกำหนดลักษณะของผู้ประกอบธุรกิจได้อย่างชัดเจนว่าเข้าลักษณะกิจการใด ภาครัฐจึงสามารถเข้าถึงและพัฒนาได้

4) จากผลการศึกษาวิจัยในหัวข้อ การส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐอย่างต่อเนื่องควรเป็นอย่างไรนั้น สามารถมองในเชิงประจักษ์ได้ดังนี้ จากข้อมูลของ สสว. ที่กล่าวในคำชี้แจงต่อคณะกรรมการวิสามัญศึกษาและเสนอแนะแนวทางการแก้ไขกฎหมายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของ สนช. (17 พฤศจิกายน 2558 ณ ห้องประชุม 105 อาคารรัฐสภา 2) ใจความว่า ขาดการส่งเสริมวิสาหกิจจากภาครัฐอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากที่ผ่านมาเมื่อรัฐบาลเปลี่ยนนโยบายเรื่องการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมก็เปลี่ยนไปตามรัฐบาล ซึ่งบางรัฐบาลให้การ

ส่งเสริมน้อย เงินงบประมาณที่ทางรัฐบาลจะจัดสรรให้ สสว. เพื่อดำเนินการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมก็ย่อมได้รับการจัดสรรน้อยลงไปด้วย จึงทำให้การดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของ สสว. ที่กำหนดไว้ไม่อาจดำเนินการต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะให้ สสว. เป็นหน่วยงานที่กำหนดแผนยุทธศาสตร์และงบประมาณในภาพรวม หน่วยงานส่งเสริมและช่วยเหลือผู้ประกอบการทุกหน่วยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ สสว. และเสนอแนะให้แก้กฎหมาย พรบ. ส่งเสริมวิสาหกิจในส่วนของกองทุนและที่มาของเงินอุดหนุนให้ชัดเจนและมีผลในการใช้บังคับกฎหมายไม่ว่าจะเปลี่ยนรัฐบาลก็ครั้งก็ตาม

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยนี้ ทำให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดแนวทางเพื่อเป็นข้อเสนอแนะแก่ผู้ที่สนใจหรือเกี่ยวข้องที่มีลักษณะอย่างเดียวกันดังนี้

นโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs ถึงแม้จะดีเพียงใด หากขาดการสื่อสารที่ดี ข้อมูลที่เพียงพอที่จะเข้าถึงผู้ประกอบการ SMEs นโยบายนั้นก็ยากที่จะเกิดประสิทธิผล เพราะโดยธรรมชาติของผู้ประกอบการ SMEs โดยทั่วไปชอบที่จะทำงานเป็นอิสระ ไม่ชอบที่จะยุ่งเกี่ยวกับภาครัฐมากนัก อาจเป็นเพราะทัศนคติระหว่างรัฐและเอกชนแตกต่างกัน รัฐจำเป็นต้องเข้าใจในบริบทของผู้ประกอบการ SMEs ทั้งหลาย เพราะโดยธรรมชาติของภาครัฐมักทำงานส่งเสริมเป็นลักษณะ TOPDOWN งานวิจัยครั้งต่อไปควรพิจารณาการทำงานลักษณะบูรณาการร่วมกันระหว่างรัฐบาลและภาคเอกชน ผู้ประกอบการวิสาหกิจ SMEs ให้สามารถประสานรับกันได้ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

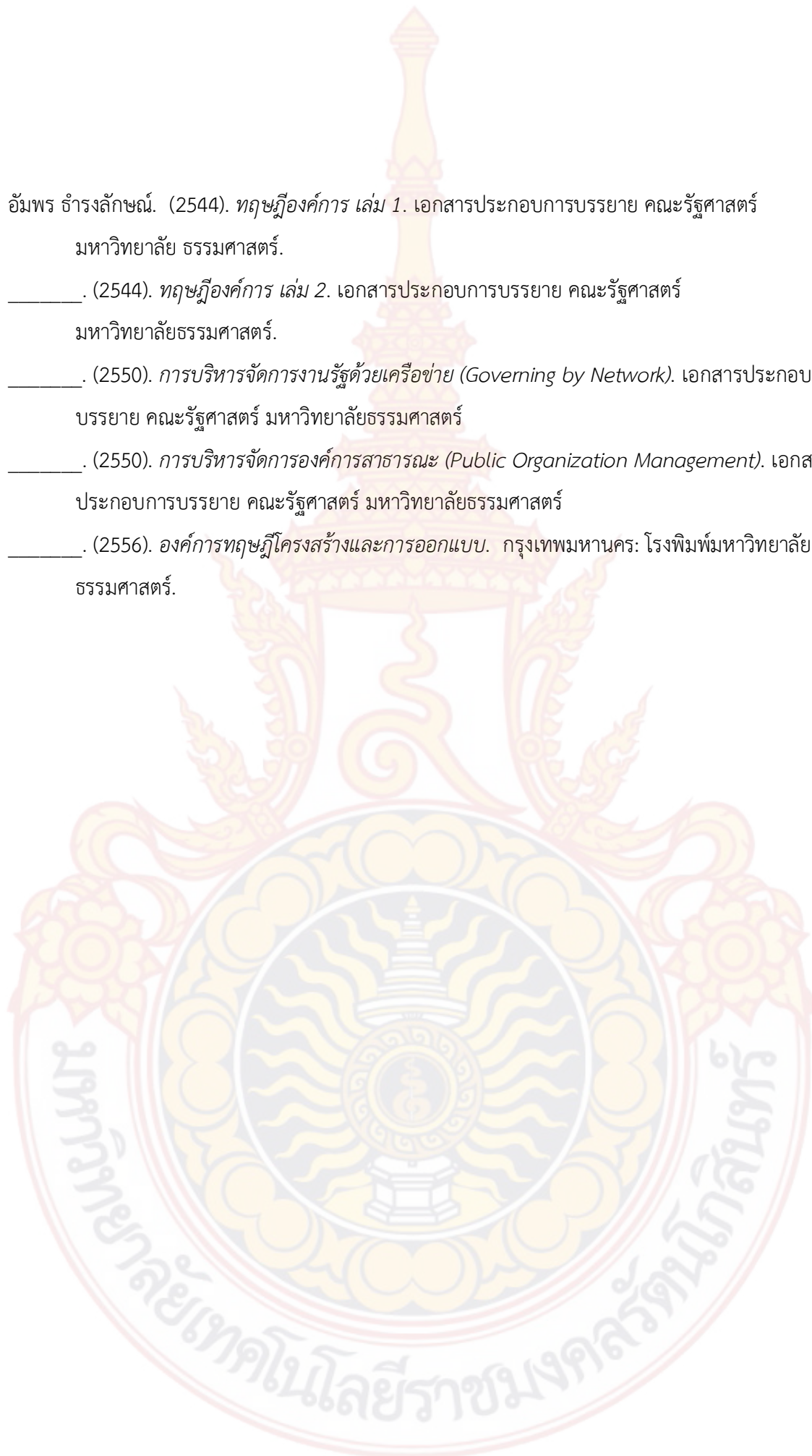
บรรณานุกรม

- กรวรรณ เกียรติไกรวัลศรี และคณะ. (2553). *กรณีศึกษาการวิเคราะห์โครงสร้างองค์การ*. เอกสารรายงาน
กลุ่มประกอบวิชา ร.242 ทฤษฎีองค์การและการจัดการ ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552.
- กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2553). รายงานการศึกษาวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการจัดทำแผน
ยุทธศาสตร์ของกรมการข้าว (พ.ศ. 2554-2557). กรุงเทพมหานคร: กรมการข้าว กระทรวงเกษตร
และสหกรณ์.
- กัลยาณี สูงสมบัติ. (2552). *General principles of management*. สืบค้นจาก: [http://www.gtr.co.th
/blog.asp?b_id=75](http://www.gtr.co.th/blog.asp?b_id=75), 12 มีนาคม 2559.
- คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2557). รายงานการประชุมคณะกรรมการส่งเสริม
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (เฉพาะกิจ) ครั้งที่ 2/2557, (4 ธันวาคม 2557). ม.ป.ท.
- คณะกรรมการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และการแรงงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ. (2558). *รายงาน
การพิจารณาศึกษา, ขอความกรุณาช่วยผลักดันร่างพระราชบัญญัติสภาวิสาหกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อมไทย พ.ศ. ....* กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- ชอวิทย์ ลับไพร้. (2558). *การบริหารนโยบายและยุทธศาสตร์สาธารณะ*. เอกสารประกอบวิชา IPA 6102
ตอนที่ 2. (20 กันยายน 2558)
- ช้อน วงศ์เล็ก. *ทฤษฎีการบริหาร POCCC ของ Henri Fayol*. สืบค้นจาก: [https://www.gotoknow.org/
posts/410605](https://www.gotoknow.org/posts/410605)., 30 พฤษภาคม 2559.
- ซัชพล กาญจนกุล. (19 เมษายน 2559). ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจฐานราก โดยธนาคารออมสิน. *โพสต์ทูเดย์*, หน้า 14
ซูเกียรติ เนื้อไม้. (2555). *แนวคิดและทฤษฎีการจัดการ*. สืบค้นจาก: [http://www.adisony.blogspot.com
/2012/10/henri-fayol.html](http://www.adisony.blogspot.com/2012/10/henri-fayol.html), 30 พฤษภาคม 2559.
- ฐิตสารโร ภิกขุ. (2557). *ทฤษฎีการจัดการสมัยใหม่ ของ อังรี ฟาโยล (Henri Fayol)*. สืบค้นจาก:
<http://wat.khuan.blogspot.com/2014/07/henri-fayol.html>, 25 พฤษภาคม 2559
- ณัฐนิชา ต้นสกุล และคณะ. (2553). *กรณีศึกษาการวิเคราะห์โครงสร้างองค์การเทศบาลเมืองท่าโขลง*.
เอกสารรายงานกลุ่ม ประกอบวิชา ร.242 ทฤษฎีองค์การและการจัดการ ประจำภาคเรียนที่ 2
ปีการศึกษา 2552
- ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ. (2540). *วิทยาการบริหารสำหรับผู้บริการมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- นิตย สัมมาพันธ์. (2546). *ภาวะผู้นำ*. กรุงเทพมหานคร: อินโนกราฟฟิกส์.
- ประยุทธ์ จันทร์โอชา. นายกรัฐมนตรี. *บทสัมภาษณ์*, 18 กันยายน 2558.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). *พจนานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525*. (พิมพ์ครั้งที่ 4).
กรุงเทพมหานคร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *พจนานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพมหานคร.
- พระศรฤทธิ์รินชัย ร.น. (ม.ป.ป.). *ธรรมของนักปกครองที่ดีต้องมีศีลธรรม 10 ประการ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สุวารณภูมิ.
- พฤทธิสถาน ชุมพล, ม.ร.ว. (2544). *ระบบการเมือง: ความรู้เบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มติคณะรัฐมนตรี. (2558). *การสร้างสังคมผู้ประกอบการ และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ...., (1 กันยายน 2558)*.
- มยุรี อนุমানราชชน. (2551). *การบริหารโครงการ*. ปทุมธานี: บริษัทดูมายเบส
- มยุรี อนุমানราชชน. (2556). *นโยบายสาธารณะ*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2533). *นโยบายสาธารณะและการวางแผน*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- _____. (2555). *แนวคิดการบริหารแบบบูรณาการ*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- _____. (2556). *การจัดองค์การเพื่อการบริการสาธารณะ*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- _____. (2553). *ภาพรวมปัญหา แนวทางการพัฒนา และแนวโน้มของการบริหารการพัฒนา*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- รชงพร โกมลเสวิน. (2554). *การนำทฤษฎีองค์การตามแนวคิดแบบคลาสสิกมาใช้ในปัจจุบัน*. สืบค้นจาก: <http://wachum.com/eBook/1065106/human2.html>, 1 เมษายน 2559.
- รัชนิย ศรีวัฒนชัย. (19 เมษายน 2559). *ภาคธุรกิจเสนอ 6 ด้าน ปฏิรูปประเทศไต่เตงยืน*. *โพสต์ทูเดย์*, หน้า 2
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2545). *ภาวะผู้นำ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดวงกมลสมัย.
- เลิศชาย ปานมุข. (2558). *ทฤษฎีการบริหารงานวิชาการ*. สืบค้นจาก: <http://www.lertchaimaster.com/forum/index.php?topic=70.0>, 28 เมษายน 2559.
- วรเดช จันทรศร. (2556). *ทฤษฎีนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.

- วรรณพรรณ รักษ์ชน. (2555). *แนวคิดและทฤษฎี Luther Gulick*. สืบค้นจาก: <http://applerakchon.blogspot.com/2012/10/1-luther-gulick.html>, 26 พฤษภาคม 2559.
- วริยา ล้ำเลิศและคณะ. (2556). *โครงการศึกษาวิจัยกฎหมายจัดตั้งองค์การภาครัฐที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ของประเทศไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- วิมลกานต์ โกสุมาศ. (2557). *เอกสารสรุปปัญหาอุปสรรคการดำเนินงาน SME*. ม.ป.ท.
- วีรวัฒน์ ปันนิตานัย. (2544). *ผู้นำการเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพมหานคร: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- วีรสัทธ์ ชินวัตร. (2555). *ทฤษฎีของ Henri Fayol*. สืบค้นจาก: <http://veerasit-dba04.blogspot.com/2012/10/6-henri-fayol.html>, 26 พฤษภาคม 2559.
- สมาร์ทเอสเอ็มอี ทีวีซีช่องรววย. (1 มิถุนายน 2558). *วช. ชูงานวิจัยช่วยขับเคลื่อนเอสเอ็มอี*. สืบค้นจาก: <http://www.smartsme.tv/content/>, 10 เมษายน 2559.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2559). *การดำเนินการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของ สสว*. สืบค้นจาก: <http://www.sme.go.th/Lists/EditorInput/>, 1 มิถุนายน 2559
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2542). *ค้นหาข้อมูลมติคณะรัฐมนตรี*. สืบค้นจาก: <http://www.cabinet.soc.go.th.>, 18 เมษายน 2559
- ศิริวัฒน์ เปลี้นบางยาง. (2558). *นโยบายสาธารณะ (Public Policy)*. เอกสารประกอบวิชา IPA 6102 นโยบายสาธารณะ. (10 ตุลาคม 2558).
- หลักการจัดการตามแนวทางของ POSDCORB แนวคิดและทฤษฎี Lyndall Urwick. (2556). สืบค้นจาก: <http://www.52540391korkbann.blogspot.com/2013/11/posdcorb-lyndall-urwick-staffing.html>, 25 พฤษภาคม 2559.
- อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ. (2553). *การวางระบบธุรกิจแนวคิดและวิธีปฏิบัติ*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- อัมพร อารงลักษณ์. (2530). *สรุปทฤษฎีโครงการ: ว่าด้วยกระบวนการตัดสินใจ*. เอกสารประกอบการบรรยาย คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____. (2542). *บทสำรวจองค์ความรู้ทฤษฎีองค์การในยุคสมัย Post-Modernism*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- อัมพร ชำรงลักษณะ. (2544). *ทฤษฎีองค์การ เล่ม 1. เอกสารประกอบการบรรยาย คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*
- _____. (2544). *ทฤษฎีองค์การ เล่ม 2. เอกสารประกอบการบรรยาย คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*
- _____. (2550). *การบริหารจัดการงานรัฐด้วยเครือข่าย (Governing by Network). เอกสารประกอบการบรรยาย คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*
- _____. (2550). *การบริหารจัดการองค์การสาธารณะ (Public Organization Management). เอกสารประกอบการบรรยาย คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*
- _____. (2556). *องค์การทฤษฎีโครงสร้างและการออกแบบ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*

ภาคผนวก

พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543

พระราชบัญญัติ

ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

พ.ศ. ๒๕๔๓

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓

เป็นปีที่ ๕๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๔๓”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“วิสาหกิจ” หมายความว่า กิจการผลิตสินค้า กิจการให้บริการ กิจการค้าส่ง กิจการค้าปลีก หรือกิจการอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

“องค์กรเอกชน” หมายความว่า องค์กรของเอกชนที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือตามกฎหมายเฉพาะที่มีสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ ๑ รก.๒๕๔๓/๙ก/๑/๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ จำนวนสมาชิกทั้งหมดเป็นวิสาหกิจขนาดกลางหรือวิสาหกิจขนาดย่อมที่ดำเนินการใน

ทางการอุตสาหกรรม การบริการ หรือการค้า และให้หมายความรวมถึงองค์การเอกชนอื่นที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

“คณะกรรมการบริหาร” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ วิสาหกิจขนาดกลางหรือวิสาหกิจขนาดย่อม ได้แก่ วิสาหกิจที่มีจำนวนการจ้างงานมูลค่าสินทรัพย์ถาวร หรือทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วตามจำนวนที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นรองประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินสิบสองคนซึ่งแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรีเป็นกรรมการ และผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยในจำนวนนี้ให้แต่งตั้งจากผู้แทนองค์การเอกชนอย่างน้อยหกคน

ผู้แทนองค์การเอกชนตามวรรคสอง ต้องเป็นผู้ประกอบวิสาหกิจขนาดกลางหรือวิสาหกิจขนาดย่อมในภูมิภาคอย่างน้อยสามคน

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้

กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระหรือในกรณีที่ได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗

มาตรา ๑๐ การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการหรือรอง

ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๑ คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อเสนอขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

(๒) กำหนดลักษณะของกิจการอื่นตามมาตรา ๓ เสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๓) กำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามมาตรา ๔ เสนอต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง

(๔) เสนอรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศต่อคณะรัฐมนตรี และจัดให้มีการเผยแพร่รายงานดังกล่าวต่อสาธารณะชนอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๕) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามมาตรา ๓๗

(๖) ให้คำแนะนำแก่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การเอกชนที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๓๙

(๗) เสนอแนะมาตรการด้านการเงิน การคลัง การภาษีอากร หรือด้านอื่นเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตามนโยบายและแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ต่อส่วนราชการหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง

(๘) เสนอให้มีกฎหมาย หรือให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ต่อส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง

(๙) กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การเอกชนทั้งในและต่างประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๑๐) กำกับการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหาร

(๑๑) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ
มาตรา ๑๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการมีอำนาจเรียกบุคคลใดมา
ให้ถ้อยคำหรือแจ้งข้อเท็จจริง หรือให้ส่งเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่ง
ตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

ให้นำมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการตาม
วรรคหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการอาจมอบหมายให้
สำนักงาน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การเอกชน เป็นผู้ปฏิบัติการ หรือเตรียม
ข้อเสนอมายังคณะกรรมการเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปได้

มาตรา ๑๕ ให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการ ประธานอนุกรรมการและ
อนุกรรมการ ได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๒

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

มาตรา ๑๖ ให้จัดตั้งสำนักงานขึ้นเรียกว่า “สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด
ย่อม” และให้เป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดประเภทและขนาดวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด
ย่อม เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม

(๒) กำหนดประเภทและขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่สมควรได้รับการ
ส่งเสริมรวมทั้งเสนอแนะนโยบายและแผนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(๓) ประสานและจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับส่วน
ราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การเอกชนที่เกี่ยวข้อง

(๔) ศึกษาและจัดทำรายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศ

(๕) เสนอแนะต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับการปรับปรุงพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งการดำเนินให้มี
กฎหมายใหม่ การแก้ไขเพิ่มเติมหรือการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อม

(๖) บริหารกองทุนตามนโยบายและมติของคณะกรรมการและคณะกรรมการบริหาร

(๗) ดำเนินงานธุรการของคณะกรรมการ คณะกรรมการบริหาร และคณะอนุกรรมการ ซึ่ง คณะกรรมการหรือคณะกรรมการบริหารแต่งตั้ง

(๘) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานหรือตามที่ คณะกรรมการหรือคณะกรรมการบริหารมอบหมาย

ให้สำนักงานเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วย วิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น

กิจการของสำนักงานไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานกฎหมายว่า ด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

มาตรา ๑๗ สำนักงานมีอำนาจหน้าที่กระทำการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ ตามที่ ระบุไว้ในมาตรา ๑๖ และอำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๑) จัดให้ได้มา ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครองหรือมีทรัพย์สินสิทธิต่าง ๆ เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ โอนหรือรับโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ ขายหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นใดซึ่งสังหาริมทรัพย์ หรือสังหาริมทรัพย์ ตลอดจนรับทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

(๒) กู้ยืมเงิน หรือให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สินหรือ ลงทุน ทั้งนี้เพื่อ การวิจัย พัฒนา และส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นโดยรวมเท่านั้น

(๓) ให้ความอุดหนุนหรือช่วยเหลือเพื่อการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(๔) เข้าร่วมกิจการกับบุคคลอื่น หรือถือหุ้นในบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัดเพื่อ ประโยชน์แก่การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(๕) ร่วมมือกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การเอกชนทั้งในและ ต่างประเทศ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(๖) รับค่าตอบแทนและค่าบริการในการให้บริการภายในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์ของ สำนักงานรวมทั้งทำความตกลงกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับค่าตอบแทนและค่าบริการนั้น

(๗) กระทำการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของ สำนักงาน

การกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงิน การลงทุน การให้ความอุดหนุน การให้ความช่วยเหลือจาก เงินกองทุนหรือการเข้าร่วมกิจการหรือถือหุ้นตาม (๒) (๓) หรือ (๔) ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินวงเงินที่ คณะกรรมการบริหารกำหนดตามมาตรา ๒๐ (๑๒) ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน

มาตรา ๑๘ ให้มีคณะกรรมการบริหารสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประกอบด้วยปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม และ ผู้ทรงคุณวุฒิอีกเจ็ดคนซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้ง เป็นกรรมการ และผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และมีได้เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ จำนวนอย่างน้อยห้าคน

มาตรา ๑๙ ให้นำความในมาตรา ๗ มาตรา ๘ และมาตรา ๙ มาใช้บังคับแก่การดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหารโดยอนุโลม เว้นแต่การพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๙ (๓) ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๐ คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายบริหารงาน ควบคุมกำกับดูแลกิจการโดยทั่วไป และรับผิดชอบซึ่งกิจการของสำนักงาน อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

(๑) พิจารณาอนุมัติการดำเนินการของสำนักงานตามมาตรา ๑๖ (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) เพื่อเสนอให้คณะกรรมการพิจารณา

(๒) เสนอแนะและให้ความเห็นต่อคณะกรรมการและรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(๓) อนุมัติแผนการดำเนินงาน แผนการเงินและงบประมาณที่สำนักงานจะดำเนินการในแต่ละปี

(๔) กำหนดนโยบายและควบคุมดูแลการบริหารกองทุนของสำนักงาน

(๕) พิจารณาจัดสรรเงินกองทุนเพื่อใช้ในกิจการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๔

(๖) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการบัญชี และการเงินของสำนักงาน

(๗) ออกข้อบังคับว่าด้วยการจัดแบ่งส่วนงาน การบริหารงาน และการปฏิบัติงานของสำนักงาน

(๘) กำหนดจำนวน ตำแหน่ง ระยะเวลาจ้าง อัตราเงินเดือน ค่าจ้าง และเงินอื่นของพนักงานและลูกจ้าง

(๙) ออกข้อบังคับว่าด้วยการบรรจุ การแต่งตั้ง การกำหนดตำแหน่ง การกำหนดอัตราเงินเดือนหรือค่าจ้าง การเลื่อนเงินเดือนหรือค่าจ้าง การออกจากงาน วินัย การลงโทษ และการอุทธรณ์การลงโทษทางวินัย การร้องทุกข์ของพนักงานและลูกจ้าง รวมทั้งการบริหารงานบุคคลโดยทั่วไป

(๑๐) ออกข้อบังคับว่าด้วยการคัดเลือกผู้อำนวยการ การปฏิบัติงานของผู้อำนวยการ และการมอบให้ผู้อื่นรักษาการแทนหรือปฏิบัติกรแทนผู้อำนวยการ

(๑๑) ออกข้อบังคับว่าด้วยสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นแก่พนักงานและลูกจ้าง

(๑๒) วางระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการกู้ยืมเงิน และการให้กู้ยืมเงิน รวมทั้งการลงทุน การให้ความอุดหนุน หรือการให้ความช่วยเหลือจากเงินกองทุน หรือ การเข้าร่วมกิจการ หรือ ถือหุ้น

(๑๓) วางระเบียบเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และวิธีการบริหารหรือจัดการกองทุนของผู้จัดการกองทุนตามมาตรา ๓๖

(๑๔) วางระเบียบการรับและเบิกจ่ายเงินของกองทุน

(๑๕) จัดทำรายงานการรับและการจ่ายเงินของกองทุนเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ

การจัดสรรเงินกองทุนตาม (๕) และการกำหนดหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงระเบียบ ตาม (๑๒)

(๑๓) และ (๑๔) เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการแล้ว จึงให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๒๑ คณะกรรมการบริหารมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการบริหารมอบหมายได้

ให้นำมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการบริหารและคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการบริหารแต่งตั้งโดยอนุโลม

มาตรา ๒๒ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ ประธานอนุกรรมการ และอนุกรรมการในคณะกรรมการบริหาร ได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่ คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๓ ให้คณะกรรมการบริหารเป็นผู้แต่งตั้งผู้อำนวยการ รวมทั้งกำหนดเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนของผู้อำนวยการทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและให้เป็นไปตามสัญญาจ้างที่คณะกรรมการบริหารกำหนด

มาตรา ๒๔ ผู้อำนวยการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(๒) เป็นผู้สามารถปฏิบัติงานให้แก่สำนักงานได้เต็มเวลา

(๓) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ดำรงตำแหน่งทาง การเมือง พนักงานส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น พนักงาน หรือลูกจ้างประจำของสำนักงาน

(๔) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗

มาตรา ๒๕ ผู้อำนวยการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี

ผู้อำนวยการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๒๖ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๕ ผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะกรรมการบริหารให้ออกโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๔

มาตรา ๒๗ ผู้อำนวยการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารกิจการของสำนักงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน และตามนโยบาย ข้อบังคับ ระเบียบ และมติของคณะกรรมการบริหาร และบังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน

(๒) รับผิดชอบในการจัดการและดำเนินงานของสำนักงานตามที่คณะกรรมการบริหารมอบหมาย

(๓) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสำนักงานโดยไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับที่คณะกรรมการบริหารกำหนด

มาตรา ๒๘ ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้แทนของสำนักงานและเพื่อการนี้ ผู้อำนวยการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการบริหารกำหนด

มาตรา ๒๙ ให้สำนักวางและถือไว้ซึ่งระบบบัญชีที่เหมาะสมแก่กิจการแยกตามประเภทงานส่วนที่สำคัญ มีสมุดบัญชีแสดงรายการรับและจ่ายเงิน สินทรัพย์ และหนี้สินที่แสดงกิจการที่เป็นอยู่ตามความจริง และถูกต้องตามประเภทงาน พร้อมด้วยข้อความและหลักฐานอันเป็นที่มาของรายการนั้น ๆ และให้มีการตรวจสอบบัญชีภายในเป็นประจำ

มาตรา ๓๐ ให้สำนักงานจัดทำบดุล บัญชีทำการ บัญชีแสดงรายรับ และบัญชีแสดงรายจ่าย ส่งผู้สอบบัญชี และให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี และให้ถือวันที่ ๓๑ ธันวาคม เป็นวันสิ้นปีบัญชี

ให้ผู้สอบบัญชีที่คณะกรรมการบริหารเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของสำนักงานในรอบปี แล้ว
ทำรายงานผลการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการบริหารเพื่อเสนอคณะกรรมการ

ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบรับรองรายงานผลการตรวจสอบบัญชีตามวรรคสอง
มาตรา ๓๑ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี ให้สำนักงานทำรายงาน
ประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการบริหารเพื่อเสนอคณะกรรมการ โดยแสดงงบดุลบัญชีทำการ บัญชีแสดง
รายรับ และบัญชีแสดงรายจ่ายที่ผู้สอบบัญชีรับรองว่าถูกต้องแล้ว พร้อมทั้งรายงานของผู้สอบบัญชี
รวมทั้งแสดงผลงานของสำนักงานในปีที่ล่วงมาด้วย

หมวด ๓

กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

มาตรา ๓๒ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานเรียกว่า “กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อม” ประกอบด้วย

- (๑) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้
- (๒) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้จากงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- (๓) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้เพื่อสมทบกองทุน
- (๔) ดอกผลหรือรายได้ของกองทุน
- (๕) เงินอื่นที่ได้รับมาเพื่อดำเนินการกองทุน

เงินทุนประเดิมตาม (๑) และเงินอุดหนุนตาม (๒) นั้น รัฐบาลพึงจัดสรรให้แก่สำนักงานโดยตรง
เป็นจำนวนที่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสำนักงาน

มาตรา ๓๓ รายได้ของกองทุนและของสำนักงานให้นำส่งเข้ากองทุนเพื่อใช้ในกิจการตามที่
กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ต้องส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมาย
ว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๓๔ เงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการดังต่อไปนี้

(๑) ให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกู้ยืม
สำหรับดำเนินการก่อตั้ง ปรับปรุง และพัฒนากิจการของวิสาหกิจ หรือกลุ่มวิสาหกิจนั้นให้มีประสิทธิภาพ
และขีดความสามารถเพิ่มขึ้น

(๒) ให้ความช่วยเหลือส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การเอกชนเพื่อ
นำไปใช้ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(ก) เป็นเงินช่วยเหลืออุดหนุนการดำเนินการใด ร่วมกิจการ ร่วมทุน หรือลงทุนใดที่เกี่ยวข้องกับการก่อตั้ง การขยายกิจการ การวิจัย พัฒนาและการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นโดยรวม ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการบริหารกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

(ข) เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสำนักงานและการบริหารกองทุน

มาตรา ๓๕ ในการพิจารณาจัดสรรเงินกองทุนตามมาตรา ๒๐ (๕) ให้คณะกรรมการบริหารพิจารณาให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามมาตรา ๓๗

ในกรณีเป็นการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลาง วิสาหกิจขนาดย่อมหรือกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกู้ยืมตามมาตรา ๓๔ (๑) ให้คณะกรรมการบริหารพิจารณากำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินที่กู้ยืมจากกองทุน อัตราดอกเบี้ย และหลักประกันตามความจำเป็นและเหมาะสมด้วย

ในกรณีเป็นการให้ความช่วยเหลือส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์การเอกชนตามมาตรา ๓๔ (๒) ให้คณะกรรมการบริหารพิจารณาความจำเป็นตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การเอกชนนั้น โดยในส่วนของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจให้คำนึงถึงงบประมาณแผ่นดินหรือเงินอุดหนุนที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจนั้นได้รับการจัดสรรไว้แล้วด้วย

มาตรา ๓๖ คณะกรรมการบริหารอาจมอบหมายให้สถาบันการเงินที่มีนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เห็นสมควรเป็นผู้จัดการกองทุนในเงินกองทุนส่วนที่จัดสรรตามมาตรา ๓๔ และมาตรา ๔๒ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารกำหนดโดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการตามมาตรา ๒๐ (๑๓)

ระเบียบตามวรรคหนึ่งต้องสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘

หมวด ๔

แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

มาตรา ๓๗ ให้สำนักงานจัดทำแผนปฏิบัติการเรียกว่า “แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” เพื่อปฏิบัติตามนโยบายและแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามมาตรา ๑๑ (๑) เสนอต่อคณะกรรมการบริหาร เพื่อเสนอให้คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ

แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามวรรคหนึ่ง เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบแล้ว ให้รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๘ แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามมาตรา ๓๗ ให้สำนักงานจัดทำโดยการประสานงานกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องโดยคำนึงถึงผลการวิจัยและพัฒนาตลอดจนสภาพความจำเป็นและเงื่อนไข ด้านเศรษฐกิจและสังคมของปัญหาดังกล่าวที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจนั้นต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่โดยอาจจัดทำเป็นแผนระยะสั้น ระยะกลาง หรือระยะยาว ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคตามความเหมาะสม และควรจะต้องประกอบด้วยแผนงาน โครงการ กิจกรรม หรือมาตรการในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในชุมชน ในภูมิภาค และในท้องถิ่นชนบทโดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างเหมาะสม

(๒) การสนับสนุนและช่วยเหลือด้านการเงินเพื่อปรับปรุงและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีประสิทธิภาพและขีดความสามารถเพิ่มขึ้น

(๓) การพัฒนาหรือจัดตั้งตลาดทุนหรือตลาดเงินสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(๔) การพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ประกอบการและบุคลากรในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในด้านการบริหาร การจัดการ การตลาด การผลิต และการพัฒนา

(๕) การพัฒนาการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในด้านการจัดการ การผลิต การบริหารงานบุคคล การเงิน การตลาด ตลอดจนการจัดการเชิงประยุกต์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๖) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งในด้านคุณภาพและมาตรฐาน รวมถึงการส่งเสริมภาพลักษณ์ การพัฒนารูปแบบ และการบรรจุผลิตภัณฑ์

(๗) การส่งเสริมหรือการสนับสนุนด้านการตลาด การขยายตลาดทั้งระดับในประเทศและต่างประเทศ

(๘) การส่งเสริม วิจัย และพัฒนา รวมทั้งการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนการผสมผสานหรือประยุกต์เทคโนโลยีที่ทันสมัยกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

(๙) การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิสาหกิจตลอดจนการส่งเสริมพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

(๑๐) การส่งเสริมเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงและสนับสนุนระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับวิสาหกิจขนาดใหญ่

(๑๑) การส่งเสริมการรวมกลุ่มของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หรือเพื่อดำเนินธุรกิจร่วมกัน

(๑๒) การส่งเสริมและพัฒนาองค์การเอกชนที่มีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(๑๓) การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการลงทุนและการประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(๑๔) การให้สิทธิและประโยชน์เพื่อส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือเพื่อจัดความเสียเปรียบหรือความจำกัดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(๑๕) การส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการด้านอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมและด้านสุขอนามัย

(๑๖) การปรับปรุงแก้ไขกฎ ระเบียบ ขั้นตอน วิธีการ และวิธีปฏิบัติที่เป็นอุปสรรคและเพิ่มต้นทุนต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(๑๗) การส่งเสริมสนับสนุนด้านลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า และทรัพย์สินทางปัญญาอื่น

(๑๘) เรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมให้เกิดการจัดตั้งวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมขึ้นใหม่ ตลอดจนการช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถดำเนินการต่อไป หรือรวมทั้งสามารถขยายกิจการ และแข่งขันกับกิจการอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศได้

ในการจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สำนักงานประสานกับองค์การเอกชนด้วย

มาตรา ๓๙ ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่มีหน้าที่ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตามแบบรายงานที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๐ เพื่อให้การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามมาตรา ๓๗ บรรลุเป้าหมายและเพื่อประโยชน์ในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนและกำหนดแผนปฏิบัติการดังกล่าว ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจที่มีหน้าที่ตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจัดทำและรับรองสถิติข้อมูลเกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมออกเผยแพร่

รายละเอียดของสถิติข้อมูลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด

สถิติข้อมูลที่จะทำการเผยแพร่ตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นสถิติข้อมูลที่แสดงภาพรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแต่ละสาขา เว้นแต่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีส่วนได้เสียในเรื่องนั้น จะยินยอมให้เผยแพร่สถิติข้อมูลในรายละเอียดอื่นได้ด้วย

ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจส่งสถิติข้อมูลที่จัดทำขึ้นตามวรรคหนึ่งให้สำนักงานเพื่อเก็บรวบรวมไว้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำนโยบายและแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมถึงการจัดทำรายงานสถานการณ์และแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อไป

มาตรา ๔๑ เพื่อประโยชน์ในการจัดทำสถิติข้อมูลเกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๔๐ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือองค์การเอกชนที่ต้องรายงานสถิติข้อมูลต่อส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๔๐

หมวด ๕

การส่งเสริมและกาสนับสนุนของรัฐ

มาตรา ๔๒ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือองค์การเอกชน ที่ประสงค์จะขอรับความช่วยเหลือ ส่งเสริม หรือสนับสนุนจากกองทุนตามมาตรา ๓๔ ให้ยื่นคำขอต่อสำนักงาน หรือสถาบันการเงินที่คณะกรรมการบริหาร โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมอบหมายให้เป็นผู้จัดการกองทุน หรือส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่คณะกรรมการบริหารโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมอบหมายแล้วแต่กรณี พร้อมด้วยรายละเอียดแสดงแผนงานและโครงการที่จะดำเนินการ

การขอและการให้ความช่วยเหลือ การส่งเสริม หรือการสนับสนุน ตลอดจนคุณสมบัติของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ องค์การเอกชนที่มีสิทธิขอความช่วยเหลือ ส่งเสริม หรือสนับสนุนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๓ ในการพิจารณาคำขอรับความช่วยเหลือ ส่งเสริม หรือสนับสนุนตามมาตรา ๔๒ ให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารพิจารณาจัดสรรให้สอดคล้องกับแผนงาน โครงการ

กิจกรรม หรือมาตรการตามมาตรา ๓๘ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้และความจำเป็นในทางเศรษฐกิจ การเงินการลงทุน และเงินทุนหมุนเวียนของวิสาหกิจ กลุ่มวิสาหกิจหรือองค์การเอกชนผู้ยื่นคำขอ

มาตรา ๔๔ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และเพื่อส่งเสริมและพัฒนา วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีความสามารถในการประกอบกิจการและแข่งขันกับกิจการอื่น ให้ คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดประเภทและขนาดของวิสาหกิจที่คณะกรรมการเห็นว่าสมควรได้รับสิทธิ และประโยชน์ เพื่อเสนอแนะให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจที่มีอำนาจหน้าที่ในเรื่อง สิทธิและประโยชน์ดังกล่าว พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจนั้น

ในการเสนอแนะตามวรรคหนึ่ง ให้ระบุรายละเอียดของสิทธิและประโยชน์ที่จะให้เพื่อเป็นการ จูงใจในการประกอบกิจการ รวมตลอดถึงหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และระยะเวลาในการรับสิทธิและประโยชน์ ของวิสาหกิจนั้นไว้ด้วย

หมวด ๖

การเพิกถอนการส่งเสริมและการสนับสนุนของรัฐ

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจ กลุ่มวิสาหกิจ หรือองค์การเอกชนใดกระทำการ โดยไม่สุจริต เพื่อให้วิสาหกิจ กลุ่มวิสาหกิจ หรือองค์การเอกชนของตนมีสิทธิได้รับการช่วยเหลือ ส่งเสริม หรือสนับสนุนตามมาตรา ๔๒ หรือได้รับสิทธิและประโยชน์ที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจที่มีอำนาจหน้าที่กำหนดตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตามมาตรา ๔๔ ให้คณะกรรมการ มีอำนาจสั่งเพิกถอน การช่วยเหลือ ส่งเสริมหรือสนับสนุน รวมถึงให้สิทธิและประโยชน์ที่วิสาหกิจ กลุ่ม วิสาหกิจ หรือองค์การเอกชนได้รับตามบทบัญญัติดังกล่าวได้ไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่คณะกรรมการพิจารณา สั่งเพิกถอนการช่วยเหลือส่งเสริม หรือสนับสนุน และให้สิทธิและประโยชน์ดังกล่าว

มาตรา ๔๖ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ องค์การเอกชนใด มีได้รายงานสถิติข้อมูลตามมาตรา ๔๑ อาจถูกตัดสิทธิการได้รับการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน และสิทธิและประโยชน์ ตามมาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๔

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรตัดการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน และสิทธิและ ประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานแจ้งรายชื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกลุ่มวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อม หรือองค์การเอกชนนั้น ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจที่มีหน้าที่ ตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือที่มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องสิทธิและ

ประโยชน์ตามมาตรา ๔๔ พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจนั้น

มาตรา ๔๗ ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่ได้รับข้อเสนอแนะจาก คณะกรรมการตามมาตรา ๑๑ (๕) (๖) (๗) และ (๘) และมาตรา ๔๔ หรือต้องดำเนินการตามที่ คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๖ วรรคสอง ต้องพิจารณาดำเนินการให้ เป็นไปตามข้อเสนอแนะหรือข้อกำหนดของคณะกรรมการ ในกรณีที่เห็นว่าไม่อาจดำเนินการตาม ข้อเสนอแนะหรือข้อกำหนดของคณะกรรมการได้ ให้รายงานประธานกรรมการหรือผู้ซึ่งประธาน กรรมการมอบหมายพิจารณาพร้อมรายละเอียดแสดงเหตุผลภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับ ข้อเสนอแนะหรือข้อกำหนดเช่นนั้น หรือได้รับแจ้งคำสั่งของคณะกรรมการ

ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือผู้ซึ่งประธานกรรมการมอบหมายเห็นควรดำเนินการกับ รายงานตามวรรคหนึ่งประการใดให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

หมวด ๗

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๘ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา ๑๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่ง หมื่นบาท

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๙ ในวาระเริ่มแรก ให้อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง กรรมการ และเลขานุการในคณะกรรมการและคณะกรรมการบริหาร และให้กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ดำเนินงานในหน้าที่ของสำนักงานไปก่อนจนกว่าจะได้มีการจัดตั้งสำนักงานและมีการแต่งตั้งผู้อำนวยการ ทั้งนี้ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นายสุชาติ อำนางวิภาวี
วันเดือนปีเกิด	7 มิถุนายน 2500
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
ที่อยู่ปัจจุบัน	74/6 หมู่ 10 ซอยบางบอน 3 ถนนเอกชัย แขวงบางบอน เขตบางบอน จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10150
สถานที่ทำงาน	บริษัท ร็อคฮีท เอ็นจิเนียริง อินดัสทรี จำกัด
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ.) สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ประสบการณ์ทำงาน	
พ.ศ. 2556	อนุกรรมการปรับปรุงและพัฒนากฎหมายด้านเศรษฐกิจ สภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ. 2558	อนุกรรมการพิจารณาศึกษาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
พ.ศ. 2559	อนุกรรมการเสนอแนะแนวทางแก้กฎหมายวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ปัจจุบัน	กรรมการผู้จัดการ บริษัท ร็อคฮีท เอ็นจิเนียริง อินดัสทรี จำกัด รองประธานชมรมนักธุรกิจใจดี กต.ตร.สน.หนองแขม รองประธานมูลนิธิ เส้นผมบังภูเขา